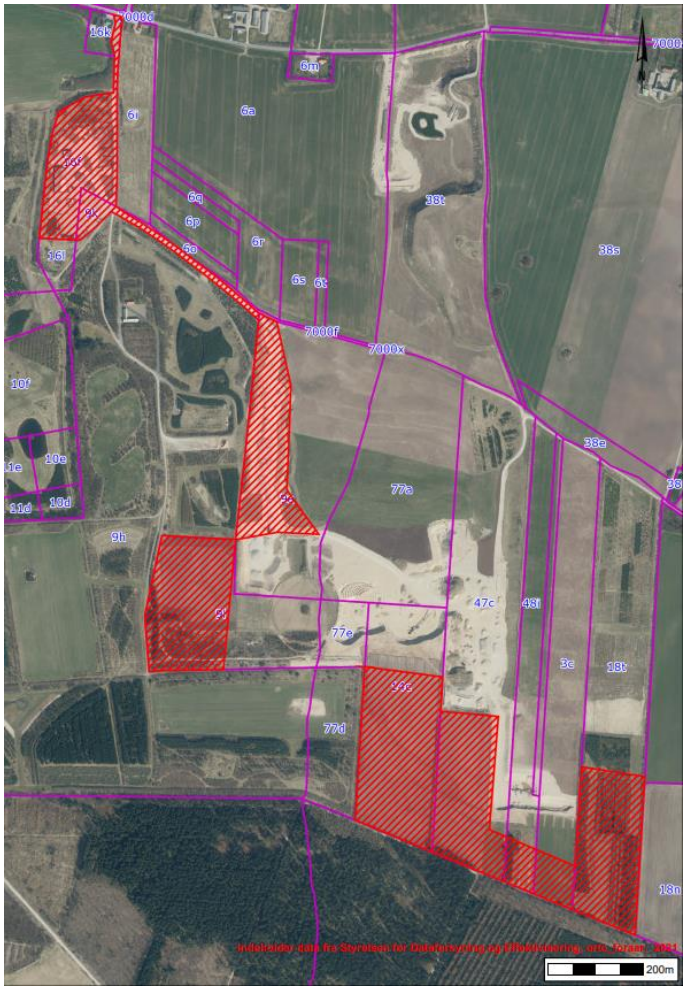
Regionshuset
Viborg

Klima, Ressourcer og Grøn Omstilling
Skottenborg 26
DK-8800 Viborg
Tel. +45 7841 1999
www.raastoffer.rm.dk

NCC ROADS A/S Områdekontor København
Hørkær 8
2730 Herlev

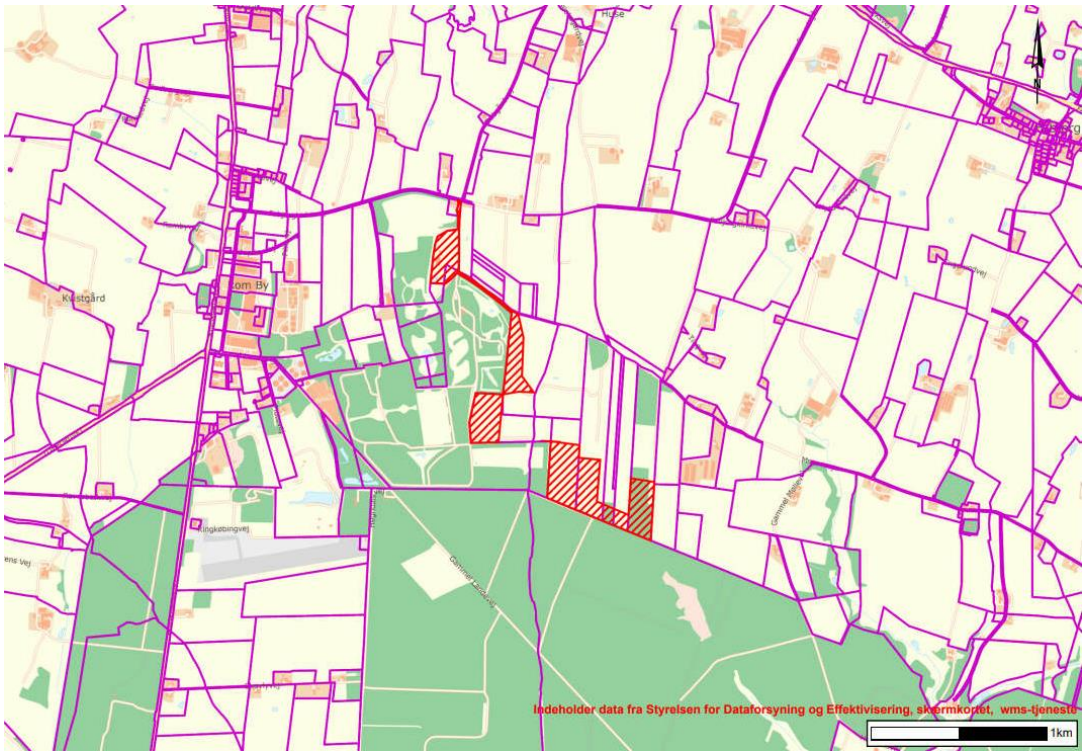
Tilladelse til råstofindvinding på del af matr.nr. 9a, 9h, 9k og 9l Rom Hede, Rom, 16f Rom By, Rom, 3c, 14c, 18t, 47c og 48i Dal Anneksgård, Fabjerg i Lemvig Kommune gældende i perioden 11. juli 2022 til 10. juli 2032

Tilladelsens vilkår 2, 11, 24 & 26 er revideret. Vilkårene vedrører tilladelse til gravning 3 meter under grundvandsspejlet, tilladelse til stenknusning, samt reduceret graveafstand til fredskov. Gældende pr. 21. juni 2024.

Oversigtskort 1: Kortoversigt over det tilladte areal til råstofindvinding (rød skravering).

Dato 11-07-2022
Sagsbehandler Isabella Niekrenz
Raastoffer@ru.rm.dk
Tel. +4592432298
Sagsnr. 1-50-71-29-20

Oversigtskort 2: Kortoversigt over det tilladte areal til råstofindvinding i forhold til nærmeste byer (rød skravering).

Ansøger / Indvinder:	**Ejer:**
NCC Industry A/S, Råstoffer Hørkær 8, Herlev 2730 Herlev CVR-nr.: 26708435	NCC Industry A/S Hørkær 8, Herlev 2730 Herlev (ejer af matr. nr. 16f Rom By, Rom, 9k, 9a Rom Hede, Rom og 77a Dal Anneksgård, Fabjerg) Hartvig Bundsgaard Nielsen Musvågevej 3, Heldum 7620 Lemvig (ejer af matr. nr. 9h og 9l Rom Hede, Rom) Bent Bjørndahl Graversen Svendsgårdsvej 7 7620 Lemvig (ejer af matr. nr. 14c Dal Anneksgård, Fabjerg) Erik Bernt Jensen Overbyvej 28, Rom 7620 Lemvig (ejer af matr. nr. 47c Dal Anneksgård,

	Fabjerg) Ejvin Kristiansen Hedegaard Ringkøbingvej 16 7620 Lemvig (ejer af matr. nr. 48i og 38u Dal Anneksgård, Fabjerg) Birgitta Schou Jensen Tingvej 7, Fabjerg 7620 Lemvig (ejer af matr. nr. 3c Dal Anneksgård, Fabjerg) Boet efter: Svend Aage Friis Hyldgårdvej 7, Fabjerg 7620 Lemvig (ejer af matr. nr. 18t Dal Anneksgård, Fabjerg)

Indholdsfortegnelse

A. Afgørelser fra Region Midtjylland 6

A.1. Råstofloven 6
A.1.1. Natura 2000 og habitatbekendtgørelsen 6
A.1.2. Vandplanlægningen, jf. indsatsbekendtgørelsens § 8 7
A.2. Miljøvurderingsloven 7

B. Vilkår for indvindingen 8

B.1. Vilkår efter råstofloven 8
B.1.1. Før indvindingen påbegyndes 8
B.1.2. Godkendt materiel 9
B.1.3. Driftstider 9
B.1.4. Kørsel i råstofgraven 9
B.1.5. Støj 9
B.1.6. Støv 10
B.1.7. Graveafstande og begrænsninger 10
B.1.8. Bevaring af geologiske profiler 11
B.1.9. Forebyggelse af jord- og grundvandsforurening 11
B.1.10. Andre aktiviteter 12
B.1.11. Efterbehandling 12

C. Generelle bestemmelser iht. råstofloven 14

C.1. Råstofindvinding 14
C.2. Gyldighed og tilbagekaldelse 14
C.3. Tinglysning 14
C.4. Grave- og efterbehandlingsplan og sikkerhedsstillelse 15
C.4.1. Sikkerhedsstillelse 16
C.5. Tilsyn og besigtigelse 16
C.6. Indberetning af indvunden mængde 17
C.7. Underretning ved konkurs, overdragelse af rettighed mv. 17
C.8. Råstofafgift 17
C.9. Ændring af vilkår 17

D. Generelle bestemmelser iht. anden lovgivning 19

D.1. Fortidsminder 19
D.2. Bygninger, mandskabsvogne m.m. 19
D.3. Dræn 19
D.4. Fredning og beskyttelse af visse dyre- og plantearter 19
D.5. Beskyttelse af søer 20
D.6. Vejadgang og færdsel på veje 20
D.7. Afstandskrav til offentlig og privat vej 20
D.8. Forsyningsledninger 21
D.9. Stationære olietanke 21
D.10. Affaldshåndtering 22
D.11. Tilførsel af jord til råstofgrave 22

E. Region Midtjyllands behandling af sagen 23

E.1. Planforhold 23

E.1.1. Råstofplan 23
E.1.2. Kommuneplan 23
E.1.3. Lokalplan 24
E.2. Miljømæssige forhold 24
E.2.1. Grundvandsforekomster, overfladevand og drikkevandsinteresser 24
E.2.2. Naturbeskyttelse, Natura 2000 og habitatbekendtgørelsen 26
E.2.3. Forsyningsledninger 28
E.2.4. Støj 28
E.2.5. Støv 30
E.2.6. Kulturarv 30
E.2.7. Landskab 31
E.2.8. Færdsel i råstofgraven 31
E.2.9. Graveafstande og periferiskråninger 31
E.2.10. Efterbehandling 32
E.2.11. Andre forhold 33
E.3. Konklusion 34

F. Grundlag for tilladelsen 35

F.1. Ansøgningens indhold 35
F.2. Høringssvar 36

G. Offentliggørelse og klagevejledning 43

G.1. Råstofafgørelsen 43

H. Orientering 45

I. Bilag 46

Tilladelse til råstofindvinding i perioden indtil 10. juli 2032

Med denne tilladelse har ansøger lov til at grave på det areal, der fremgår af forsiden, på de betingelser, som fremgår af vilkårene i afsnit B og bestemmelserne i afsnit C-D.

A. Afgørelser fra Region Midtjylland

A.1. Råstofloven[1]

På baggrund af det foreliggende materiale, og med hjemmel i råstoflovens § 7, stk. 1 og § 8, giver Region Midtjylland hermed tilladelse til årlig indvinding af 400.000 m^3 sand, grus og sten på de ca. 29,4 ha, der er angivet på vedlagte kortrids bilag A.

Tilladelsen gives på vilkår i medfør af råstoflovens § 10, som beskrevet under afsnit B.1.

A.1.1. Natura 2000 og habitatbekendtgørelsen[2]

Før der gives tilladelse efter råstoflovens § 7, skal der ifølge habitatbekendtgørelsens § 6 foretages en vurdering af om det ansøgte, i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. I så fald skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles tilladelse til det ansøgte. Der kan endvidere ikke gives tilladelse efter råstoflovens § 7, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle-, opholds- og fødesøgningsområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV (bilag IV-arter) eller arter omfattet af fuglebeskyttelsesdirektivet i deres naturlige udbredelsesområde, jf. habitatbekendtgørelsens § 10.

Region Midtjylland vurderer, at projektet ikke vil medføre direkte eller indirekte påvirkninger af Natura 2000-områder eller af levevilkårene for beskyttede dyre- og plantearter, og finder derfor, at der ikke skal foretages en nærmere konsekvensvurdering for indvindingens virkning på Natura 2000-områderne, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2. Vurderingen er baseret på forholdene beskrevet i afsnit E.2.2.

---

[1] LBK nr. 124 af 26/01/2017 Bekendtgørelse af lov om råstoffer

[2] BEK nr. 1595 af 06/12/2018 Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

A.1.2. Vandplanlægningen, jf. indsatsbekendtgørelsens[3] § 8

Før der gives tilladelse efter råstoflovens § 7, skal der ifølge indsatsbekendtgørelsens § 8 foretages en vurdering af, om det ansøgte kan medføre en forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster.

Regionsrådet kan kun meddele tilladelse til råstofindvinding, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af tilstanden af overfladevandområder eller grundvandsforekomsters tilstand og ikke hindrer opfyldelse af de fastlagte miljømål for forekomsterne.

Region Midtjylland vurderer, at projektet ikke vil medføre en forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og ikke hindrer opfyldelse af de fastlagte miljømål for forekomsterne. Vurderingen er baseret på forholdene beskrevet i afsnit E.2.1.

A.2. Miljøvurderingsloven[4]

Råstofindvinding på arealer over 25 ha er opført på miljøvurderingslovens bilag 1, pkt. 19 og er derfor underlagt krav om vurdering af projektets indvirkning på miljøet, jf. miljøvurderingslovens § 15, stk. 1, nr. 1.

Med henvisning til miljøvurderingslovens § 20 har ansøger udarbejdet en miljøkonsekvensrapport som beskriver projektets indvirkning på miljøet og vurderer hvilke tiltag, der kan afbøde påvirkningerne.

På baggrund af miljøkonsekvensrapporten vurderer Region Midtjylland, at der kan gives tilladelse til råstofindvinding på de vilkår, der er fastsat i nærværende tilladelse, jf. miljøvurderingslovens § 25. Miljøkonsekvensrapporten er vedlagt som bilag B.

Efter miljøvurderingsbekendtgørelsens § 10 stk.1, nr.1 erstatter en tilladelse efter råstoflovens § 7 eller § 20 helt eller delvist en tilladelse efter miljøvurderingslovens § 25. Med de vilkår der stilles i nærværende tilladelse efter råstofloven, vurderer Region Midtjylland at tilladelsen fuldt ud erstatter en tilladelse efter miljøvurderingsloven.

---

[3] BEK nr. 449 af 11/04/2019 Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

[4] LBK nr. 1976 af 27/10/2021 Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

B. Vilkår for indvindingen

I det efterfølgende defineres "indvindingsområdet" som det areal tilladelsen omfatter. Samme definition gælder for udtrykket "råstofgraven". "Graveareal" defineres som det areal inden for indvindingsområdet, hvor der må graves. Nærmere begrundelse og redegørelse for vilkår findes i afsnit E.

B.1. Vilkår efter råstofloven

1. Tilladelsen til indvinding af råstoffer og efterbehandling er gældende i perioden fra 11. juli 2022 til 10. juli 2032.

2. Der må højest indvindes 400.000 m3 sand, grus og sten om året, heraf maksimalt 50.000 m3 under grundvandet.

3. Råstoftilladelsen omfatter det areal på 29,4 ha, der fremgår af bilag A.

B.1.1. Før indvindingen påbegyndes

4. Der skal stilles garanti for opfyldelse af vilkårene om efterbehandling inden tilladelsen må udnyttes (se afsnit C.4.1).

5. Der skal foreligge en grave-og efterbehandlingsplan, som er godkendt af Region Midtjylland. Gravningen og efterbehandlingen skal foregå i overensstemmelse med denne plan.

6. Graveareal skal afsættes i marken i overensstemmelse med vilkår 24-34. Afmærkningen skal foretages af en landinspektørvirksomhed eller tilsvarende. Derefter skal der indsendes et måleblad med tilhørende koordinatfil til Region Midtjylland, hvor afmærkningspælenes placering er angivet.

7. Afmærkningen i marken skal være tydelig og må ikke fjernes eller dækkes med jord. Afmærkningen skal sikres, så den ikke bliver beskadiget. Det kan f.eks. ske med betonringe.

8. Indvinder skal senest 2 uger før muldafrømning underrette De kulturhistoriske Museer i Holstebro, med mindre andet er aftalt med museet.

9. Der skal gives meddelelse til Region Midtjylland senest 14 dage inden indvindingens påbegyndelse.

10. Personalet i råstofgraven skal være bekendt med vilkårene for tilladelsen. Et eksemplar af tilladelsen samt senest godkendte grave- og efterbehandlingsplan skal forefindes på pladsen tilgængeligt for personalet.

B.1.2. Godkendt materiel

11. Regionen har godkendt anvendelse af 1 stk. dozer, 4 stk. læssemaskine (gummiged), 1 stk. hydraulisk gravemaskine, 1 stk. stenknuser, 2 stk. tørsorteringsanlæg, 1 stk. generator med dieselmotor og 1 stk. 340 liter dieseltank. Sten knuseren må maksimalt bruges 3 uger om året, og skal placeres nede i graven. Ændring i antal og type af maskiner og anlæg må kun ske efter godkendelse fra Region Midtjylland.

B.1.3. Driftstider

12. Indvinding og oparbejdning må kun foregå i tidsrummet:
- mandag til fredag kl. 07.00–18.00, dog ikke helligdage,
- lørdag kl. 07.00–14.00, dog ikke helligdage.

13. Udlevering og læsning af materialer, herunder kørsel inden for indvindingsområdet, må kun foregå i tidsrummet:
- mandag til fredag kl. 07.00–18.00, dog ikke helligdage,
- lørdag kl. 07.00–14.00, dog ikke helligdage.

B.1.4. Kørsel i råstofgraven

14. Uden for driftstiden skal adgangsvejen til råstofgraven være afspærret med aflåst bom eller tilsvarende.

B.1.5. Støj

15. Udsendelse af ekstern støj fra råstofgraven med tilhørende maskiner og faste og mobile anlæg skal begrænses. Støjniveauet (det energiækvivalente, korrigerede, A-vægtede lydtryksniveau, Lr) må ved beboelse i nedenstående tidsrum ikke overstige følgende værdier:
- mandag til fredag kl. 7.00–18.00: 55 dB(A)
- mandag til fredag kl. 06.00–07.00: 40 dB(A)
- lørdag kl. 07.00–14.00: 45 dB(A)

16. I forbindelse med anlægs- og efterbehandlingsperioder accepteres der i tidsrummet 7.00-17.00 på hverdage et støjniveau på 60 dB(A). Arbejdet skal dog tilrettelægges således, at støjgener minimeres mest muligt. Regionen skal orienteres herom.

17. Virksomheden er forpligtet til at bekoste og lade udføre støjmålinger og støjberegninger efter anmodning fra Region Midtjylland. Støjmålinger og støjberegninger kan maximalt kræves én gang om året, medmindre forholdene i råstofgraven er ændrede. Målemetode og beregningsmodel fastlægges af Region Midtjylland.

18. Støjende anlæg skal om fornødent støjdæmpes således, at ovennævnte grænseværdier kan overholdes.

19. Der skal etableres en støjskærm på 2 meters højde og 47,5 meters længde mod ejendommen Fabjergkirkevej 30A.

B.1.6. Støv

20. Driften må ikke give anledning til væsentlige støvgener uden for indvindingsområdet.

21. Der skal træffes foranstaltninger til hindring af støvdannelse fra interne transportveje, materialebunker og produktionsanlæg.

22. Råstoffer og jorddepoter skal placeres under hensyn til nærliggende beboelsesejendomme.

23. Interne køreveje og materialebunker skal vandes i tørre perioder for at dæmpe støvgener.

B.1.7. Graveafstande og begrænsninger

24. Råstofindvindingen må ske til 3 meter under grundvandsspejlet svarende til ca. kote 10 DVR90, indenfor de markerede områder på bilag A.1.

25. Der må ikke inddrages areal, herunder afrømmes muld, nærmere naboskel end 5 meter, med mindre der foreligger en af regionen godkendt aftale om skelgennemgravning. Såfremt der ikke vil være behov for neddosning i forbindelse med efterbehandling, kan afstanden mindskes til 3 meter.

26. Der må ikke inddrages areal, herunder afrømmes muld, nærmere end 3 meter til fredskov.

27. Der må ikke graves med risiko for skred uden for indvindingsområdet.

28. Der må indvindes over skel, hvis der ligeledes bliver meddelt tilladelse til råstofindvinding på nabomatriklen. Indvinding over skel skal godkendes af Region Midtjylland.

29. Støjvolde og oplag af overjord skal placeres i en afstand til naboskel og vejskel på min. 3 meter.

30. Gravningen skal holdes mindst 25 meter fra grundmurede bygninger, gylletanke eller lignende bygningsanlæg. Herfra må der ikke graves stejlere end anlæg 1:2.

31. Tilstanden må ikke ændres nærmere end 5 meter fra digefod af beskyttede diger, og herfra må der ikke graves stejlere end 1:3.

32. Der må ikke graves stejlere end 1:2 fra beskyttelseszoner til beskyttede gravhøje.

33. Respektafstande og skråningshældninger i forbindelse med forsyningsledninger og elmaster skal følge anvisninger fra ledningsejer.

34. Der må ikke etableres tilløb eller afløb eller afledes spildevand og pladsvand uden særskilt tilladelse.

B.1.8. Bevaring af geologiske profiler

35. Blotlægges særligt værdifulde geologiske profiler i råstofgravens periferi, kan Region Midtjylland i forbindelse med efterbehandlingen forlange disse profiler bevaret, af undervisningsmæssige og videnskabelige grunde.

B.1.9. Forebyggelse af jord- og grundvandsforurening

36. Olie- eller kemikaliespild skal opsamles/bortgraves med det samme og håndteres som forurenet jord.

37. Der må ikke benyttes eller oplagres kemikalier i råstofgraven, f.eks. til at bekæmpe planter eller lignende stoffer, som kan indebære risiko for forurening af jord og grundvand.

38. Brændstoftanke med tilhørende slanger og studs samt øvrige olie- og kemikaliebeholdere skal anbringes i aflåselige, lukkede containere eller i bygninger med fast bund. Tanke og beholdere skal være forsynet med et opsamlingskar, som skal kunne rumme 100 % af beholdernes volumen. Alternativt skal der etableres godkendt afløb.

39. Der må ikke etableres underjordiske olietanke inden for gravearealet.

40. Entreprenørtanke kan benyttes inden for gravearealet, hvor der ikke er risiko for påkørsel eller forurening af grundvand ved spild. Entreprenørtanke skal senest ved arbejdstids ophør placeres på værkstedsarealet på matr. nr. 9k Rom Hede, Rom og 16f Rom By, Rom. Tankene skal være godkendt efter gældende regler.

41. Tankning af maskiner, tanke og øvrige anlæg samt reparation af materiel i råstofgraven skal foregå ved brug af spildmåtter eller anden sikring mod spild på jorden.

42. Køretøjer og andre maskiner skal holdes i god stand, så der ikke forekommer oliedryp/-spild.

43. Læssemaskiner, mobile olietanke og lign. skal senest ved arbejdstids ophør parkeres ved værkstedsarealet på matr. nr. 9k Rom Hede, Rom og 16f Rom By, Rom.

B.1.10. Andre aktiviteter

44. Maskiner og andre driftsanlæg, som ikke længere finder anvendelse i råstofindvindingen inden for de følgende to år, skal bortskaffes fra indvindingsområdet.

45. Råstofgraven må ikke benyttes til lager, bearbejdning eller salgssted for andet end de i denne råstofgrav indvundne materialer. Tilførsel af råstoffer fra andre råstofgrave kan kun ske efter godkendelse fra Region Midtjylland.

B.1.11. Efterbehandling

46. Efterbehandlingen skal foregå løbende og skal være afsluttet inden tilladelsens udløb.

47. Afsluttes indvindingen inden tilladelsens udløb, skal efterbehandling være udført senest 1 år efter endt gravning, dog ikke senere end tilladelsens udløb.

48. Der skal efterbehandles til natur, skovbrug og ekstensiv jordbrug i overensstemmelse med en efterbehandlingsplan godkendt af Region Midtjylland.

49. Ved efterbehandlingen skal afstanden til naboskel være mindst 3 meter.

50. Mod nabomatriklerne skal skråninger efterbehandles med anlæg ikke stejlere end 1:2. Langs skel mod matr. nr. 18n Dal Anneksgård, Fabjerg, skal skråningen enten have en mindre hældning eller beplantes. Øvrige skråninger skal efterbehandles med anlæg jf. den til enhver tid godkendte grave- og efterbehandlingsplan.

51. Behandlingsanlæggene og dertil knyttede installationer, herunder eventuelle støbte fundamenter eller lignende, samt gravemaskiner, redskaber, bygninger og skure skal være fjernet senest 1 år efter endt gravning, dog ikke senere end tilladelsens udløb.

52. På de efterbehandlede arealer må der fremover ikke anvendes gødning og sprøjtemidler (kvælstof og pesticider).

53. Ved efterbehandling af gravesøer skal der etableres en lavvandet zone langs søbredden med en bredde på 3-5 meter.

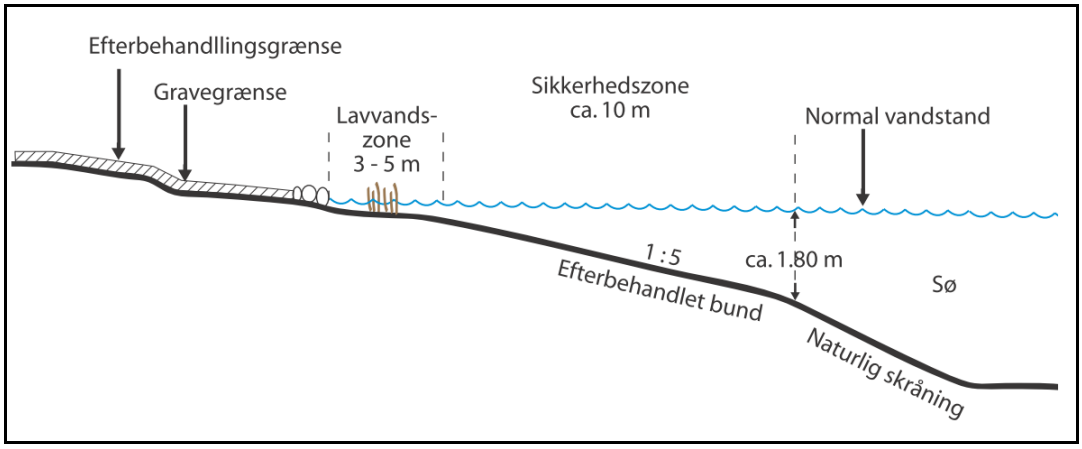
54. I forlængelse af lavvandszonen etableres en sikkerhedszone med en hældning på maksimalt 1:5 ned til 1,8 meters dybde (se nedenstående principskitse).

55. Der må ikke lægges muld eller beplantes inden for 10 meter af søen.

56. Der må ikke etableres tilløb eller afløb fra den efterbehandlede sø.

57. Ved etablering af sø, hvor der er risiko for tilstrømning af næringsstoffer eller pesticider fra omgivende dyrkede arealer eller dræn, skal der etableres banket, trug, minivådområde eller lignende, der sikrer, at der ikke sker direkte tilstrømning til søen.

58. Der må ikke efterbehandles til sø nærmere end 150 meter fra boringer til et alment vandværk og 75 meter fra drikkevandsboringer til ikke-almen vandindvinding.

Figur 1. Principskitse for efterbehandling af gravesø.

C. Generelle bestemmelser iht. råstofloven

C.1. Råstofindvinding

En tilladelse til indvinding af råstoffer kan gives for en 10-årig periode iht. råstoflovens § 9, stk. 1. I særlige tilfælde kan en tilladelse gives for en længere periode. Region Midtjylland træffer afgørelse om tilladelsens varighed på baggrund af ansøgningens indhold samt en afvejning efter råstoflovens § 3, herunder sikring af råstofressourcens udnyttelse. Da efterspørgslen på råstoffer kan variere fra år til år, og da efterspørgslen kan være svær at forudsige, giver Region Midtjylland typisk tilladelse til råstofindvinding for en 10-årig periode for at sikre, at den pågældende råstofressource udnyttes fuldt ud.

Afsluttes en råstofindvinding tidligere end tilladelsens varighed, vil indvindingsområdet blive efterbehandlet, og råstoftilladelsen vil blive afsluttet tidligere end den fastsatte udløbsdato.

Inden for det område, som tilladelsen omfatter, kan der indvindes andre råstoffer eller større mængder end angivet i tilladelsen, såfremt der sker anmeldelse til Region Midtjylland inden 4 uger efter, at den pågældende indvinding er påbegyndt, jf. råstoflovens § 9, stk. 2. Region Midtjylland kan, inden 4 uger efter at anmeldelsen er modtaget, forbyde videre indvinding, der strider mod den meddelte tilladelse eller stille særlige vilkår for indvindingen.

C.2. Gyldighed og tilbagekaldelse

Råstofindvindingen må ikke påbegyndes før klagefristen er udløbet. Hvis der indkommer en klage, får ansøgeren besked, og gravningen må ikke startes før en endelig afgørelse er truffet, med mindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Råstoftilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, med mindre andet fremgår af tilladelsens vilkår.

Råstoftilladelsen kan tilbagekaldes af Region Midtjylland i tilfælde af grov eller gentagen overtrædelse af vilkårene, som beskrevet i råstoflovens § 11.

C.3. Tinglysning

Når afgørelsen er endelig, tinglyser Region Midtjylland på ejendommen en deklaration om efterbehandlingsvilkårene. Vilkår 52 vil forblive tinglyst på ejendommen efter tilladelsens udløb. De øvrige vilkår aflyses, når råstofindvindingen og efterbehandlingen er afsluttet.

Afgiften for tinglysningen er for tiden 1.750 kr. I henhold til § 10, stk. 6 i råstofloven skal tinglysningsgebyret betales af ejendommens ejer, men opkræves hos ansøger. Afgiften vil blive opkrævet, når tinglysningen er sket.

C.4. Grave- og efterbehandlingsplan og sikkerhedsstillelse

Grave- og efterbehandlingsplanen skal give et overblik over, hvorledes indvindingen tilrettelægges i indvindingsperioden samt hvordan der påtænkes at efterbehandle.

På grund af, at råstofbranchen følger samfundsudviklingen er graveplan og periode kun vejledende, da en eventuel nedgang i væksten i bygge- og anlægsbranchen kan medføre, at indvindingstakten ikke kan overholdes. Efterbehandlingsplanen er ligeledes vejledende, da områdets endelige udseende afhænger meget af, hvordan den lokale forekomst er placeret.

Den overordnede plan for gravning og efterbehandling udarbejdes af ansøger. Graveplanen skal, når det er relevant, indeholde et kort med angivelse af følgende:

- volde
- jorddepoter
- stationære anlæg
- parkeringsplads for mobile maskiner
- startsted for indvindingen
- opdeling i etaper
- skråningsanlæg
- graveafstande
- indvindingsboringer inden for 300 m fra indvindingsområdet
- slambassin
- adgangsvej
- interne veje
- bygninger, brovægt og mandskabsvogne
- støvdæmpende foranstaltninger

Efterbehandlingsplanen skal anvise hvorledes vilkårene for efterbehandling forventes efterlevet og indeholde et kort med angivelse af:

- formål
- skråningsanlæg
- udlægning af muld
- beplantning
- stier og veje
- bygninger
- søer

Indvinderen skal udarbejde en revideret grave- og efterbehandlingsplan, hvis forholdene ved indvindingen er væsentlig ændret.

C.4.1. Sikkerhedsstillelse

Der skal stilles en garanti for opfyldelse af vilkårene om efterbehandling jf. råstoflovens § 10, stk. 1, nr. 2. Sikkerhedsstillelsen skal være en ikke tidsbegrænset, nominel økonomisk sikkerhed. Sikkerhedsstillelsen frigives først, når den i efterbehandlingsplanen beskrevne efterbehandling er udført og godkendt af Region Midtjylland. Delvis frigivelse kan ske ved godkendelse af efterbehandlingen på delarealer.

Beregningen af sikkerhedsstillelsen er foretaget ud fra ansøgningens forslag til efterbehandlingsplan, hvor der planlægges efterbehandlet til natur, skovbrug og ekstensivt jordbrug. Planen viser indvinding i syv etaper fordelt på 4 områder, og beløbet er fastsat ud fra inddragelse af disse etaper og områder. Beløbet for sikkerhedsstillelsen er fastsat til 1.100.000 kr.

Sikkerhedsstillelsen kan forventes genberegnet, reduceret eller øget, såfremt forudsætningerne i grave- og efterbehandlingsplanen ændres væsentligt.

C.5. Tilsyn og besigtigelse

Region Midtjylland fører tilsyn med indvindingen og foretager besigtigelse af arealet for blandt andet at påse, at tilladelsen og vilkårene overholdes. Tilsynsmyndigheden har uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme for at foretage dette tilsyn, og politiet yder om nødvendigt bistand til at gennemføre dette. Ved eftersyn af erhvervsvirksomheder skal den ansvarlige indvinder give myndigheden de fornødne oplysninger, vejledning og hjælp, jf. råstoflovens § 32 og 32a.

Tilsynsmyndigheden skal foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet har underordnet betydning. Region Midtjylland kan meddele påbud om, at et ulovligt forhold skal lovliggøres inden for en nærmere fastsat frist jf. råstoflovens § 33.

Det påhviler den til enhver tid værende ejer eller bruger af en ejendom eller indvindingsmateriel at berigtige et ulovligt forhold.

Region Midtjylland kan umiddelbart lade foretage, hvad der er nødvendigt på ejerens og indvinderens bekostning, hvis et påbud om at lovliggøre et ulovligt forhold ikke efterkommes rettidigt, jf. råstoflovens § 33.

Tilsynsmyndigheden kan påbyde den ansvarlige for indvindingen at foretage prøveudtagning, analyser og målinger af råstoffer, der indvindes, af stoffer der udsendes til omgivelserne og af støj og rystelser m.m. jf. råstoflovens § 32a.

C.6. Indberetning af indvunden mængde

Der skal hvert år gives oplysninger til Region Midtjylland om arten og mængden af de råstoffer, der indvindes i hver råstofgrav, samt om anvendelsen heraf. Indberetningen skal ske via den digitale løsning der henvises til af regionen. Region Midtjylland videresender indberetningen til Danmarks Statistik.

C.7. Underretning ved konkurs, overdragelse af rettighed mv.

I tilfælde af indvindingsvirksomhedens konkurs, betalingsstandsning m.v., er såvel ejendommens ejer som den, der driver indvindingsvirksomheden, forpligtet til straks at underrette tilsynsmyndigheden.

Ønsker man at overdrage indvindingstilladelsen til en anden, skal dette i god tid forinden anmeldes til Region Midtjylland, vedlagt en underskrevet erklæring af den nye indvinder, der fastslår at man er bekendt med alle tilladelser, vilkår, aftaler mv. og er indforstået med at man overtager alle forpligtigelser.
Der skal desuden vedlægges underskrift fra ejendommens ejer, med dokumentation for at denne er indforstået med indvinder-skiftet.
Der skal stilles sikkerhed fra den nye indvinder, og Region Midtjylland kan kræve en ny grave-/efterbehandlingsplan udarbejdet og indsendt til godkendelse.

C.8. Råstofafgift

Råstofindvinderen er forpligtet til at betale råstofafgift.
Det skal bemærkes, at erhvervsmæssig indvinding af råstoffer skal registreres ved SKAT, myndighed@skat.dk.
Region Midtjylland giver meddelelse til SKAT ved at sende en kopi af tilladelsen.

C.9. Ændring af vilkår

Region Midtjylland kan fastsætte yderligere vilkår eller foretage ændringer af allerede stillede vilkår, hvis det på et senere tidspunkt måtte vise sig nødvendigt af hensyn til opfyldelsen af råstoflovens formålsbestemmelser.

Vilkår kan i øvrigt revideres for at forbedre tilladelsesindehaverens egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Eventuelle nye vilkår eller ændringer af eksisterende vilkår vil dog kun blive aktuelt, såfremt der er tale om ændrede forudsætninger i forhold til grundlaget for denne afgørelse.

D. Generelle bestemmelser iht. anden lovgivning

D.1. Fortidsminder

Hvis der under råstofindvindingen fremkommer fortidsminder, skal indvindingen i det berørte område omgående standses og anmeldelse foretages til De Kulturhistoriske Museer i Holstebro, jf. museumslovens[5] § 29.

Bygherre/entreprenør har altid mulighed for at indhente det arkæologisk ansvarlige museums udtalelse forud for jordarbejder, jf. museumslovens § 25. Herved gives de bedste muligheder for at undgå standsning af anlægsarbejdet og udgifter til en arkæologisk undersøgelse jf. museumslovens § 27.

En udtalelse fritager ikke bygherre/entreprenør fra forpligtelsen til at standse anlægsarbejdet og underrette museet, hvis arkæologiske levn påtræffes.

Region Midtjylland opfordrer derfor altid til, at der foretages en arkæologisk forundersøgelse, såfremt museet anbefaler det.

D.2. Bygninger, mandskabsvogne m.m.

Hvis der ønskes opsat mandskabsvogne, administrationsbygninger, brovægt eller lignende i råstofgraven, skal der søges særskilt om tilladelse til dette. Dette gælder også for midlertidigt opsatte skurvogne, brovægte, stationære tankanlæg eller lignende. Ansøgning skal indsendes til kommunen.

D.3. Dræn

Jf. vandløbslovens[6] bestemmelser må ingen afbryde eller ændre nogen former for vandløb eller dræn uden vandløbsmyndighedens tilladelse. Funktionen af områdets drænsystemer skal således opretholdes under råstofgravningen, og eventuelle ændringer i drænsystemer skal ske efter aftale med kommunen, som er vandløbsmyndighed.

D.4. Fredning og beskyttelse af visse dyre- og plantearter

Af artsfredningsbekendtgørelsens[7] § 6 fremgår det, at:

- Kolonirugende fugles redetræer ikke må fældes i perioden 1. februar-31. juli.

---

[5] LBK nr. 358 af 08/04/2014 Bekendtgørelse af museumsloven

[6] LBK nr. 127 af 26/01/2017 Bekendtgørelse af lov om vandløb

[7] BEK nr. 1466 af 06/12/2018 Bekendtgørelse om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt

- Rovfugles og uglers redetræer må ikke fældes i perioden 1. februar-31. august (se dog nedenfor).
- Ørnes, sort storks og rød glentes redetræer ikke må fældes.
- Hule træer og træer med spættehuller ikke må fældes i perioden 1. november-31. august.
- Digesvalereder ikke må ødelægges i perioden 1. april-31. august.

En række arter er desuden beskyttet jf. habitatbekendtgørelsens bilag IV. Disse bilag IV-arter er beskyttede overalt, hvor de forekommer. Dette kan betyde, at gennemførelsen af en hidtil planlagt efterbehandling ikke kan udføres uden særlige hensyn.

Følgende arter kan eksempelvis tænkes at forekomme i forbindelse med råstofgrave: spidssnudet frø, stor vandsalamander, markfirben, strandtudse og arter af flagermus.
Miljøstyrelsen er myndighed for beskyttelse af bilag IV-arter.

D.5. Beskyttelse af søer

Jf. naturbeskyttelseslovens § 3 må der ikke foretages ændring i tilstanden af efterbehandlede søer og vandhuller, hvis areal er over 100 m^2, uden dispensation fra kommunen.

D.6. Vejadgang og færdsel på veje

Nye adgange og udvidelse af eksisterende adgange til offentlige veje må jf. vejlovens[8] § 49 ikke etableres uden vejmyndighedens tilladelse (Lemvig Kommune). Nye adgange m.m. til private fællesveje skal følge bestemmelserne i lov om private fællesveje[9].

Indvinder har oplyst, at udkørsel vil ske til Fabjergkirkevej.

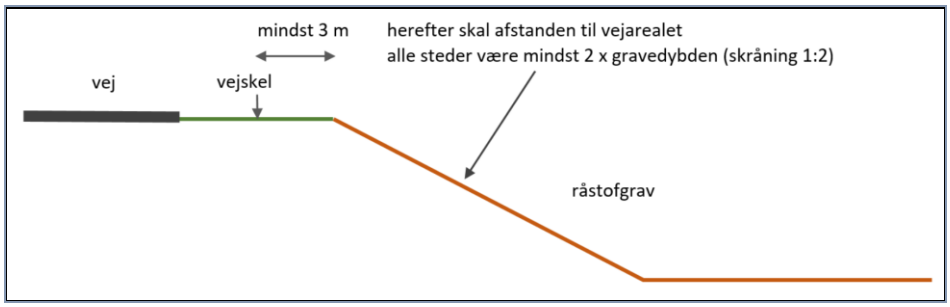
Forhold vedrørende færdsel på offentlig vej og private fællesveje (herunder støj og støv) reguleres af vejmyndigheden i samarbejde med politiet.

D.7. Afstandskrav til offentlig og privat vej

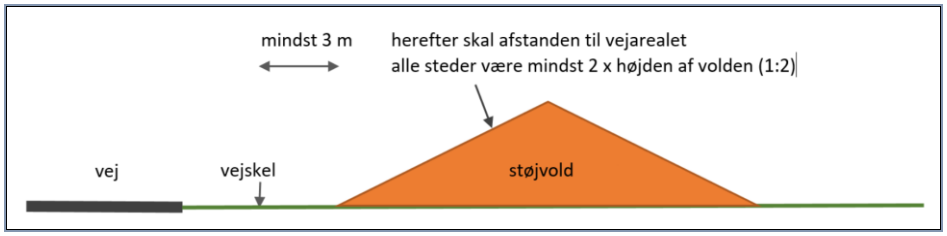
Råstofindvinding inden for graveområder, som grænser op til eller strækker sig over eksisterende og planlagte offentlige og private veje, skal respektere gældende vejbyggelinjer pålagt efter vejlovens bestemmelser. De offentlige veje inddeles i statsveje med Vejdirektoratet som vejmyndighed og kommuneveje med kommunalbestyrelsen som vejmyndighed. For private veje er kommunalbestyrelsen vejmyndighed.

[8] LOV nr. 1520 af 27/12/2014 Lov om offentlige veje m.v.
[9] LBK nr. 1234 af 04/11/2015 Bekendtgørelse af lov om private fællesveje

Jf. vejlovens § 73 stk. 3 kræver det vejmyndighedens tilladelse at foretage udgravning eller påfyldning nærmere vejens areal end 3 m samt nærmere vejens areal end svarende til to gange højdeforskellen mellem udgravningen eller påfyldningen og vejens areal. Dette finder tilsvarende anvendelse ved udgravning og opfyldning på og ved private fællesveje. Se nedenstående principskitser.

Figur 2. Principskitse for udgravning nær offentlig vej og privat fællesvej uden særskilt tilladelse fra vejmyndigheden.

Figur 3. Principskitse for påfyldning nær offentlig vej og privat fællesvej uden særskilt tilladelse fra vejmyndigheden.

D.8. Forsyningsledninger

Gravearbejde nær og under forsyningsledninger skal følge gældende forskrifter og vejledninger, herunder "Bekendtgørelse om sikkerhed for udførelse af ikke-elektrisk arbejde i nærheden af elektriske anlæg"[10], "Pas på gasledningerne. Tekniske forskrifter for arbejder i nærheden af gasledninger" udgivet af de danske naturgasselskaber og HOFOR, "Pas på ledningerne og livet" udgivet af Sikkerhedsstyrelsen m.fl. samt øvrige generelle anvisninger fra ledningsejere.

D.9. Stationære olietanke

Olietankbekendtgørelsens[11] krav og øvrige krav i olietankenes typegodkendelser til indretning, sløjfning, trykprøvning eller anden

[10] BEK nr. 1112 18/08/2016 Bekendtgørelse om sikkerhed for udførelse af ikke-elektrisk arbejde i nærheden af elektriske anlæg

[11] BEK nr. 1257 af 27/11/2019 Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines

inspektion skal til enhver tid være overholdt. Kommunen er myndighed vedr. olietankbekendtgørelsen.

D.10. Affaldshåndtering

Affald må ikke henlægges i råstofgraven, men skal jf. miljøbeskyttelseslovens[12] §§ 43, 44 og 45 håndteres i henhold til Lemvig Kommunes affaldsregulativer.

D.11. Tilførsel af jord til råstofgrave

Tilførsel af såvel forurenet som uforurenet jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt jf. jordforureningslovens[13] § 52 stk. 1. Regionsrådet kan meddele dispensation fra forbuddet jf. lovens § 52 stk. 2. Foreligger der ikke en gældende dispensation til tilførsel af jord, må der således ikke tilføres jord til råstofgraven.

[12] LBK nr. 1218 af 25/11/2019 Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse

[13] LBK nr. 282 af 27/03/2017 Bekendtgørelse af lov om forurenet jord

E. Region Midtjyllands behandling af sagen

E.1. Planforhold

E.1.1. Råstofplan

Det tilladte indvindingsområde er beliggende i graveområde Rom, omfattet af Råstofplan 2016 for Region Midtjylland, og er reserveret til indvinding af sand, grus og sten. Råstofindvinding kan som udgangspunkt kun finde sted inden for de udlagte råstofgraveområder. Inden for graveområderne kan det derfor forventes, at der på visse vilkår vil blive givet tilladelse til indvinding af råstoffer, når der er behov for materialerne.

Indvinding af råstoffer skal foregå på en bæredygtig måde. Når en råstofgrav er åbnet, bør forekomsten i det pågældende areal udnyttes fuldt ud, med mindre der er særlige forhold, som forhindrer dette eller taler afgørende imod det.

Der bør ske gennemgravning af skel mellem indvindingsområder, der udnyttes af forskellige firmaer eller på forskellige tidspunkter.

Hensynet til naboer, natur, grundvand og kulturhistorie – og hvad der i øvrigt fremgår af råstoflovens § 3 samt øvrig lovgivning (f.eks. Natura 2000) – skal afvejes i forbindelse med ny råstofindvinding.

Råstofplan 2016 er miljøvurderet i henhold til miljøvurderingsloven. Det er i den forbindelse konkluderet, at der i planens graveområder ikke er væsentlige interessekonflikter, som ikke kan forebygges eller afbødes ved sagsbehandling og vilkårsstillelse i forbindelse med en konkret råstofansøgning.

E.1.2. Kommuneplan

Råstofplanens arealreservationer er indarbejdet i Kommuneplan 2017-2027 for Lemvig Kommune.

I kommuneplanen er der udpeget følgende arealinteresser i indvindingsområdet:

- Skovrejsningsområder - ønsket (vestlige del af arealet)
- Skovrejsningsområder - uønsket (østlige del af arealet).
- Skovbyggelinje
- OSD (Område med særlig drikkevandsinteresse)
- NFI (nitratfølsomme indvindingsområder) på den nordligste og sydligste dele af arealet

Kommuneplanens retningslinjer for disse arealinteresser er inddraget i regionens vægtning efter råstofloven.

Udpegningerne er ikke af en sådan karakter, at de er en hindring for den ansøgte råstofindvinding eller efterbehandling, ligesom råstofindvinding ikke er i modstrid med de ovennævnte arealinteresser.

I kommuneplanen er indvindingsområdet ikke udlagt med nogen kommuneplanrammer.

E.1.3. Lokalplan

Der er ikke vedtaget lokalplan for området.

E.2. Miljømæssige forhold

E.2.1. Grundvandsforekomster, overfladevand og drikkevandsinteresser

Grundvand

Indvindingsområdet ligget inden for to regionale grundvandsforekomster og tre dybe grundvandsforekomster jf. Miljøstyrelsens basisanalyse for vandområdeplaner 2021-2027. Information omkring de fem grundvandsforekomster kan ses i skemaet nedenfor.

Forekomst ID nr	Miljømål	Kvantitativ tilstand	Kemisk tilstand	Årsag til manglende målopfyldelse
Regionale grundvandsforekomster				
DK104_dkmj_1097_ks	God kvantitativ og kemisk tilstand i 2027	God	God	Nej
DK104_dkmj_999_ks	God kvantitativ og kemisk tilstand i 2027	God	Ringe	Ja (pesticider)
Dybe grundvandsforekomster				
DK104_dkmj_820_ps	God kvantitativ og kemisk tilstand i 2027	God		Nej
DK104_dkmj_1014_ps	God kvantitativ og kemisk tilstand i 2027	God		Nej
DK104_dkmj_1027_ps	God kvantitativ og kemisk tilstand i 2027	God		Nej

Figur 4. Skema over de fem grundvandsforekomster under Rom Grusgrav.

Nuværende terræn ligger i kote +29-35 DVR90. Grundvandsspejlet findes omkring kote +14-15 DVR90. Ved en median klimamodel forventes grundvandet at kunne stige med op til 0,5 m frem til 2050.

Den planlagte gravedybde er ca. 10-12 m. Der vil således ikke blive gravet under grundvandsspejlet inden for gravearealet.

Grundvandsforekomsternes kemiske tilstand kan påvirkes ved spild eller lækage af brændstof til maskinel i råstofgraven.
Sandsynligheden vurderes at være lav, da der er dagligt opsyn i råstofgraven og eventuelle spild vil kunne oprenses umiddelbart, før nedsivning til grundvandet. Til generel sikring af jord og grundvand stilles der dog forebyggende vilkår mod forurening, herunder håndtering af olie, kemikalier og affald (vilkår 36-45 og 52).

Overfladevand
Projektet indebærer ikke råstofindvinding under grundvandsspejlet.

Det nærmeste vandløb er en beskyttet bæk ca. 750 m mod øst for indvindingsområdet. Bækken er vurderet til dårlig økologisk tilstand og ukendt kemisk tilstand, jf. Miljøstyrelsens basisanalyse for vådområdeplaner 2021-2027. På grund af topografien i området og afstanden vil vandføringen og vandkvaliteten ikke blive påvirket af råstofindvindingen.

Der er fire § 3-beskyttet søer i nærheden af indvindingsområdet samt en indenfor indvindingsområdet.
Søerne er dannet ved råstofindvinding og påvirkes i høj grad af nedbørsmængder og vurderes derfor ikke at være sårbare, da der ikke graves under grundvandsspejlet.
Søen indenfor indvindingsområdet ligger i det nordligste del af indvindingsområdet på matr. nr. 16f Rom By, Rom, og er et udgravet vandhul, som ligger i forlængelse af læssepladsen. Der vil ikke blive gravet i eller i nærheden af den beskyttede sø, og der vil dermed ikke ske nogle tilstandsændringer i søen, hvormed det vurderes at søen ikke vil blive påvirket af råstofprojektet.

Samlet vurdering vedr. vandplanlægningen
På baggrund af de udførte faglige vurderinger af konsekvenserne, vurderes det samlet, at på de vilkår, der stilles i tilladelsen, vil ingen målsatte grundvandsforekomster, vandløb eller søer blive væsentligt påvirket af råstofindvinding.

Drikkevand
Indvindingsområdet ligger i et område med særlig drikkevandsinteresse (OSD), og den nordligste samt de sydligste dele ligger indenfor nitratfølsom indsatsområde (NFI). Indvindingsområdet ligger udenfor indvindingsoplande til almene vandforsyninger og udenfor boringsnære beskyttelsesområder (BNBO), og der er ingen vandforsyningsanlæg i nærheden af indvindingsområdet.

Til sikring af den fremtidige grundvandsressource på arealet, stiller regionen vilkår om, at der ikke må anvendes gødning eller pesticider efter afsluttet råstofindvinding (vilkår 52).

Region Midtjylland vurderer ikke, at der er behov for at stille yderligere vilkår til sikring af områdets drikkevandsinteresser.

E.2.2. Naturbeskyttelse, Natura 2000 og habitatbekendtgørelsen

Natura 2000

Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er Natura 2000-område nr. 224 Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage, som omfatter Habitatområde H224 og Fuglebeskyttelsesområde F115. Afstanden til det ansøgte projekt er ca. 200 m.

Dette Natura 2000-område er jf. Natura 2000-planen specielt udpeget på grundlag af en væsentlig tilstedeværelse af naturtyperne revling-indlandsklit, våd hede, tør hede, enekrat, hængesæk og levesteder for odder.

Udpegningsgrundlag for Natura 2000-området jf. seneste Natura 2000-basisanalyse fra Miljøstyrelsen (2022-2027) ses i nedenstående tabel. Natura 2000-planer og -basisanalyser findes i øvrigt på Miljøstyrelsens hjemmeside; mst@mst.dk.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 224		
Naturtyper:	Revling-indlandsklit (2320)	Lobeliesø (3110)
	Søbred med småurter (3130)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Enekrat (5130)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Hængesæk (7140)
	Tørvelavning (7150)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Stilkege-krat (9190)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Bæklampret (1096)	Odder (1355)
	Bæver (1337)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 115		
Fugle:	Fiskeørn (Y)	Stor hornugle (Y)
	Natravn (Y)	Rødrygget tornskade (Y)

Tabellen viser naturtyper og/eller arter på udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype jf. habitatdirektivet. Ved fuglearterne er det angivet, om der er tale om ynglefugle (Y) eller trækfugle (T).

Miljøpåvirkninger som følge af råstofindvinding af sand, grus og sten er forholdsvis lokale. Øget støj, vibrationer, støv eller emissioner af kvælstofoxider vil påvirke nærområdet, men ikke Natura 2000-området og udpegningsgrundlagets arter og naturtyper, da afstanden

fra Natura 2000-området til det ansøgte areal er lidt mere end 200 m, og transportruter til og fra det ansøgte indvindingsområde går ikke gennem Natura 2000-området.

De sårbare arter på udpegningsgrundlaget i forhold til det ansøgte areal er arterne bæklampret, som er knyttet til Natura 2000-områdets vandløb, og odder, der lever i tilknytning til Natura 2000-områdets vandløb og vådområder. Nærmeste vandløb til det ansøgte areal er Flynder Å, der ligger mere end 1 km fra det ansøgte areal. Der vil ikke ske sænkninger af grundvandsstanden som følge af det ansøgte projekt, ligesom der ikke vil ske udledning af vand fra projektet. Råstofaktiviteterne vil således ikke påvirke arter, herunder bæk-lampret, bæver og odder, eller naturtyper, der er knyttet til vandløbssystemer og vådområder i Natura 2000-område nr. 224 eller Natura 2000-områder nedstrøms det ansøgte areal.

Det vurderes samlet, at råstofindvinding inden for det ansøgte areal kan ske uden at påvirke naturtyper eller arter på Natura 2000-områdets udpegningsgrund-lag eller Natura 2000-områdets integritet. Det vurderes derfor ikke, at der skal foretages en nærmere konsekvensvurdering af virkninger på Natura 2000-området jf. Habitatbekendtgørelsens § 6 stk. 2.

Beskyttede og fredede arter

I miljøkonsekvensrapporten er der nærmere redegjort for forekomsten af frede og beskyttede arter deres leveforhold før, under og efter råstofindvindingen samt om indvindingsområdet indeholder yngle-, raste- eller fourageringsmuligheder for fredede eller beskyttede dyrearter.

Der er ikke registrerede forekomster af padder, vandsalamander, markfirben eller flagermus, men der er egnede levesteder og transportruter for disse arter i området, og de findes ofte i forbindelse med råstofgrave. Efterbehandling af graveområdet vil medføre yderligere arealer med nærringsfattig natur, som kan fremme spredning af disse arter.

Region Midtjylland vurderer på ovennævnte grundlang, at råstofindvindingen ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV-arter i området.

§ 3-beskyttet natur

Inden for indvindingsområdet ligger en sø, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Søen ligger indenfor indvindingsområdet i det nordligste del af indvindingsområdet på matr. nr. 16f Rom By, Rom, i forlængelse af læssepladsen. Søen er lige som de andre søer i området dannet ved råstofindvinding og påvirkes i høj grad af

nedbørsmængder og vurderes derfor ikke at være sårbare, da der ikke graves under grundvandsspejlet. Der vil ikke blive gravet i eller i nærheden af den beskyttede sø, og der vil dermed ikke ske nogle tilstandsændringer i søen, hvormed det vurderes at søen ikke vil blive påvirket af råstofprojektet.

Der er fire § 3-beskyttede søer i nærheden af indvindingsområdet, som alle er dannet ved tidligere råstofindvinding, og som ikke vil blive påvirket ved dette projekt.

Sydøst for indvindingsområdet ligger en beskyttede hede. Heden vil ikke blive påvirket af råstofindvindingen, og regionen har derfor ikke stillet særlige vilkår vedr. denne.

Fredsskov
Der er et større fredskovsareal, der omkredser indvindingsområdet. Selve gravearbejdet og efterbehandlingen kræver ikke dispensation i henhold til naturbeskyttelsesloven, da der ikke graves indenfor områder udlagt med fredskovspligt.
Miljøstyrelsen (som er fredskovmyndighed) har på baggrund af tidligere erfaringer anbefalet en sikkerhedsafstand på 10 meter til fredskovgrænsen til sikring af skovens rodnet. Regionen har derfor stillet vilkår om, at der ikke må graves nærmere fredskov end 10 meter (vilkår 26) og vurderer dermed, at fredskoven ikke vil blive påvirket af råstofindvindingen.

E.2.3. Forsyningsledninger

Af hensyn til sikring af eventuelle forsyningsledninger inden for råstofindvindingsområdet stilles krav om overholdelse af respektafstande m.m. i vilkår 33.

E.2.4. Støj

Jf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder" kan vilkår om støj fra råstofgrave i det åbne land fastsættes med udgangspunkt i områdetype 3, som er "Blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder".

Miljøstyrelsen anfører dog samtidig, dels at baggrundsstøjniveauet i det åbne land normalt er lavt, og det derfor er ønskeligt, at støjniveauet fra virksomheder er så lav som muligt, dels at lavere grænseværdier bør anvendes, hvis det i den konkrete sag er muligt at overholde disse. Fastsættelse af støjgrænserne bør foretages efter en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde af de tekniske og økonomiske muligheder for at reducere støjen.

Region Midtjylland vurderer, at de vejledende støjgrænser for områdetype 3 er en rimelig afvejning af hensynet til driften af

råstofgraven og hensynet til et lavt støjniveau i det åbne land. Samtidig vurderer Region Midtjylland, at der særligt knytter sig en forventning om lavere støjniveau på lørdage i det åbne land, end den der normalt vil forekomme i områdetype 3. Derfor fastsættes støjgrænsen om lørdagen i tidsrummet 07:00-14:00 til 45 dB(A), hvilket er lavere end Miljøstyrelsens vejledende støjgrænse for områdetype 3 på 55 dB(A).

Støjniveauet målt som, det energi-ækvivalente, korrigerede A-vægtede lydtryksniveau Lr, bør derfor således ved **beboelse** (ved spredt bebyggelse i det åbne land, regnes dette som 15 meters afstand af beboelsesejendomme, i boligområder som alle opholdsarealer inden for området) i nedenstående tidsrum ikke overstige:

Mandag til fredag
- 55 dB(A) i tidsrummet fra kl. 07.00 - 18.00,
- 45 dB(A) i tidsrummet fra kl. 18.00 - 22.00
- 40 dB(A) i tidsrummet fra kl. 22.00 - 07.00

Lørdag
- 45 dB(A) i tidsrummet kl. 07.00 - 14.00.
- 45 dB(A) i tidsrummet kl. 14.00 - 22.00.
- 40 dB(A) i tidsrummet kl. 22.00 - 07.00.

Søn- og helligdage
- 40 dB(A) hele døgnet.

På baggrund af ansøgningen, herunder oplysninger om anlæg der planlægges benyttet er den tilladte driftstid fastsat til hverdage 07.00-18.00 og lørdage 07.00-14.00 for alle anlæg samt for udlevering og læsning, herunder kørsel på indvindingsområde.

Hvis der opstår tvivl om støjgrænserne bliver overholdt, kan regionen kræve at virksomheden udfører støjberegninger og/eller støjmålinger. Støjberegninger skal udføres i overensstemmelse med Fælles Nordisk Beregningsmetode. Valg af målemetode/beregningsmetode er afhængig af, hvilken metode der i den aktuelle situation er bedst egnet til at dokumentere, at støjniveauet kan overholdes. Støjmålinger/støjberegninger skal udføres som angivet i Miljøstyrelsens vejledninger nr. 5/1984 (Ekstern støj fra virksomheder), nr. 5/1993 (Beregning af ekstern støj fra virksomheder) og nr. 6/1984 (Måling af ekstern støj fra virksomheder) og gennemføres under forhold, hvor virksomheden er i fuld drift.
Målingerne/beregningerne skal ud føres af et af Miljøstyrelsen akkrediteret firma.

Regionen stiller vilkår om, at ændring i antal og type af maskiner og anlæg kun kan ske efter godkendelse fra regionen (vilkår 11). Vilkåret er stillet for at sikre, at der ikke tilføjes flere eller andre typer maskiner i råstofgraven end det, der har ligget til grund for regionens screeningsafgørelse efter miljøvurderingsloven og vilkår efter råstofloven, herunder vurdering af støj og støv. Vilkåret giver regionen mulighed for at vurdere om tilføjelse af andre eller flere maskiner i råstofgraven kræver yderligere eller ændrede vilkår til råstoftilladelsen eller udarbejdelse af en støjrapport. Indhentning af godkendelse fra regionen består af en skriftlig meddelelse om de ønskede maskiner og antal forud for anvendelsen. Godkendelse fra regionen består af en skriftlig accept af de ønskede maskiner og antal. Hvis det er nødvendigt at foretage vilkårsændringer eller en ny afgørelse efter miljøvurderingsloven, skal regionen foretage en høring forud for godkendelsen. Hvis regionen ikke kan godkende de ønskede maskiner vil der blive givet skriftlig besked, i overensstemmelse med forvaltningslovens regler. Udskiftning af materiel 1:1 kræver ikke godkendelse fra Region Midtjylland.

Der er udarbejdet en støjrapport over trafikstøj ved ind- og udkørsel til råstofgraven. Støjrapporten har anvisninger på hvor støjvoldene skal etableres og hvilken dimensioner støjvoldene skal have. Rapporten er ses som bilag i forlængelse af dokumentet der indeholder miljøkonsekvensrapporten.

E.2.5. Støv

Indvinder skal sørge for, at driften ikke giver anledning til væsentlige støvgener, som fastsat i vilkår 20-22. Støvdæmpende foranstaltninger skal således være beskrevet i graveplanen.

For at dæmpe støvdannelse stilles desuden vilkår om vanding, se vilkår 23. Med disse vilkår forventes anlægget ikke at give anledning til væsentlige støvgener uden for indvindingsområdet.

E.2.6. Kulturarv

De Kulturhistorsike Museer i Holstebro har anbefalet, at der i god tid før evt. muld-afrømning og råstofindvinding påbegyndes på de nye arealer, omfattet af nærværende tilladelse, rettes henvendelse til museet, så museet får mulighed for at besigtige arealerne efter, at muldlaget er fjernet. Der er stillet vilkår om anmeldelse til museet mindst 2 uger inden indvindingen påbegyndes, og Region Midtjylland opfordrer til, at museets anbefalinger følges af indvinder.

For at sikre, at det beskyttede dige langs den sydlige afgrænsning af indvindingsområdet ikke påvirkes af råstofgravningen er der stillet vilkår om en graveafstand på 5 meter til digets fod med en skråningshældning på ikke stejlere end 1:3 (vilkår 31).

E.2.7. Landskab

Råstofindvindingen udgør en permanent ændring af landskabet, som hovedsageligt kun vil bemærkes lokalt. Landskabet, hvor der skal indvindes råstoffer, er et intensivt drevet kulturlandskab med store flader af dyrkede marker med enkelte læhegn i blandt. Når råstofindvindingen er afsluttet, vil der blive udsigt over et område med større topografiske variationer. Af hensyn til sammenhængen med det omgivende landskab har regionen derfor stillet vilkår 46-51 om efterbehandling, således skråninger m.m. indpasses i det eksisterende landskab. Af hensyn til biodiversitet efterlades skråninger uden pålæg af muld til naturlig succession.

E.2.8. Færdsel i råstofgraven

Færdsel i råstofgraven, som er det eneste der kan reguleres igennem råstofloven, reguleres for at mindske gener fra støv og støj. Der fastlægges derfor vilkår om driftstider og om vanding og langsom kørsel.

Region Midtjylland stiller vilkår om, at adgangsvejen til råstofgraven skal være afspærret med aflåst bom eller lignende uden for driftstiden. Råstofgraven skal være afspærret for at undgå ulovlig færdsel i råstofgraven, henkastning af affald og risiko for tyveri af brændstof og materiel.

E.2.9. Graveafstande og periferiskråninger

Graveafstande skal fastsættes i graveplanen for at sikre, at indvinderen ikke uagtsomt kommer til at grave så tæt på indvindingsområdets ydre grænse, at de nødvendige råstoffer til at udføre de planlagte periferiskråninger mangler, eller er skyld i uigenkaldelig påvirkning af beskyttede emner nær råstofgraven.

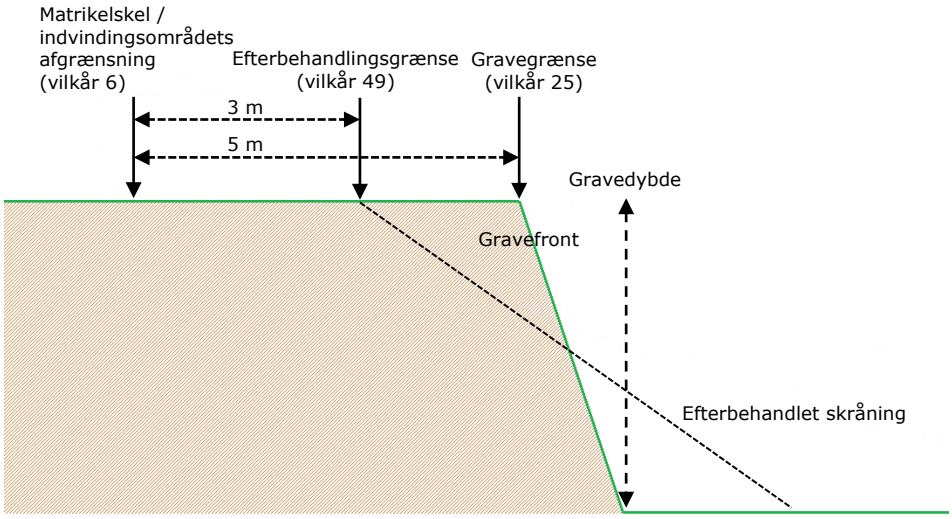
Graveafstande for nærmere angivne strækninger af råstofgravens periferiskråninger tager udgangspunkt i de i ansøgningens angivne gravedybder og koter.

Kravet om afmærkning af gravearealet er fastsat, da indvindingsområdet ikke alle steder afgrænses af skel, som let kan identificeres i marken. Vilkåret fastsættes for at undgå, at der graves uden for det tilladte areal og eventuelt ind på nabomatrikler eller arealer, hvor der ikke foreligger en aftale med lodsejer eller lign.

Ved indvinding, hvor der planlægges efterbehandlet ved neddosning eller opbygning, er der stillet vilkår om en graveafstand på min. 5 meter ved neddosning og 3 meter ved opbygning. Regionen vurderer, at disse graveafstande mindsker risikoen for skred over skel. Dog er det indvinders ansvar, at grave forsvarligt, så afstandsvilkåret er et udtryk for mindsteafstanden.

Efterbehandlingsgrænsen på minimum 3 meter til matrikelskel er fastsat for at sikre, at der ikke sker nogen forstyrrelser af skel, heller ikke efter endt gravning.

Grave- og efterbehandlingsgrænserne ses på nedenstående principskitse.

Figur 5. Principskitse for afstandskrav ved gravning og efterbehandling ved neddosning.

Afstandskrav til naboskel for støjvolde og oplag er fastsat for at mindske risikoen for nedskridning over skel og således, at neddosning kan ske uden kørsel på nabomatrikler.

Afstandskrav til bygninger og lign. er fastsat for at der ikke sker sætningsskader.

Vilkår for graveskråninger er fastsat således at risiko for nedskridning mindskes, og således at det efterbehandlede areal indpasses i det omkringliggende landskab.

E.2.10. Efterbehandling

Der er fastsat vilkår vedrørende efterbehandling af råstofgraven, vilkår 46-58. Efterbehandlingen skal foregå løbende for at sikre, at der er overjord/overskudsmaterialer nok til at gennemføre den planlagte efterbehandling samt for at fremme, at råstofgraven så vidt muligt passer ind i det omgivende landskab.

Efterbehandling af gravesøer

Søernes fysiske form har stor betydning for forekomsten af undervandsplanter, og især er formen på bredzonen og hældningen af søskråningerne af stor betydning for etableringen af en artsrig og

veludviklet undervandsvegetation. Vilkår om lavvandszone og sikkerhedszone stilles for at fremme biodiversiteten i gravesøerne. Herudover anbefales følgende tiltag, som vil være til gavn for undervandsplanterne, men også for dyrelivet i søerne, herunder smådyr, fisk, padder og vandfugle:

- Søbredden laves slynget og med små vige, hvor der kan etableres lavvandede arealer, hvilket giver søen et mere naturligt udseende og gode vækstmuligheder for undervandsplanterne.

- I bredzonen bør søbunden og bredkanten ikke etableres som en tæt stenbund, idet vandplanterne har svært ved at få rodfæste og plads til at vokse mellem stenene.

- I lavvandede søer kan det overvejes at etablere bund- og bredzoneflader med forskellig vanddybder, hvilket vil give mulighed for indvandring af mange forskellige typer af undervandsarter.

Vandet i gravesøerne består af grundvand, som naturligt er næringsfattigt og klart, og for at beskytte dette samt grundvandsressourcen på lang sigt, er det nødvendigt at begrænse tilførslen af næringsstoffer fra omgivelserne mest muligt. Vilkår 3-5 stilles for at undgå tilførsel af næringsstof til gravesøer. Herudover anbefales følgende tiltag for at sikre en god vandkvalitet i søerne:

- Der plantes ingen buske og træer langs søbredden og søens nærmeste omgivelser, da en stor del af løvet ender i søerne, og i forbindelse med nedbrydningen af bladene frigives næringsstoffer til vandet.

- Ingen udsætning af fisk og fodring af disse, da bl.a. karper ved deres fødesøgning og oprodning af bunden bevirker frigivelse af næringsstoffer til vandet. Desuden medfører fodring tilførsel af næringsstoffer.

Der bør ikke udsættes og ske fodring af gråænder i søerne, da det næringsfattige vand i de lavvandede søer ikke tåler tilførsel af selv små mængder næringsstoffer, som stammer fra udlagt foderkorn.

E.2.11. Andre forhold

Der er foretaget en bred konfliktsøgning af forhold ved og i nærheden af indvindingsområdet. Oplysninger fra ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten inklusiv grave- og efterbehandlingsplaner er desuden indgået i sagsbehandlingen sammen med de indkomne høringssvar.

Der er udover de ovennævnte ikke konstateret yderligere forhold, der giver anledning til særlige bemærkninger eller tillægges afgørende vægt i afvejningen efter råstofloven.

E.3. Konklusion

Det fremgår af råstoflovens § 3, at der ved lovens anvendelse på den ene side skal lægges vægt på råstofressourcernes omfang og kvalitet og en sikring af råstofressourcernes udnyttelse samt tages erhvervsmæssige hensyn. På den anden side skal der lægges vægt på miljøbeskyttelse og vandforsyningsinteresser, beskyttelse af arkæologiske og geologiske interesser, naturbeskyttelse, herunder bevarelsen af landskabelige værdier og videnskabelige interesser, rekreative interesser, en hensigtsmæssig byudvikling, infrastrukturanlæg, herunder energiproducerende anlæg, jord- og skovbrugsmæssige interesser, sandflugtsbekæmpelse og risiko for oversvømmelse m.v.

Region Midtjylland finder på baggrund af en konkret afvejning af hensyn og interesser efter råstoflovens § 3, at ansøgningen om råstofindvindingstilladelse skal imødekommes med tilladelse til råstofindvinding inden for tilladelsens indvindingsområde på bilag A, på de fastsatte vilkår, som følger af denne tilladelse. Ved denne samlede afvejning af interesser og hensyn, har regionen lagt særlig vægt på, at der inden for det ansøgte indvindingsområde er en betydelig forekomst af råstoffer af en god kvalitet, som også danner grundlaget for, at arealet i den gældende råstofplan er udlagt som graveområde.

Regionen vurderer, at de fastsatte vilkår i denne meddelte tilladelse i et nødvendigt omfang vil begrænse generne fra råstofindvindingen for omboende.

F. Grundlag for tilladelsen

F.1. Ansøgningens indhold

- Ansøgningsskema modtaget af Region Midtjylland den 15. september 2020 samt eftersendte oplysninger af 9. november 2020 og 12. november 2020. Miljøkonsekvensrapporten af 10. januar 2022.
- Endelige afgrænsningsnotat udarbejdet af Region Midtjylland af 2. marts 2021.
- Ansøgningen angår ejendommen matr.nr. 9a, 9h, 9k og 9l Rom Hede, Rom, 16f Rom By, Rom, 3c, 14c, 18t, 47c og 48i Dal Anneksgård, Fabjerg, Lemvig Kommune.

- Det ansøgte indvindingsområde udgør ca. 29,4 ha af ejendommen og er vist ovenfor med rød omrids. Den gældende tilladelse af 8. juni 2018 ses med blå omrids.
- Der søges om tilladelse til en forventet årlig produktion af 400.000 m^3 sand grus og sten.
- Der søges om tilladelse til gravningen i perioden fra 2022 indtil 2032.
- Den samlede råstofindvinding forventes afsluttet i ca. kote 19-24, ca. 10-12 meter under terræn, ca. 4-9 meter over grundvandsspejlet.
- Følgende typer maskiner og anlæg planlægges benyttet i forbindelse med indvindingen:
  a. 1 stk. dozer, dieseldrevet

b. 4 stk. læssemaskine (gummiged), dieseldrevet
c. 2 stk. tørsorterer (powerscreen), eldrevet
d. 1 stk. generator med dieselmotor
e. 1 stk. 340 liter dieseltank placeret i 20 fods støjdæmpet container

- Det forventede forbrug af drivmidler er angivet til 100.000 l dieselolie og 200 l hydraulikolie pr. år.
- Ønskede tilladte driftstidspunkter er angivet til 7.00-18.00 mandag-fredag og lørdage 7.00-14-00 for gravemaskiner, transportanlæg og oparbejdningsanlæg, samt 7.00-18.00 mandag-fredag og lørdage 7.00-14-00 for udlevering og læsning, herunder kørsel inden for virksomhedens område.
- Der planlægges støjdæmpende foranstaltninger i form af støjskærm langs med ind- og udkørsel til råstofgraven ved naboejendommen Fabjergkirkevej 30A.
- Der planlægges støvdæmpende foranstaltninger i form af vanding og fejning af asfalteret adgangsvej efter behov.
- Affald sorteres i olieprodukter og brændbart affald. Den forventede årlige mængde af olieprodukter og brændbart affald. Den forventede årlige mængde af olieprodukter er ca. 200 l og af brændbart affald ca. 1.500 kg. Affaldet opbevares kortvarigt i maskinhallen, hvorefter olieaffaldet medtages af servicefirma ved servicering af maskinerne, mens det brændbare affald håndteres jf. Lemvig Kommunes affaldsdirektiv. Maskinhallen med parkeringspladsen og vaskehal er befæstet med beton.
- Det oplyses, at der er 3 vandindvindingsboringer inden for nær det ansøgte areal. Vandindvindingsboringen DGU nr. 53.375, der tilhører NCC Industry A/S, vil blive sløjfet efter bekendtgørelsens forskrifter, inden råstofindvindingen når boringen. Der indvindes ikke på arealerne nær boringerne DGU nr. 53.374 og 53.509.
- Tingbogsattest af 6. november 2020.
- Råstofmaterialernes tilstedeværelse og kvalitet er dokumenteret i form af igangværende indvinding.
- Det angives, at kørslen til indvindingsområdet sker ad Fabjergkirkevej med overkørsel til Ringkøbingvej.
- Arealerne planlægges efterbehandlet til natur, skovbrug, og ekstensiv jordbrug.
- Ansøgning om screeningsafgørelse efter miljøvurderingsloven af 9. november 2020.
- Forslag til grave- og efterbehandlingsplan af 28. februar 2022
- Miljøkonsekvensrapport, inkl. bilag, af 28. februar 2022

F.2. Høringssvar

Ansøgningsmaterialet har været i høring hos berørte myndigheder i perioden 14. januar 2021 til 11. februar 2021 og hos offentligheden, herunder foreninger og naboer, i perioden 14. januar 2021 til 28. januar 2021. Bemærkningerne fra høringen er indgået i regionens videre arbejde med udarbejdelse af udkast til afgørelse.

Bemærkninger indkommet ved høringen over ansøgningsmaterialet vil kort blive gengivet nedenfor sammen med regionens bemærkninger.

Lemvig Kommune

Lemvig Kommune har den 9. februar 2021 indsendt en udtalelse vedr. ansøgningen:

Hvis Regionen med den øgede tilladelse vurdere, at der vil komme øget trafik, så bør påvirkningen med trafikstøj ved beboelsesejendommene ved udkørslen til Fabjergkirkevej indgå i miljøvurderingen.

Regionen har taget Lemvig Kommunes udtalelse til efterretning og har indarbejdet i afgrænsningsnotatet, at der skal laves støjmålinger ved beboelsesejendommene ved udkørslen til Fabjergkirkevej.

DN-Lemvig

DN-Lemvig har den 3. februar 2021 indsendt en udtalelse vedr. ansøgningen:

Adgangsforholdene i området er i årenes løb blevet ringe både i retningen øst - vest og i retningen nord-syd.

A. Bloksgårdvej kan ikke længere benyttes som adgang til skovdistriktet når man kommer fra Lemvig. Vejen er simpelthen annulleret syd for Fabjerg Kirkevej. Indtil for kort tid siden gik den i det mindste frem til Mejerivej, hvor man kunne komme mod øst.

B. Mejerivej er forsvundet i den vestlige ende vest for Bloksgårdvej, hvorfor cyklister og gående er henvist til den stærkt trafikerede Fabjerg Kirkevej.

DN har ingen indvendinger mod grusgravningen og dens følger ellers, men da der ikke er mangel på plads til veje/stiforløb i området ville det være ønskeligt om der ved retablering kan oprettes erstatningsforbindelser for ovennævnte tab. DN har en drøm om at kunne etablere en naturforbindelse tværs over grusgravningsområdet Lemvig Sødal og ned til Statsskovdistriktet, men da det er privatejet område, er det op til lodsejerne at indtænke sådanne visioner. En begyndelse kunne være at retablere Bloksgårdvej og Mejerivej.

Regionen bemærker, at de områder som der henvises til, er for flere år siden blevet godkendt af Regionen som efterbehandlet, og er ikke en del af det ny ansøgte projekt om råstofindvinding i området, og vejene kan dermed ikke retableres i forbindelse med den nye ansøgning om råstofindvinding. Der henvises derfor til kommunen, som er vejmyndigheden på de omtalte veje i høringssvaret.

Efterfølgende har udkastet til afgørelse og tilladelse til råstofindvinding været sendt i høring i perioden 24. marts 2022 til 19. maj 2022.

Ud over ansøger er der indkaldt bemærkninger fra følgende myndigheder, forsyninger, foreninger og parter:

Myndigheder:

- Lemvig Kommune – lemvig.kommune@lemvig.dk
- Miljøstyrelsen - mst@mst.dk
-
- De kulturhistoriske Museer i Holstebro – info@kulmus.dk

Forsyninger:

- Lemvig Vand A/S – post@lvs-as.dk

Foreninger:

- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- DN lokalafdelingen, lemvig@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, dof@dof.dk
- DOF lokalafdelingen, lemvig@dof.dk
- Friluftsrådet Limfjord Syd, limfjordsyd@friluftsraadet.dk

Lodsejere af følgende matrikler:

- Matr. nr. 6i Rom Hede, Rom
- Matr. nr. 16k Rom By, Rom
- Matr. nr. 9h og 9l Rom Hede, Rom
- Matr. nr. 14c Dal Anneksgård, Fabjerg
- Matr. nr. 47c Dal Anneksgård, Fabjerg
- Matr. nr. 48i Dal Anneksgård, Fabjerg
- Matr. nr. 3c Dal Anneksgård, Fabjerg
- Matr. nr. 18t Dal Anneksgård, Fabjerg
- Matr. nr. 18n Dal Anneksgård, Fabjerg
- Naturstyrelsen – nst@nst.dk – ejer af matr. nr. 1f Dal Anneksgård, Fabjerg

Bemærkninger indkommet ved høringen over udkastet til afgørelse om tilladelse til råstofindvinding vil kort blive gengivet nedenfor sammen med regionens bemærkninger.

Lemvig Kommune

Lemvig Kommune har den 16. maj 2022 indsendt en udtalelse vedr. udkast til tilladelse:

Region Midtjylland har sendt " Udkast til råstoftilladelse af 24. marts 2022" og "Miljøkonsekvensrapport Rom Grusgrav" med tilhørende bilag i høring den 24. marts 2022.

Høringsmaterialet er behandlet af Teknik og Miljøudvalget den 9. maj 2022.

Lemvig Kommune har følgende kommentarer til tilladelsen:

Naturbeskyttelse, Bilag IV arter mm.
Vedr. D.4. Der er ikke knyttet vilkår til beskyttelsen af bilag IV arter, men blot angivet at "Miljøstyrelsen er myndighed for beskyttelse af bilag IV-arter." Under fortidsminder står der f.eks., hvordan ansøger skal forholde sig, hvis der fremkommer fortidsminder under gravning. På samme måde vil det være hensigtsmæssigt med en vejledning om, hvordan ansøger skal forholde sig, hvis der f.eks. konstateres markfirben eller andre beskyttede arter under gravningen.

Vedr. D.6. Tilføjelsen "og uden afløb" skal fjernes da beskyttelsen ikke afhænger af, om der er afløb.

Vedr. E.2.2. I udkast til råstoftilladelse står der på side 26-27 at støj, vibrationer, støv eller emissioner af kvælstofoxider vil påvirke nærområdet, men ikke Natura 2000-området og udpegningsgrundlagets arter og naturtyper, da afstanden er lidt mere end 200 meter. I afgrænsningsnotatet til rapporten som kommunen fik i høring i januar, vurderes det, at der ikke skal foretages en nærmere konsekvensvurdering af virkninger på Natura 2000-om-rådet jf. Habitatbekendtgørelsens § 6 stk. 2, fordi afstanden er mere end 300 meter. Da forudsætningerne fra afgrænsningsrapporten ikke er fulgt, bør der i miljøkonsekvens rapporten beskrives hvilke konsekvenser den mindre afstand har, samt begrundelsen for det konkrete afstandskrav.

Vedr. E.2.10. I udkast til råstoftilladelse står der på side 33:

"Der bør ikke udsættes og ske fodring af gråænder i søerne, da det næringsfattige vand i de lavvandede søer ikke tåler tilførsel af selv små mængder næringsstoffer, som stammer fra udlagt foderkorn. " Vilkåret bør ændres til, at der ikke må ske udsætning og fodring af ænder.

Vedr. efterbehandlingsplanen:
Det er i miljøkonsekvensrapporten angivet, at der skovrejses i det gravede område omkring gravhøjen. Der er dispensation til at grave indtil 60 meter fra højens fod. Såfremt efterbehandlingsplanen ønskes gennemført som angivet i miljøkonsekvensrapporten, så skal der søges om og opnås dispensation til at plante træer inden for det gravede område af fortidsmindebeskyttelsen. Alternativt kan arealet mellem 60 og 100 meter fra gravhøjen f.eks. udlægges som natur på nærringsfattig grund.

Vej
Vedr. D.6 02: Jf. vejlovens §49 skal vejmyndigheden give tilladelse til nye adgange og udvidelse af eksisterende adgange. En øget lastbiltrafik til og fra grusgraven betragtes som en udvidelse af den eksisterende adgang. På den baggrund stiller vejmyndigheden krav om rabatarmering på 1 x 5 meter på den nordlige side af Fabjerg Kirkevej, ved udkørslen fra grusgraven. Alle omkostninger til etablering af rabatarmeringen afholdes af ansøger. Materialevalg og dimensioneringskrav skal godkendes af Lemvig Kommunes vejmyndighed inden etableringen.

Slåfejl mm.
I tilladelsen gives der tilladelse på mat. 18t Dal Anneksgård, Fabjerg. Denne matrikel er dog ikke markeret på hovedparten af kortene i materialet.

Mat. 18t Dal Anneksgård, Fabjerg optræder 2 gange i hørings/kopilisten, til gengæld mangler 18n.

Der ser ud til at være fejl i opsætningen af teksten i D.5. og D.6.:

Afsnit D.5. er bare en overskrift – mangler der ikke tekst? – eller er teksten det der står om søer under D.6.

I afsnit D.6. er der en sammenblanding af forhold vedr. naturbeskyttelseslovens §3 og vejadgang – skal "D.6." flyttes ned til Vejadgang og Færdsel på veje?:

"D.6. Jf. naturbeskyttelseslovens § 3 må der ikke foretages ændring i tilstanden af efterbehandlede søer og vandhuller, hvis areal er over 100 m2 og uden afløb, uden dispensation fra kommunen. Vejadgang og færdsel på veje.
Nye adgange og udvidelse af eksisterende adgange ……"

Lemvig Kommune har følgende kommentarer til miljøkonsekvensrapporten:

Figur 8.1 Billedet er fra juni 2021 ifølge Street view, hvilket bør medtages i kildehenvisningen i stedet for/eller sammen med datoen for hvornår billedet er hentet.

Regionen har taget kommunens bemærkninger til efterretning og har rettet i forhold til slåfejl og tilføjelser fra Lemvig kommune. Oplysninger omkring vejforhold og efterbehandlingsplanen er videregivet til råstofindvinder (NCC). Regionens vurdering i forhold til Natura 2000 er indskrevet i kapitel E.2.2, hvor der er blevet vurderet i forhold til en afstand 200 meter til Natura 2000 området. Regionens vurdering er, at råstofindvinding inden for det ansøgte areal kan ske

uden at påvirke naturtyper eller arter på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag eller Natura 2000-områdets integritet. Det vurderes derfor ikke, at der skal foretages en nærmere konsekvensvurdering af virkninger på Natura 2000-området jf. Habitatbekendtgørelsens § 6 stk. 2.

DN-Lemvig og DOF-Lemvig

DN-Lemvig og DOF-Lemvig har den 19. maj 2022 indsendt en udtalelse vedr. udkast til tilladelse:

Danmarks Naturfredningsforening har modtaget ovennævnte miljøkonsekvensrapport og udkast til tilladelse til råstofindvinding.

Indledningsvis konstateres, at det ansøgte indvindingsområde ligger i umiddelbar forbindelse med eksisterende råstofområde. I takt med, at det eksisterende område er udnyttet, er tidligere adgangsveje/stiforløb forsvundet, og som tidligere fremført, er det ønsket, at der ved den løbende retablering af området etableres nye stiforløb og rekreative muligheder. Tilsvarende gælder, at DN "har en drøm" om, at der på sigt kan etableres en naturforbindelse mellem Statsskovdistriktet (Klosterheden) og Lemvig Sødal gennem gravningsområderne og den løbende efterbehandling. DN Lemvig indgår altid gerne i dialog med lodsejerne om fremtidsmulighederne for dette.

DN finder, at biodiversitet og variation i næringsfattige naturtyper i videst muligt omfang bør tilgodeses areal-/tidsmæssigt i den løbende efterbehandling (Afsnit B.1.11) af graveområderne; herunder, at nogle områder friholdes for muldlag, samt at områder med skovbrug/ekstensivt jordbrug ikke dominerer.

DN vil også lige pege på at afsnittet "Bevaring af geologiske profiler" – tages alvorligt. Noget sådant er indtil nu ikke sket i de tidligere udgravningsområder. Dvs. der bør simpelthen sikres et eller flere profiler, der for eftertiden fortæller historien om Lemvig tunneldals store mængder smeltevandsaflejringer. Der bør etableres et infosted herfor i samarbejde med UNESCO Global Geopark Vestjylland.

Afsnittene B.1.11 bl.a. afsnit 52 og 53 er efter vores mening vigtige. Der mangler efter vores opfattelse en indsats for at skabe sydvendte profiler, der bevisligt kan skabe unikke levesteder for insekter såvel som fugle m.fl. Vedr. afsnit 52 ang. minus gødning og kemi på dyrkede arealer. Hvem er tilsynsmyndighed herfor ?

Vedr. afsnit D4. Digesvalerreder må ikke ødelægges i perioden 1/4 - 31/8. Hvem er tilsynsmyndighed herfor ? Vi gør i øvrigt opmærksom på, at der tages hensyn til lille præstekrave, biæder og stor hornugle.

E.2.7 Landskab. Der lægges fra vores side stor vægt på dette afsnit og håber der bliver mulighed for et nærmere samarbejde ? Jo tidligere jo bedre.

E.2.10 Efterbehandling. Der lægges fra vores side stor vægt på dette afsnit og håber ligeledes her, at der bliver mulighed for et nærmere samarbejde ?

Der mangler efter vores mening et krav om at planter/træer, der indgår i efterbehandlingen alle skal være af hjemmehørende arter. Vi rådgiver gerne med forslag til artssammensætninger.

Regionen bemærker at oplysninger i høringssvaret er videregivet til råstofindvinder (NCC), således at der kan etableres dialog i forbindelse med ønsker til efterbehandlingen af området. Det er Regionen, der er tilsynsmyndighed i forbindelse med forbud mod gødning og pesticider efter endt indvinding, og det er Miljøstyrelsen, der er tilsynsmyndighed i forbindelse med at digesvalereder ikke må blive ødelagt i perioden 1/4-31/8.

G. Offentliggørelse og klagevejledning

Offentliggørelse

Tilladelsen til råstofindvinding vil blive offentliggjort mandag den 11. juli 2022 på Region Midtjyllands hjemmeside www.raastoffer.rm.dk.

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagen skal indgives inden mandag den 8. august 2022.

Du klager via klageportalen, som du finder via borger.dk eller virk.dk. Du logger på klageportalen med Nem-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Region Midtjylland via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, foreninger, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til Region Midtjylland. Hvis Region Midtjylland fastholder afgørelsen, sender Region Midtjylland klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen. Se betingelserne for at blive fritaget her.

Klagefrist

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

G.1. Råstofafgørelsen[14]

Afgørelsen kan, jf. råstoflovens § 13, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet (se klagevejledningen ovenfor). Klagen stiles til Miljø- og Fødevareklagenævnet, men indsendes til Region Midtjylland via klageportalen, som videresender klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

[14] LBK nr. 124 af 26/01/2017 Bekendtgørelse af lov om råstoffer

Region Midtjyllands vurderinger i henhold til **habitat-bekendtgørelsen**[15] og i henhold til **indsatsbekendtgørelsen**[16] kan ligeledes påklages efter klagereglerne i råstofloven.

Region Midtjyllands **afgørelser efter miljøvurderingsloven**[17] kan ligeledes påklages efter klagereglerne i råstofloven jf. miljøvurderingslovens § 49 stk. 4.

Klagen stiles til Miljø- og Fødevareklagenævnet, men indsendes til Region Midtjylland via klageportalen, som videresender klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet med de bemærkninger klagen giver anledning til, jf. råstoflovens regler om klageadgang.

Rettidig klage har jf. råstoflovens § 16 stk. 8 opsættende virkning for tilladelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Klageberettigede

- Adressaten for afgørelsen
- Offentlige myndigheder
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser
- Enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen

[15] BEK nr. 1595 af 06/12/2018 Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

[16] BEK nr. 449 af 11/04/2019 Bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

[17] LBK nr. 1976 af 27/10/2021 Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

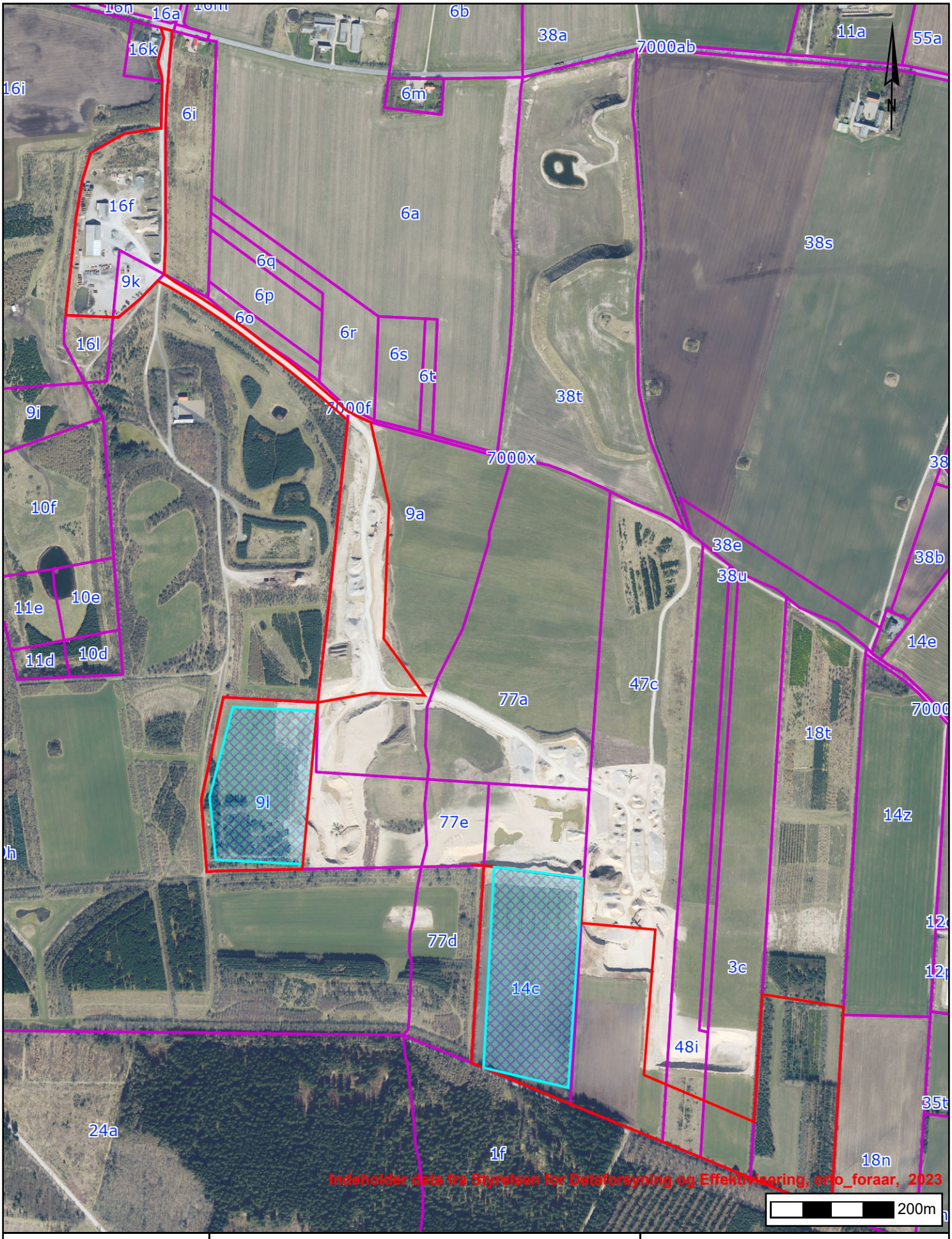
H. Orientering

Kopi af afgørelsen samt bilag er i dag sendt til:

- Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
- De Kulturhistorsike Museer i Holstebro, info@kulmus.dk
- Naturstyrelsen, nst@nst.dk
- SKAT, Kontrolafdelingen, myndighed@skat.dk
- Lemvig Kommune, lemvig.kommune@lemvig.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- DN lokalafdelingen, lemvig@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, dof@dof.dk
- DOF lokalafdelingen, lemvig@dof.dk
- Friluftsrådet i Limfjord Syd, limfjordsyd@friluftsraadet.dk
- Lemvig Vand A/S, post@lvs-as.dk
- Matr. nr. 6i Rom Hede, Rom
- Matr. nr. 18t Dal Anneksgård, Fabjerg
- Matr. nr. 16k Rom By, Rom
- Matr. nr. 9h og 9l Rom Hede, Rom
- Matr. nr. 14c Dal Anneksgård, Fabjerg
- Matr. nr. 47c Dal Anneksgård, Fabjerg
- Matr. nr. 48i Dal Anneksgård, Fabjerg
- Matr. nr. 3c Dal Anneksgård, Fabjerg
- Matr. nr. 18n Dal Anneksgård, Fabjerg

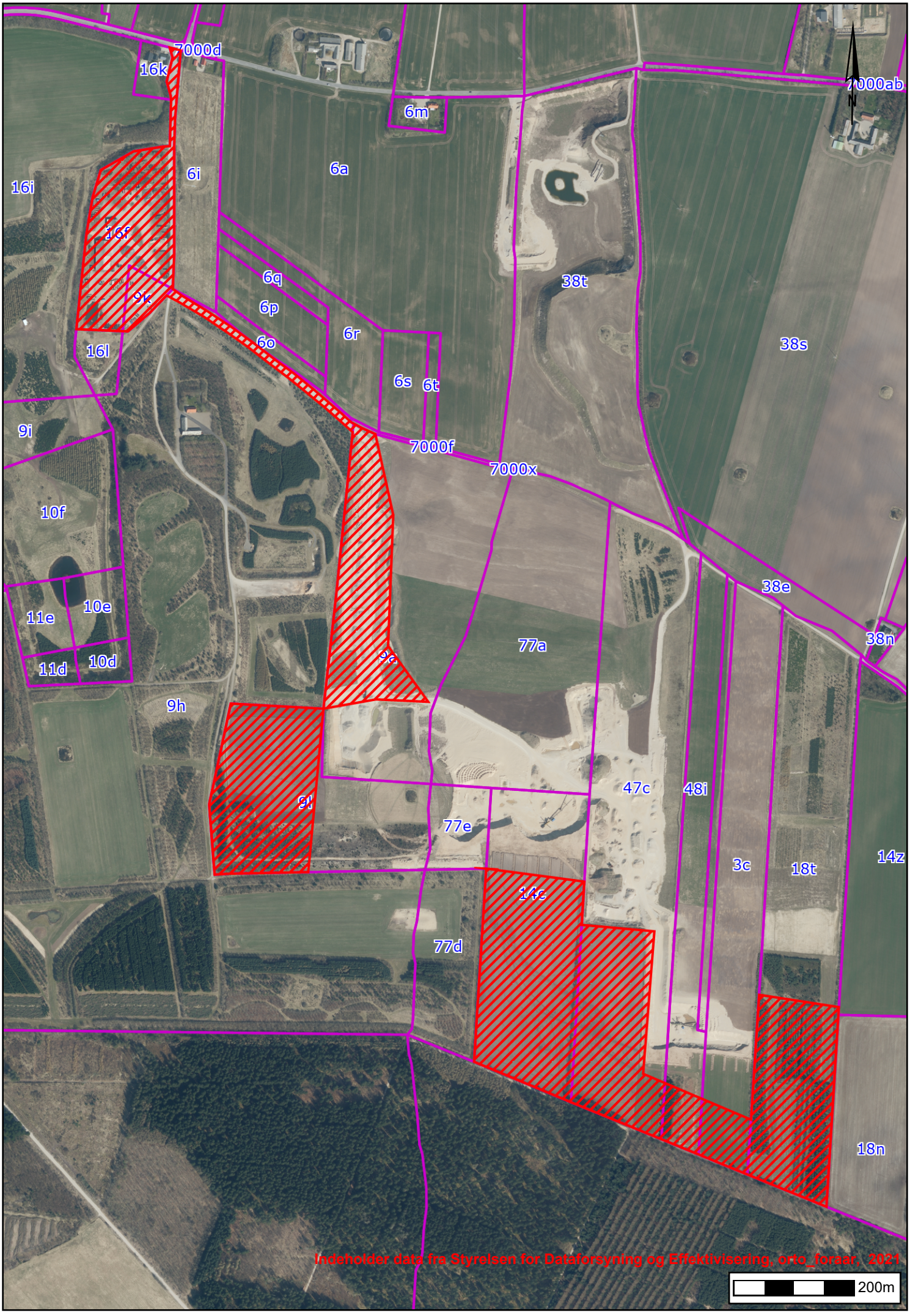
I. Bilag

A. Kortrids over det tilladte indvindingsområde
   A.1 Oversigtskort til vilkårsændringen
B. Miljøkonsekvensrapport af 28. februar 2022 fra NCC Industry A/S
C. Vandindvindingstilladelse fra Lemvig Kommune.

Oversigtskort
Rød: Tilladelsens totale areal
Blå m. tern: Tilladelse til indvinding under grundvandet
Lilla: Matrikelskel

Tidspunkt: 29-05-2024 14:46:18
Udskrevet af: Isabella Caroline S Niekrenz
Målestoksforhold: 1:8000

7000d
16k
6m
7000ab
N
16i
6i
6a
16f
6q
6p
6o
9k
6r
38t
38s
16l
6s
6t
9i
7000f
7000x
10f
38e
11e
10e
77a
38n
11d
10d
9c
9h
9l
47c
48i
77e
3c
18t
14z
14c
77d
18n
Indeholder data fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering, orto_foraar, 2021
200m

Miljøkonsekvensrapport Rom Grusgrav

NCC Danmark A/S

Dato: 28. februar 2022

Indhold

1 Indledning 5
1.1 Råstofindvindingen 7
1.2 Læsevejledning 8

2 Ikke-teknisk resumé 9
2.1 Projektbeskrivelse 9
2.2 Alternativer 9
2.3 Landskab og visuelle forhold 9
2.4 Trafik 10
2.5 Støv 10
2.6 Kulturarv 11
2.7 Grundvand og drikkevand 11
2.8 Plante- og dyreliv 12
2.9 Kumulative effekter 12
2.10 Afværgeforanstaltninger 13
2.11 Overvågningsprogram 13
2.12 Mangler ved miljøkonsekvensrapporten 13

3 VVM-proces og inddragelse af offentligheden 14
3.1 Afgrænsning 14
3.2 Høring af afgrænsningen 16
3.3 Forhold til anden lovgivning 17
3.4 Miljøvurderingsmetode 18
3.4.1 Vurdering af påvirkning 18

4 Projektbeskrivelse 21
4.1 Råstofgraveområdet 22
4.2 Råstoftilladelse 22
4.3 Graveplan 23
4.3.1 Indvindingsforhold 23
4.3.2 Etapeopdeling 24
4.3.3 Graveafstande 26
4.3.4 Anlægsfasen - Muldafrømning 27
4.3.5 Driftsfasen - Råstofindvinding 27

4.4 Mandskab, reparationer og oplag 32
4.5 Driftstider 35
4.6 Efterbehandlingsplan 35

5 Alternativer 37
5.1 Referencescenarie 37

6 Planforhold 39
7 Landskab og visuelle forhold 40
7.1 Metode 40
7.2 Lovgrundlag 40
7.3 Eksisterende forhold 40
7.3.1 Naturlandskabets karakter 40
7.3.2 Kulturlandskabets karakter 43
7.4 Konsekvenser 46

8 Trafik 49
8.1 Metode 49
8.2 Lovgrundlag 49
8.3 Eksisterende forhold 50
8.4 Konsekvenser 51
8.4.1 Trafikbelastning 51
8.4.2 Trafikstøj 53

9 Støv 55
9.1 Metode 55
9.2 Lovgrundlag 55
9.3 Eksisterende forhold 55
9.4 Konsekvenser 55

10 Kulturarv 57
10.1 Metode 57
10.2 Lovgrundlag 57
10.3 Eksisterende forhold 57
10.4 Konsekvenser 60

11 Grundvand og drikkevand 61
11.1 Metode 61
11.2 Lovgrundlag 61
11.3 Eksisterende forhold 62
11.3.1 Grundvandsmagasiner og grundvandsforekomster 63
11.3.2 Grundvandsspejl 63
11.3.2.1 Vandindvinding 65
11.3.3 Mulige forureningskilder 65
11.4 Konsekvenser 67

12 Plante- og dyreliv 70
12.1 Metode 70
12.2 Lovgrundlag 73
12.3 Eksisterende forhold 74
12.3.1 Beskyttet og anden natur 74
12.3.2 Arter (inkl. bilag IV-arter) 78
12.4 Konsekvenser 83
12.4.1 Beskyttet og anden natur 83
12.4.2 Bilag IV-vurdering 84

13 Kumulative effekter 86
13.1 Støv 86
13.2 Grundvand og drikkevand 86

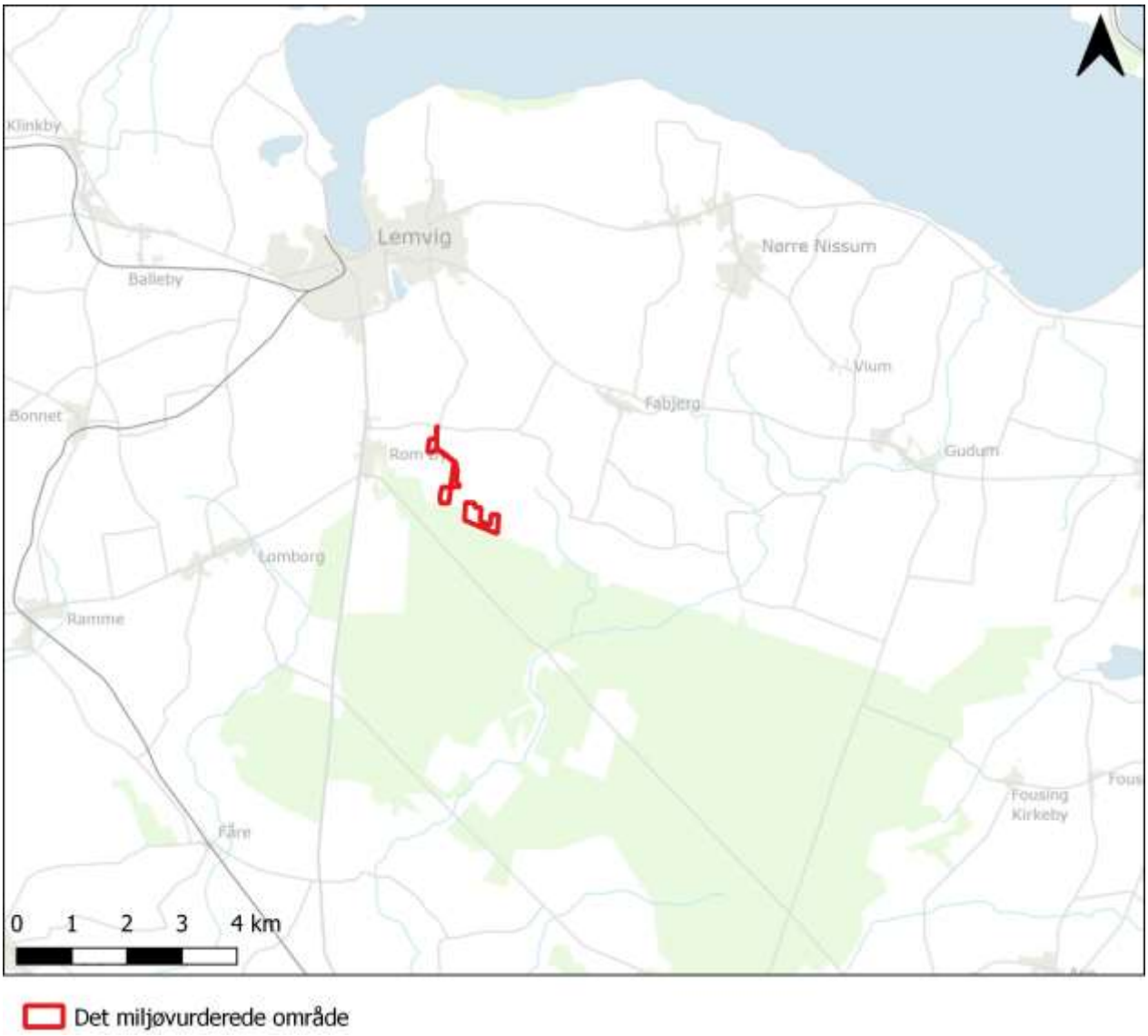
14 Afværgeforanstaltninger 87
14.1 Trafik 87
14.2 Støv 87
14.3 Kulturarv 87
14.4 Grundvand og drikkevand 87
14.5 Plante- og dyreliv 87

15 Overvågningsprogram 88
16 Mangler ved miljøkonsekvensrapporten 89
17 Referencer 90

Bilag 1 Støjberegninger
Bilag 2 Besigtigelsesskema natur

1 Indledning

Råstofindvinderen NCC Industry A/S har den 9. november 2020 ansøgt om tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding i en 10-årig periode for Rom Grusgrav, der ligger ca. 750 m øst for Rom By og ca. 2,3 km syd for Lemvig, se Figur 1.1 og Figur 1.2. Det forventes, at der kan ske råstofindvinding i Rom Grusgrav i en periode på i alt op til 20 år. Området ligger i Lemvig Kommune. NCC Industry A/S har i dag en aktiv råstofgrav på naboejendommen, med en råstoftilladelse der blev givet 8. juni 2018 og udløber 1. juni 2028 (Region Midtjylland, 2018).
Med den nye råstofansøgning blev det samlede areal af den nuværende og nye råstofgrav i alt på ca. 53,1 ha (hektar).
Ifølge miljøvurderingsloven skal der laves en miljøkonsekvensrapport for råstofgrave på et areal over 25 ha (Miljø- og Fødevareministeriet, 2020) og da det er tilfældet for området ved Rom, er denne rapport en sådan miljøkonsekvensrapport.
I denne rapport kaldes det samlede ansøgte område for "det miljøvurderede område". Det er på i alt 24,3 ha.

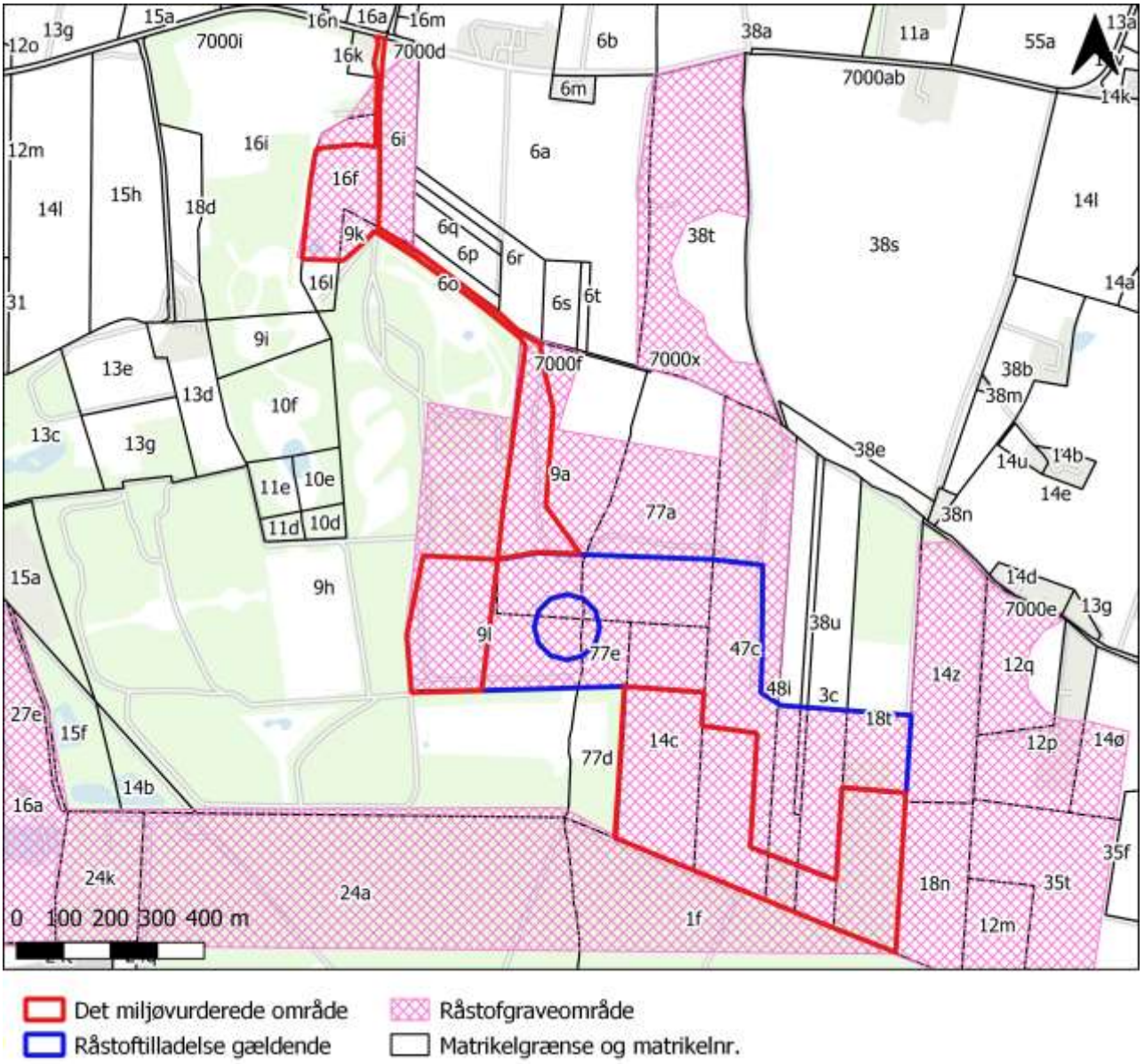
Figur 1.1: Oversigtskort over det miljøvurderede område.

Figur 1.2: Det miljøvurderede område og den gældende råstoftilladelse for den aktive råstofgrav.

Det miljøvurderede område dækker ejendommene del af matr. nr. 9a, 9h, 9k, og 9l Rom Hede, Rom, 16f Rom By, Rom samt del af 3c, 14c, 18t, 47c, 48i og 77d Dal Anneksgård, Fabjerg, se Figur 1.3.

Hele det miljøvurderede område er udlagt som råstofgraveområdet "Rom" i Region Midtjyllands Råstofplan 2020 (Region Midtjylland, 2020), se Figur 1.3.

Figur 1.3: Det miljøvurderede område, matrikler og de udlagte graveområder i Råstofplan 2020.

1.1 Råstofindvindingen

Det miljøvurderede område indeholder råstofferne sand, grus og sten. Der er ansøgt om tilladelse til at indvinde 400.000 m^3 pr. år. Der skal indvindes råstoffer til ca. 10-12 m under terrænoverfladen. Der skal ikke ske indvinding af råstoffer under grundvandsspejlet, dog opgraves der ca. 200 m^3 vand pr. måned til at støvdæmpe vejene med. Det vurderes, at vandhul til opgravning af vand er regnvandsfødt, da grundvandsspejlet ligger ca. 15 m under terrænoverfladen. Den eksisterende indvindingstilladelse er på 300.000 m^3 pr. år, så den ansøgte indvindingsmængde vil blive øget med 100.000 m^3. Årlige indvindingsmængder er dog ikke konstante, men vil variere i forhold til efterspørgslen.

De indvundne råstoffer anvendes både til beton og til vejformål. Desuden produceres filtergrus, drængrus, drænstabil og gydegrus. Produkterne leveres indenfor strækningen fra Esbjerg i syd til Thyborøn i nord.

Det miljøvurderede område efterbehandles til naturformål, skov med vandhul til padder og ekstensivt landbrug med græs.

1.2 Læsevejledning

Miljøkonsekvensrapporten starter med et ikke-teknisk resume i kapitel 2, der giver en letforståelig beskrivelse af miljøkonsekvensvurderingens vigtigste konklusioner. Kapitel 3 rummer en kort gennemgang af selve miljøvurderingsprocessen, herunder afgrænsning af miljøvurderingen, og metode for miljøvurderingen, samt en overordnet gennemgang af forholdet til anden lovgivning. Den enkelte lovgivning beskrives i detaljer i de enkelte kapitler for miljøvurdering. Kapitel 4 er en beskrivelse af det ansøgte projekt, og kapitel 5 er en redegørelse for alternativer, dvs. hvis en tilladelse til råstofindvinding ikke bliver givet. Kapitel 6 er en beskrivelse af gældende planforhold.

Den samlede beskrivelse af mulige miljøpåvirkninger i henholdsvis anlægs- og driftsfasen findes i kapitel 7-12 og kumulativ effekt i forhold til andre planlagte projekter findes i kapitel 13.

Endelig beskrives i kapitel 14 hvilke afværgeforanstaltninger, der skal etableres og iværksættes, overvågningsprogram i kapitel 15 og manglende viden i forbindelse med miljøvurderingen af projektet beskrives i kapitel 16.

2 Ikke-teknisk resumé

I det ikke-tekniske resumé er først en kort beskrivelse af råstofindvinding på et område ved Rom grusgrav, ca. 2,3 km syd for Lemvig, der herefter kaldes "det miljøvurderede område". I det miljøvurderede område har NCC Industry A/S ansøgt om råstoftilladelse til fremtidig indvinding på et større areal. Derefter gives et resumé af de væsentlige miljøpåvirkninger, råstofindvindingen på det miljøvurderede område vil kunne medføre på omgivelserne.

2.1 Projektbeskrivelse

Der ønskes indvundet råstofferne sand, grus og sten på i alt 48,7 ha (ca. 0,5 km^2). Heraf er de 24,3 ha nyt graveområde og materialeplads. Der forventes at blive indvundet ca. 400.000 m^3 pr. år i løbet af 20 år, dvs. indtil 2041. Først afrømmes mulden, og derefter indvindes råstofferne med læssemaskiner (gummiged). Der indvindes ca. 10-12 m råstof over grundvandsspejlet. Råstofferne er af høj kvalitet og anvendes til beton- og vejformål.
Det miljøvurderede område efterbehandles til naturformål, skov med vandhul til padder og ekstensivt landbrug med græs.

Projektbeskrivelsen ses i kapitel 4.

2.2 Alternativer

Ud fra et overordnet miljømæssigt og samfundsøkonomisk synspunkt skønnes det at være at foretrække, at råstofferne indvindes og anvendes lokalt og regionalt. Hvis der ikke gives tilladelse til fortsat indvinding i det miljøvurderede område, vil råstofferne i stedet blive indvundet i andre råstofgrave, og det kan dermed forventes at miljøbelastningerne flyttes til disse.

Referencescenariet er beskrevet nærmere i kapitel 5.

2.3 Landskab og visuelle forhold

Råstofindvindingen vil under og efter indvinding medføre en landskabspåvirkning og påvirkning af de geologiske lag, da terrænet ændres fra en flad, opdyrket hedeslette til en aktiv råstofgrav ned i terrænet, og derefter til lavninger med naturområde, skov og græsmarker.

Med afsæt i en landskabsanalyse vurderes landskabet i og omkring det miljøvurderede område karaktersvagt, da det er præget af flere tekniske anlæg, som har udvisket den oprindelige karakter. Derfor vurderes landskabet ikke at have en vigtighed, der begrunder et særligt landskabshensyn. Råstofindvindingen vil derfor medføre en mindre påvirkning af landskabets karakter, herunder dets visuelle karakter. Ved endt efterbehandling vil påvirkningen af landskabets karakter være ubetydelig. Påvirkningen af den geologiske lagserie vil være irreversibel, da den oprindelige lagserie er fjernet i driftsfasen. Dette vil være ubetydeligt, da de geologiske interesser i området er af visuel karakter.
Indvindingen vurderes derfor ikke i modstrid med, at det miljøvurderede område er udlagt med landskabelig bevaringsværdi, geologisk bevaringsværdi, Nationalt Geologisk Interesseområde og UNESCO Global Geopark Vestjylland.
Der vil på delarealer ske efterbehandling til næringsfattige naturtyper, som anbefalet i landskabskarakteranalysen.

De landskabelige og visuelle påvirkninger er beskrevet nærmere i kapitel 7.

2.4 Trafik

Transport til og fra graveområdet sker via eksisterende udkørsel til Fabjergkirkevej. Hovedparten af transporterne sker via Fabjergkirkevej mod vest til Ringkøbingvej, og mod syd af denne.

Mængden af trafik til og fra grusgraven afhænger af det aktuelle salg af materialer fra grusgraven og øges således med 33% til ca. 60 transporter pr. dag.

Trafikken fra råstofindvindingen vil med den øgede indvinding medføre en årsdøgnstrafik med ca. 150 lastbiler på Fabjergkirkevej vest for råstofgraven. Andelen af den tunge trafik på Fabjergkirkevej, der udgøres af trafik til råstofgraven, øges således fra ca. 50% til ca. 55%, og andelen af den samlede trafik øges fra ca. 6% til ca. 10% af den samlede årsdøgntrafik. Transporten af råstoffer vil således udgøre en betydelig del af den tunge trafik på Fabjergkirkevej, men fortsat udgøre en lille del af den samlede trafik på vejen.

Fabjergkirkevej er en god landevej beregnet for trafik med tunge køretøjer og Ringkøbingvej er en hovedvej. Oversigtsforholdene ved udkørslen til Fabjergkirkevej er ret gode.

Samlet set vurderes ændringen i trafikbelastningen på Fabjergkirkevej og det øvrige influensvejnet som følge af øget råstofindvinding at være begrænset i forhold til den øvrige trafik på vejene. Det vurderes, at øget tung trafik grundet øget råstofindvinding ikke medfører behov for trafiksikkerhedsmæssige tiltag.

Beregning af støj for trafik på adgangsvejen fra Fabjergkirkevej viser, at det ikke er muligt at overholde støjgrænserne ved de to naboer Fabjergkirkevej 30A og 32 for natperioden kl. 6-7, og ikke muligt at overholde støjgrænsen ved Fabjergkirkevej 30A i dagperioden. Det er ikke realistisk muligt at etablere støjafskærmning således, at støjgrænserne kan overholdes ved begge naboer ved kørsel på adgangsvejen om natten kl. 6-7. Eneste mulighed for at overholde støjgrænsen i natperioden er at undlade kørsel på adgangsvejen. Derfor har NCC Industry A/S besluttet, at der ikke skal ske aktiviteter i natperioden kl. 6-7. Der vil således først ske indvinding, udlevering og læsning fra kl. 7.00 på alle arbejdsdage, jf. Figur 4.11 om ansøgte driftstider.

Såfremt der placeres en 2 m høj og ca. 47,5 m lang støjskærm mod Fabjergkirkevej 30A, kan støjgrænsen på 55 dB(A) overholdes for dagperioden.

Det ansøgte vurderes samlet set ikke at medføre en væsentlig miljøpåvirkning i området med hensyn til støj, når det blot sikres at de foreslåede afværgeforanstaltninger implementeres.

Trafikpåvirkninger er beskrevet nærmere i kapitel 8.

2.5 Støv

Støvpåvirkningen skønnes ikke at blive forhøjet i forhold til nuværende, men kan dog øges ved de arealer, hvor der endnu ikke er indvundet. Støvgener håndteres via råstoftilladelsens vilkår, ved krav om vanding af veje, materialestakke mm. efter behov som også sker i dag.
Adgangsvejen er asfalteret ca. 435 meter ind fra Fabjergkirkevej, og den renholdes ved fejning efter behov, hvilket dæmper støvgener.

Påvirkninger fra støv er beskrevet nærmere i kapitel 9.

2.6 Kulturarv

Råstofindvindingen vurderes at medføre en ringe påvirkning på arkæologi og kulturarv i området.

Der vil blive holdt en graveafstand på 5 m til et beskyttet sten- og jorddige i det sydøstlige skel , og der efterbehandles med skråningshældninger på 1:3-1:4 langs diget, så det indpasses bedre i det efterbehandlede landskab.

Jordarbejdet skal standses, hvis der findes spor af fortidsminder i et omfang, det berører fortidsminderne, og De Kulturhistoriske Museer i Holstebro Kommune skal underrettes. Der vil, efter aftale med museet, blive foretaget en arkæologisk forundersøgelse af det miljøvurderede område.

Påvirkninger af arkæologi og kulturarv er beskrevet nærmere i kapitel 10.

2.7 Grundvand og drikkevand

I forbindelse med råstofgravningen vil der ikke være råstofindvinding under grundvandsspejl, og der vil ikke ske indvinding af vand til grusvask. Der vil derfor ikke ske grundvandssænkning, som kan medføre sænkning af vandspejlet i vandindvindingsboringer, påvirke grundvandsforekomsters kvantitative tilstand og miljømål, ændre strømningsmønstre omkring forurenede grunde eller ske mobilisering, udfældning og udvaskning af en række naturligt forekommende stoffer, f.eks. okker, pyrit, jernoxider og arsen.

Der vil ikke ske råstofindvinding på maskinhallens areal mord nord, hvor der er registreret en forurenet grund på vidensniveau i (V1). Denne forurening vil derfor ikke blive påvirket af det miljøvurderede områdets råstofaktivitet.

Nitratsårbarheden vil ikke ændres som følge af råstofindvinding. Ved indvinding fjernes kun de øverste muld- og sandlag. Der vil derfor ikke ske ændringer i forhold til den nuværende nitratsårbarhed, da bortgravede muldlag og iltede sandlag yder ringe eller ingen beskyttelse mod nedsivende nitrat.

Der vil ikke blive brugt nitrat og pesticider på det miljøvurderede område under råstofindvinding og ved efterbehandling til naturformål. NCC Industry A/S ønsker, at der ikke bliver brugt nitrat og pesticider på det miljøvurderede område efter endt efterbehandling. Det miljøvurderede område går derfor fra at være konventionelt dyrket landbrugsjord til at være arealer uden brug af nitrat og pesticider. Det forventes, at forbud mod gødskning og sprøjtning af arealerne vil blive stillet som vilkår i en kommende råstoftilladelse, og at vilkåret vil blive tinglyst på ejendommen, også efter at efterbehandlingen er godkendt.

Risiko for påvirkning af jord og grundvand ved spild og uheld fra indvinding og transport med dieselolie kan sammenlignes med den aktivitet, der sker ved byggeri- og anlægsarbejder samt ved landbrugets anvendelse af tunge maskiner på de nuværende marker. Der vil ikke ske ændring i den nuværende sårbarhed over for spild og uheld som følge af råstofindvindingen, da muld- og sandlag ikke udgør nogen væsentlig beskyttelse mod forureningskomponenter fra spild og uheld med dieselolie. Samlet vurderes et udslip af dieselolie ved spild og uheld at kunne spredes i grundvandsmagasinet i en afstand på op til 50 m, og en evt. spredning vil ske i nordøstlig retning. Forureningsspredningen vil ikke nå ned i de dybereliggende grundvandsmagasiner og grundvandsforekomsterne. Indenfor 50 m i nordøstlig retning fra de aktive gravearealer vil kun NCC Industry A/S boring DGU nr. 53.375 kunne blive berørt. Denne skal sløjfes inden råstofindvindingen når til boringen, og vil også blive sløjfet, hvis den skulle blive forurenet ved spild og uheld.

NCC Industry A/S har for deres råstofgrav en beredskabsplan ved spild og uheld. Vilkår for at undgå og imødekomme spild og uheld sættes i en råstoftilladelse. Det vurderes samlet, at risiko for spild og uheld ikke vil udgøre en væsentlig påvirkning af grundvand og drikkevand.

For grundvand og drikkevand, herunder vandforsyningsinteresser, grundvandsmagasiner og grundvandsforekomster, vurderes det samlet, at der vil ske ingen eller minimale kvantitative og kemiske påvirkninger i forbindelse med råstofindvindingen.

Når det miljøvurderede område går fra at være konventionelt dyrket landbrugsjord til at være naturområde med forbud mod gødskning og sprøjtning, vil aktiviteten på sigt forbedre beskyttelsen af grundvand og drikkevand.

Påvirkninger af grundvand og overfladevand er beskrevet nærmere i kapitel 11.

2.8 Plante- og dyreliv

Den potentielle økologiske forbindelse i og omkring det miljøvurderede område skønnes ikke at blive påvirket ved indvindingen, da de dyr, der i dag benytter området, forsat vil kunne bruge det, både mens råstofgraven er aktiv og når den er efterbehandlet.

Det miljøvurderede område vurderes ikke at rumme naturområder, der har væsentlig naturværdi eller særlig interesse for sårbare, fredede eller andre beskyttede arter (inkl. bilag IV-arter). De enkelte områder (et hedelignende område og de levende hegn), der ikke er dyrket og som skal udgraves, har dog en vis værdi for de mere almindelige arter af flora og fauna, hvorfor påvirkningen grundet inddragelse af habitatet som følge af indvindingen vurderes at være mindre.

Der er ingen særegne levesteder for bilag IV-arter (padder, markfirben, flagermus, odder, bæver, ulv og birkemus) i det miljøvurderede område, men det kan ikke udelukkes, at der kan forekomme markfirben på de sydvendte skråninger på den eksisterende oplagsplads. Ved at sikre at de sydvendte og markfirbensegnede skrænter bevares ved den fremtidige drift, vurderes artens levevilkår i området ikke at blive forringet. De aktiviteter, der er forbundet med indvindingen, vurderes ikke ved støj eller på anden vis at påvirke de bilag IV-arter, der lever i nærhed til området. Det vurderes derved, at indvinding ikke vil påvirke den økologiske funktionalitet for arter opført på habitatdirektivets bilag IV, og det vurderes ligeledes at indvindingen samlet set vil have mindre påvirkning på naturen.

Påvirkninger af plante- og dyreliv er beskrevet nærmere i kapitel 12.

2.9 Kumulative effekter

Støv: Der ligger en nabogrusgrav ca. 1 km vest for det miljøvurderede område. Afstanden til denne anden potentielle støvkilde er så stor, at støv herfra ikke vil have en kumulativ effekt med det miljøvurderede områdes potentielle støvgener. Der skønnes ikke at ske støvgener fra de omkringliggende dyrkede marker og andre arealer med træ- og plantevækst. Der er ikke kendskab til andre projekter eller aktiviteter, der kan påvirke støvgener kumulativt.

Grundvand og drikkevand: Da der ikke graves under grundvandsspejl eller indvindes vand til grusvask, vil der ikke være kumulative effekter i forhold til vandindvinding fra eksisterende vandforsyningsboringer. Der er ikke kendskab til projekter eller aktiviteter, der kan påvirke grundvand og drikkevand kumulativt.

Kumulative effekter er beskrevet nærmere i kapitel 13.

2.10 Afværgeforanstaltninger

Trafik: Af hensyn til støj fra trafik på adgangsvejen i dagsperioden skal der opstilles en 2 m høj og ca. 47,5 m lang støjskærm mod Fabjergkirkevej 30 A. Pga. støjniveauet for trafik om natten er det valgt at ændre driftstiden til kl. 7.00 – 18.00, således at der ikke vil være trafik om natten.

Støv: Vanding med ferskvand som støvbinder skal ske i god tid inden støvproblemet opstår. Dette er også den nuværende praksis i den aktive råstofgrav.

Kulturarv: I forhold til det beskyttede sten- og jorddige langs det sydlige skel skal der holdes en afstand på 5 m fra dette, samt efterbehandles med skråningshældninger på 1:3-1:4 langs diget. Krav til skrænthældninger ved beskyttede diger vil indgå som vilkår til råstoftilladelsen.

Grundvand og drikkevand: Der vil ikke blive brugt nitrat og pesticider på det miljøvurderede område under råstofindvinding og ved efterbehandling. Det forventes, at forbud mod gødskning og sprøjtning af arealerne vil blive stillet som vilkår i råstoftilladelsen, og at vilkåret vil blive tinglyst på ejendommen, og forblive tinglyst efter at efterbehandlingen er godkendt.
Risiko for påvirkning af jord og grundvand ved spild og uheld fra indvinding og transport med dieselolie imødegås ved at etablere spildbakker under olietanke, føre tilsyn, overholde olietankbekendtgørelsen og øvrige krav i tankenes typegodkendelser og ved at beredskabsplan er ophængt synligt ved mandskabsfaciliteterne. Vilkår for at undgå og imødekomme spild og uheld sættes råstoftilladelsen.

Plante- og dyreliv: For at kunne opretholde områdets økologiske funktionalitet for markfirben skal de sydvendte skråninger på den eksisterende oplagsplads (lokalitet 4) bevares ved fremtidig drift. Disse skråninger udgør potentielle levesteder for markfirben.

Afværgeforanstaltninger er beskrevet nærmere i kapitel 14.

2.11 Overvågningsprogram

Indvinding i det miljøvurderede område vurderes ikke at medføre omfattende påvirkninger på miljøet, hvorfor det ikke vurderes nødvendigt at opsætte et overvågningsprogram.

2.12 Mangler ved miljøkonsekvensrapporten

Konklusionerne i miljøvurderingen vurderes truffet på et tilstrækkeligt grundlag, og som en fuldstændig vurdering af anlæggets indvirkning på miljøet. Desuden vurderes miljøkonsekvensrapportens konklusioner at være tilstrækkelige rummelige til at indeholde eventuelle justeringer i driften.

Mangler er beskrevet nærmere i kapitel 16.

3 VVM-proces og inddragelse af offentligheden

Lov om miljøvurdering af planer og programmer og konkrete projekter (VVM) (lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021) (herefter miljøvurderingsloven) har til formål at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau ved gennemførelse af projekter med henblik på at fremme bæredygtig udvikling, ved at udføre miljøvurdering af projekter, som kan få væsentlig indvirkning på miljøet. Jf. miljøvurderingsloven skal miljøbegrebet fortolkes i dets brede forstand.

Miljøvurderingsloven har til formål at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau og at bidrage til integrationen af miljøhensyn under udarbejdelsen og vedtagelsen af planer og programmer og ved tilladelse til projekter med henblik på at fremme en bæredygtig udvikling ved, at der gennemføres en miljøvurdering af planer, programmer og projekter, som kan få væsentlig indvirkning på miljøet.
Formålet med en miljøvurdering er, at der under inddragelse af offentligheden tages hensyn til planers, programmers og projekters sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet. Miljøvurderingsloven implementerer EU's VVM-direktiv og EU's direktiv om vurdering af bestemte planer og programmers indvirkning på miljøet i dansk lovgivning. I miljøvurderingsloven er reglerne om miljøvurdering af projekter således skrevet sammen med reglerne om miljøvurdering af planer og programmer.

Projektet er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1, punkt 19: Råstofindvinding fra åbne brud, hvor minestedets areal er over 25 ha. Derfor skal der ifølge bekendtgørelsen udarbejdes en miljøkonsekvensrapport.
Region Midtjylland er VVM-myndighed og forestår gennemførelsen af VVM-processen.

Formålet med VVM-processen er at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau. Miljøkonsekvensrapporten skal tilvejebringe tilstrækkelig viden til at vurdere projektets virkninger på miljøet og beskrive, hvordan man kan begrænse eller undgå eventuelle negative effekter på miljøet.

Miljøkonsekvensrapporten skal udarbejdes således, at den opfylder kravene beskrevet i miljøvurderingslovens § 20, stk. 1-6 og bilag 7. Region Midtjylland har foretaget en afgrænsning af, hvilke væsentlige påvirkninger og rimelige alternative løsninger, som NCC Industry A/S skal redegøre for i miljøkonsekvensrapporten. Afgrænsningen fastlægger, hvor omfattende og detaljerede oplysninger, der skal fremgå i miljøkonsekvensrapporten. Miljøkonsekvensrapporten skal beskrive og vurdere den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet. Ved miljøet forstås her mennesker og samfund, natur og landskab samt vand og jord. Vurderingerne foretages op mod referencescenariet.
Når miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet og godkendt af Regionsrådet, foretages en høring af offentligheden og berørte myndigheder over miljøkonsekvensrapporten inden den endelige afgørelse af, om der kan meddeles tilladelse til det ansøgte.

3.1 Afgrænsning

Region Midtjylland har som myndighed foretaget en afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold (Region Midtjylland, 2021) til følgende emner:

- Påvirkning af områdets grundvand og drikkevandsinteresser
- Påvirkning af natur
- Påvirkning af landskabet
- Påvirkning af kulturarv, herunder arkæologiske interesser
- Påvirkning af trafikale forhold
- Påvirkning med støv i nærområdet

For de øvrige miljøparametre har Region Midtjylland vurderet, at der ikke vil være sandsynlighed for væsentlig påvirkning. Øvrige miljøparametre indgår derfor ikke i indeværende miljøkonsekvensrapport. Regionens afgrænsning af miljøvurderingens indhold er uddybet i Tabel 3.1.

Tabel 3.1: Region Midtjyllands afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold (Region Midtjylland, 2021).

Miljøparameter	Datagrundlag	Belyses nærmere
Påvirkning af grundvandsforekomster	Tilgængelige data om områdets grundvandsforhold, herunder potentialekort og sårbarhed. Vandområdeplan 2015-2021 Basisanalyse for Vandområdeplan 2021-2027	Beskrivelse af områdets grundvandsforekomster og målsætning for disse. Vurdering af, om råstofindvindingen vil medføre en forringelse af tilstanden af grundvandsforekomsters tilstand eller hindre opfyldelse af de fastlagte miljømål for forekomsterne. Oplysninger om og vurdering af grundvandets sårbarhed før, under og efter råstofindvinding samt grundvandsbeskyttelsen efter endt råstofindvinding (også eventuelle positive påvirkninger). Risikoen for grundvandsforurening, herunder for uheld, der kan medføre risiko for grundvandsforurening.
Påvirkning af områdets drikkevandsinteresser	Relevante statslige og kommunale udpegninger som f.eks. drikkevandsinteresser og indvindingsoplande. Data om aktive drikkevandsindvindinger inden for 300 m baseret på data fra Jupiter boringsdatabasen og fra Lemvig Kommunen.	Beskrivelse af området drikkevandsinteresse og vurdering af om projektet kan påvirke drikkevandsindvindinger.
Påvirkning af natur, fauna og flora.	Data fra Danmarks Miljøportals Naturdatabase, andre relevante naturdatabaser samt Lemvig Kommunes eventuelle supplerende registreringer. Kortlægning og feltundersøgelser af forekomst af beskyttede naturtyper samt beskyttede og fredede plante- og dyrearter. Kortlægningen skal basere sig på, hvilke arter, der kan forventes i området f.eks. jf. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, Dansk Pattedyrsatlas og Miljøstyrelsens artsleksikon, Undersøgelserne skal følge gældende retningslinjer og vejledninger for undersøgelse af naturtyper og arter, herunder Habitatvejledningen 2020. Træer, der skal fældes (matr. nr. 48i), skal undersøges for egnethed som yngle-eller rastetræer for flagermus, herunder spættehuller, sprækker og hulheder.	Vurdering af råstofindvindingens påvirkning af fredede og beskyttede naturtyper og arter. For bilag IV-arter skal det konkret vurderes, om det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV-dyre- og fuglearter, samt om bilag IV-plantearter kan ødelægges (alle livsstadier). Vurdering af eventuelle afbødende foranstaltninger, samt behov og metode for overvågning.

Miljøparameter	Datagrundlag	Belyses nærmere
Påvirkning af landskab	Kommunens landskabskarakterkortlægning. Oplysninger fra Kommuneplan 2017-2029 for Lemvig Kommune, når denne er fremlagt som forslag/er vedtaget. Besigtigelse og landskabsbeskrivelser.	Vurdering af, hvordan råstofindvindingen påvirker landskabet og visuelle forhold både under graveperioden og efter området er efterbehandlet.
Påvirkning af kulturarv	Beskrivelser af områdets fund og fortidsminder jf. databasen Fundogfortidsminder.dk inden for og umiddelbart omkring råstofgraveområdet. Oplysninger fra det lokale museum og Slots- og Kulturstyrelsen.	Vurdering af Råstofindvindingens påvirkning af kulturarv, fortidsminder og beskyttede sten- og jorddiger inden for og omkring råstofgraveområdet.
Påvirkning af trafikale forhold	Fastlæggelse af transportruter (veje, der forventes påvirket af forøget eller ændret trafik som følge af projektet). Eventuelle trafiktællinger fra Lemvig Kommune. Støjberegninger for den øgede trafik afledt af råstofindvinding ved ind- og udkørsel til råstofgraven fra Fabjergkirkevej.	Vurdering af, om influensvejnettet er egnet til trafikken, der forårsages af projektet. Vurdering af trafikafvikling, kapacitet og trafiksikkerhed. Vurdering af påvirkning af støj fra interne køreveje ved boligerne Fabjergkirkevej 30A og Fabjergkirkevej 32.
Påvirkning med støv i nærområdet	Erfaringsdata anvendes. Regionens støvrapport, Støv fra råstofgrave, 2018 (udarbejdet af NIRAS).	Beskrivelse af den forventede støvpåvirkning fra råstofindvindingen, fra oplag af råstoffer og fra intern og ekstern trafik og kumuleret med støv fra miljøpladsen.
Kumulative forhold	Oplysninger om eksisterende og/eller planlagte aktiviteter i området jf. kommunal planlægning, der kan give kumulative miljøpåvirkninger.	Kumulative effekter afdækkes i miljøvurderingen af de enkelte miljøparametre, hvor det er relevant.
Afværgeforanstaltninger		Afværgeforanstaltninger skal beskrives for hver miljøparameter. Herunder eventuelle foranstaltninger for grundvand, natur, landskab i forbindelse med efterbehandling, beskyttelse af kulturarv, påvirkning af vejnettet, støv bekæmpelse, og kumulative forhold.

3.2 Høring af afgrænsningen

Region Midtjylland har i perioden 14. januar – 28. januar 2021 gennemført en høring af berørte myndigheder og parter omkring afgrænsningsnotatet. Region Midtjylland modtog følgende to høringssvar:

Danmarks Naturfredningsforening i Lemvig:
Adgangsforholdene i området er i årenes løb blevet ringe både i retningen øst - vest og i retningen nordsyd.

A. Bloksgårdvej kan ikke længere benyttes som adgang til skovdistriktet, når man kommer fra Lemvig. Vejen er simpelthen annulleret syd for Fabjergkirkevej. Indtil for kort tid siden gik den i det mindste frem til Mejerivej, hvor man kunne komme mod øst.

B. Mejerivej er forsvundet i den vestlige ende vest for Bloksgårdvej, hvorfor cyklister og gående er henvist til den stærkt trafikerede Fabjergkirkevej.

DN har ingen indvendinger mod grusgravningen og dens følger ellers, men da der ikke er mangel på plads til veje/stiforløb i området ville det være ønskeligt, om der ved retablering kan oprettes erstatningsforbindelser for

ovennævnte tab. DN har en drøm om at kunne etablere en naturforbindelse tværs over grusgravningsområdet Lemvig Sødal og ned til Statsskovdistriktet, men da det er privatejet område, er det op til lodsejerne at indtænke sådanne visioner. En begyndelse kunne være at retablere Bloksgårdvej og Mejerivej".

Lemvig Kommune:
"Hvis Regionen med den øgede tilladelse vurderer, at der vil komme øget trafik, så bør påvirkningen med trafikstøj ved beboelsesejendommene ved udkørslen til Fabjergkirkevej indgå i miljøvurderingen."

3.3 Forhold til anden lovgivning

Følgende anden lovgivning er relevant for miljøvurderingen i indeværende miljøkonsekvensrapport:

- Råstofloven (LBK nr. 124 af 26. januar 2017)
- Planloven (LBK. nr. 1157 af 1. juli 2020)
- Miljøbeskyttelsesloven (LBK. nr. 1218 af 25. november 2019)
- Naturbeskyttelsesloven (LBK. nr. 240 af 13. marts 2019)
- Vandforsyningsloven (LBK. nr. 1450 af 5. oktober 2020)
- Jordforureningsloven (LBK. nr. 282 af 23. marts 2017)
- Museumsloven (LBK. nr. 358 af 8. april 2014)
- Miljømålsloven (LBK. nr. 119 af 26. januar 2017)
- Vejloven (LOV nr. 1520 af 27. december 2014)
- Artsfredningsbekendtgørelsen (Bek. nr. 521 af 25. marts 2021)
- Habitatbekendtgørelsen (Bek. nr. 1595 af 6. december 2018)
- Bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand (Bek. nr. 1625 af 19. december 2017)

Nedenfor beskrives de lovgivninger, der ikke berøres i andre dele af denne rapport, samt det miljøvurderede områdes relevans i forhold til lovgivningen.

I hvert af de enkelte kapitler i indeværende miljøkonsekvensrapport er en detaljeret gennemgang af projektets forhold til den relevante lovgivning for den givne miljøparameter.

Råstoflovens (Miljø- og Fødevareministeriet, 2017) formål er at sikre, at:

- Udnyttelsen af råstofforekomsterne på land og i havet sker som led i en bæredygtig udvikling efter en samlet interesseafvejning og efter en samlet vurdering af de samfundsmæssige hensyn
- Indvinding og efterbehandling tilrettelægges således, at det efterbehandlede areal kan indgå som led i anden arealanvendelse.
- Sikre en råstofforsyning på længere sigt.
- Råstofferne anvendes i forhold til deres kvalitet.
- Naturbundne råstoffer i videst muligt omfang erstattes af affaldsprodukter.

Det miljøvurderede område ligger indenfor et råstofgraveområde på land i Råstofplan 2020 for Region Midtjylland (Region Midtjylland, 2020).

I forbindelse med myndighedsbehandlingen skal Region Midtjylland, inden råstofindvinding kan igangsættes, give tilladelse efter råstofloven. I denne tilladelse stilles der vilkår til såvel indvindingen som efterbehandlingen. Jf.

råstoflovens § 10a (Miljø- og Fødevareministeriet, 2017) skal regionsrådet ved fastsættelsen af vilkår om efterbehandling høre kommunalbestyrelsen.

En ansøgning om tilladelse til erhvervsmæssig indvinding af råstoffer gælder ifølge råstoflovens § 8 også som ansøgning om tilladelse efter andre love, når der efter disse love kræves tilladelse til selve den påtænkte indvinding og behandling af råstoffer samt udlevering af råstoffer (samordningspligten). Herunder varetages også miljøbeskyttelsesloven med hensyn til maskiner mm.

3.4 Miljøvurderingsmetode

I dette kapitel beskrives overordnet, hvordan miljøkonsekvensvurderingen er gennemført. Metode og omfang af miljøkonsekvensvurderingen for de enkelte emner er beskrevet detaljeret under hvert fagemne, herunder også hvordan kortlægning af eksisterende forhold er udført, om der er udført feltundersøgelser, hvordan eksisterende data er indsamlet tillige med en beskrivelse af, hvilke principper miljøkonsekvensvurderingen er baseret på.

Vurderingerne af miljøpåvirkninger sigter mod at identificere og evaluere signifikante effekter, som har en stor sandsynlighed for at ske. Vurderingerne fokuserer på de miljøpåvirkninger, der identificeres som væsentligste effekter, og mindre på miljøpåvirkninger, som vurderes ikke at være væsentlige. En påvirkning kan være enten positiv eller negativ. Når der er identificeret en væsentlig miljøpåvirkning, undersøges muligheder for at optimere projektet, så påvirkningen kan undgås. Der foreslås også afværgeforanstaltninger, som kan afværge eller minimere påvirkningen. Metoden tager udgangspunkt i kriterierne i EU's såkaldte VVM-direktiv (EU, 2011), som er implementeret i dansk lovgivning i blandt andet miljøvurderingsloven.

Vurderingsmetoden har til formål dels at sikre, at vurderingerne af projektets påvirkninger på omgivelserne baseres på specifikke termer og dels at øge gennemsigtigheden af de udførte miljøvurderinger. Formålet er desuden at foreslå mulige afværgeforanstaltninger og at opgøre de resterende miljøpåvirkninger som grundlag for myndighedens vedtagelse eller afslag til et givent projekt.

Den her beskrevne metode kan ikke stå alene, idet den ikke kan forudsige det eksakte omfang af en miljøpåvirkning eller -ændring i alle situationer, og må således suppleres med faglig viden og projektspecifikke vurderinger.

3.4.1 Vurdering af påvirkning

I indeværende miljøkonsekvensrapport anvendes en række begreber og vurderinger om miljøpåvirkningernes væsentlighed. Vurderingerne foretages ved at kombinere viden om projektets påvirkninger med vigtigheden for en given receptor/recipient. Påvirkningsgraden af en aktivitet bestemmes til at være omfattende, moderat, mindre, ubetydelig eller neutral (Tabel 3.2). En påvirkning kan også være positiv.

For at bestemme påvirkningsgraden kan anvendes erfaringer, eksisterende viden, modellering og sund fornuft. Vurderingerne af projektet er baseret på ovennævnte, men udbygget med principperne i en metode, der kombinerer faktorer for forskellige kriterier, som sættes op i en matrix, der på den måde leder frem til en påvirkningsgrad.

I metoden indgår kriterier for:

- Grad af forstyrrelse
- Vigtighed
- Sandsynlighed
- Varighed

Tabel 3.2: Oversigt over påvirkningsgrad, eksempel på effekter og afværgeforanstaltninger

Påvirkningsgrad	Eksempler på effekter	Afværgeforanstaltninger
Omfattende påvirkning	Der forekommer påvirkninger, som har et stort omfang og/eller langvarig karakter, er hyppigt forekommende eller sandsynlige, og der vil være mulighed for irreversible skader i betydeligt omfang.	Påvirkning der anses for så alvorlig, at man bør overveje at ændre projektet eller gennemføre afværgeforanstaltninger for at mindske denne påvirkning.
Moderat påvirkning	Der forekommer påvirkninger, som enten har et relativt stort omfang eller langvarig karakter (f.eks. i hele anlæggets levetid), sker med tilbagevendende hyppighed eller er relativt sandsynlige og måske kan give visse irreversible, men helt lokale skader på eksempelvis bevaringsværdige kultur- eller naturelementer.	Påvirkning af en grad, hvor afværgeforanstaltninger overvejes.
Mindre påvirkning	Der forekommer påvirkninger, som kan have et vist omfang eller kompleksitet, en vis varighed ud over helt kortvarige effekter, og som har en vis sandsynlighed for at indtræde, men med stor sandsynlighed ikke medfører irreversible skader.	Påvirkning af en grad, hvor det er usandsynligt, at afværgeforanstaltninger er nødvendige.
Ubetydelig påvirkning og ingen påvirkning	Der forekommer små påvirkninger, som er lokalt afgrænsede, ukomplicerede, kortvarige eller uden langtidseffekt og helt uden irreversible effekter. Eller der forekommer ingen påvirkning i forhold til referencescenariet.	Påvirkninger der anses for så små, at de ikke er relevante at tage højde for ved implementering af projektet.

Graden af forstyrrelse bestemmes til at være høj, middel eller lav i forhold til, hvor stor en ændring projektet vil medføre på de forskellige miljøparametre i forhold til den nuværende situation eller referencescenariet. I vurderingerne indgår påvirkningens geografiske udstrækning, men ikke de øvrige parametre i vurderingsmetoden; vigtighed, sandsynlighed og varighed.

Vigtigheden af en påvirkning vurderes i forhold til, om den omfatter internationale interesser (f.eks. grænseoverskridende aktiviteter, nationale eller regionale interesser, lokale interesser, eller hvorvidt den er ubetydelig/ikke vigtig).

Sandsynligheden for at en påvirkning opstår, vurderes høj for alle de påvirkninger, som med sikkerhed vil forekomme (>75 %); middel for påvirkninger, der forekommer i bestemte situationer, f.eks. vejrforhold (25-75 %); lav ved påvirkninger, hvor sandsynlighed for at forekomme er mindre end < 25 %.

Varighed af påvirkningen bestemmes som en permanent påvirkning, hvis denne varer mere end 5 år eller omfatter irreversible påvirkninger; som midlertidig påvirkning, hvis påvirkningen varer 1-5 år og som kortvarig påvirkning, når den varer mindre end et år.

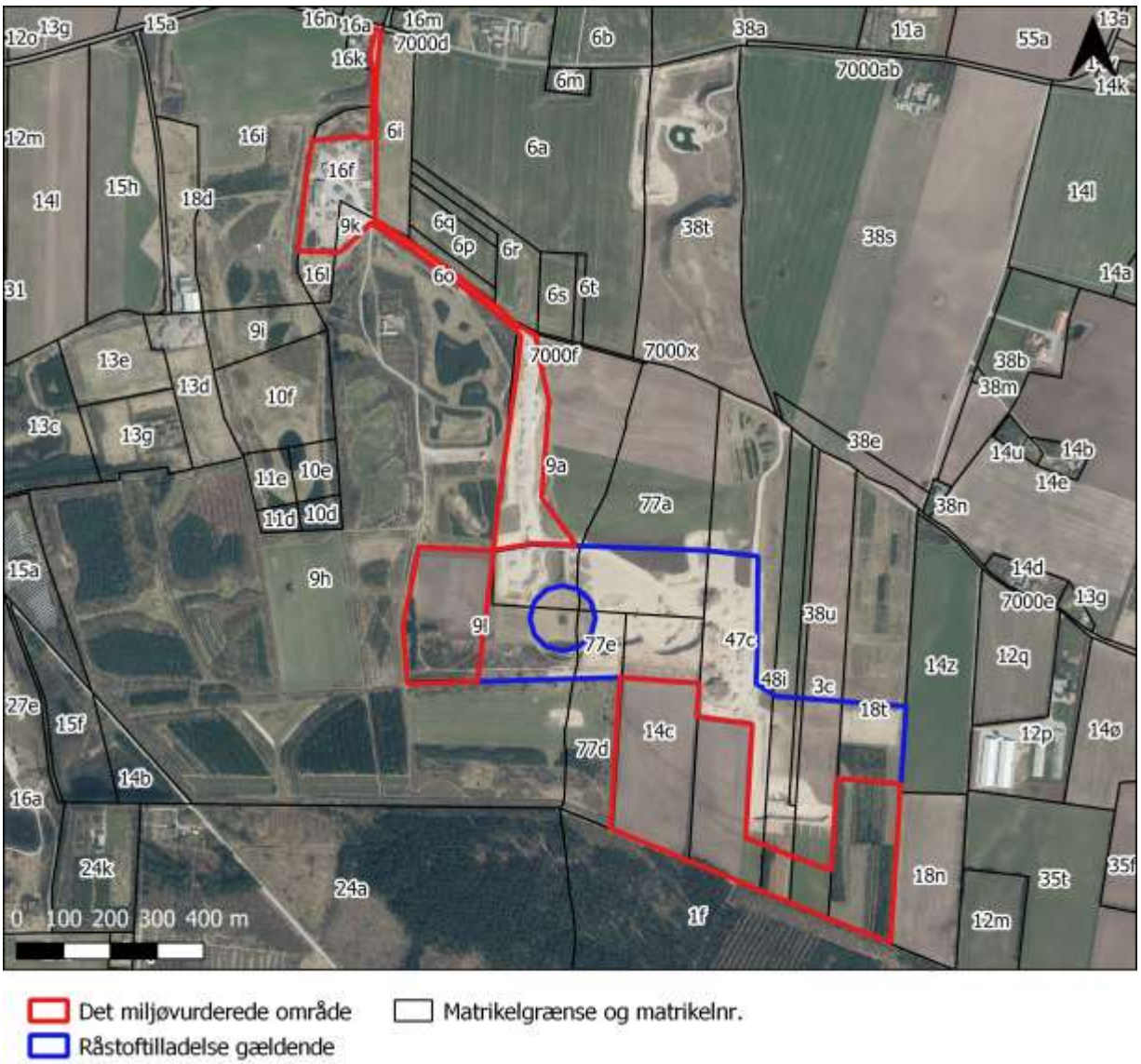
Ved at kombinere disse fire faktorer nås frem til påvirkningsgraden.

Vurderingerne er udført på baggrund af de afværgeforanstaltninger, der er indarbejdet i projektet. Hvis vurderingen resulterer i en påvirkningsgrad, der er omfattende (eller moderat) se Tabel 3.2, er der foreslået yderligere afværgeforanstaltninger til reduktion af påvirkningen.

Det er vigtigt at understrege, at der er tale om et skøn af den sandsynlige påvirkningsgrad, og at metoden aldrig kan stå alene. Det er ikke muligt at etablere en metode, hvor påvirkningsgraden altid kan forudsiges, når metoden skal dække miljøvurderinger indenfor alle relevante emner. Metoden kan ikke erstatte de faglige og projektspecifikke vurderinger, og derfor er miljøkonsekvensvurderingerne foretaget på baggrund af faglig indsigt og med en fyldestgørende argumentation.

4 Projektbeskrivelse

Det miljøvurderede område er samlet på ca. 24,3 ha (0,243 km^2), og virksomheden NCC Industry A/S ønsker råstofindvinding på ca. 16,4 ha på dette areal. Adressen er Fabjergkirkevej 30, 7620 Lemvig og det miljøvurderede område ligger indenfor ejendommene del af matr. nr. 9a, 9h, 9k og 9l Rom Hede, Rom, 16f Rom By, Rom samt del af 3c, 14c, 18t, 47c, 48i og 77d Dal Anneksgård, Fabjerg, se Figur 4.1. Matr. nr. 77d er medtaget, da skel ind til denne ejendom skal gennemgraves ved råstofindvindingen.
Der ansøges om 10-årig råstofindvindingstilladelser med udløb 2032. Det miljøvurderede område forventes ikke at være færdiggravet indenfor denne periode, må i det følgende planlægges efter råstofindvinding i 20 år, med udløb 2042. det miljøvurderede område kan også være færdiggravet tidligere eller senere, da varigheden af råstofindvindingen vil afhænge af markedsforholdene, dvs. efterspørgslen på råstoffer.

Figur 4.1: Matrikler indenfor det miljøvurderede område, samt NCC's aktive råstofgrav indenfor den gældende råstoftilladelse.

4.1 Råstofgraveområdet

Det miljøvurderede område ligger i råstofgraveområde Rom, der er udlagt i Råstofplan 2020 (Region Midtjylland, 2020). Råstofgraveområde Rom er på i alt 231,2 ha. NCC Industry A/S har en aktiv råstofgrav på naboejendommen, se Figur 4.1, med en råstoftilladelse, der ophører i 2028 (Region Midtjylland, 2018). Indvinderen forventer dog, at der er råstoffer at indvinde i omtrent 2 år fremover. Der er en anden aktiv råstofgrav for sand, grus og sten i råstofgraveområde Rom, ud over NCC Industry A/S' aktive råstofgrav. Ca. 100 m syd for råstofgraveområde Rom ligger råstofgraveområdet Rom Syd på 39 ha, hvor der ikke sker råstofindvinding.

Råstofplan 2020 for Region Midtjylland har til formål at sikre en stabil forsyning med råstoffer regionalt (Region Midtjylland, 2020). Råstoffer skal indvindes i udlagte graveområder, hvor der findes råstoffer, som kan og må indvindes. Placeringen af graveområde styres bl.a. af, hvor de naturlige processer har aflejret råstoffer, at der ikke er andre miljø- og samfundsinteresser, der bliver tilsidesat, samt om placeringen er hensigtsmæssig i forhold til at forsyne samfundet med råstoffer.

NCC Industry A/S ønsker at fortsætte med råstofindvinding fra den eksisterende råstofgrav samt udvide denne, da der er efterspørgsel på råstoffer til bygge- og anlægsarbejder. Både den nuværende råstofgrav og den kommende på det miljøvurderede område vil levere råstoffer til beton og til vejformål. Der produceres deklarerede produkter fortrinsvis materialer til anlægssektoren, stabilgrus I og stabilgrus kvalitet II, bundsikring og sandfyld. Derudover produceres der betonsand i den lave kvalitet, P (passiv) og den høje kvalitet A (aggressiv). Desuden produceres filtergrus, drængrus, drænstabil og gydegrus. Produkterne leveres indenfor strækningen fra Esbjerg i syd til Thyborøn i nord.

Der er et konstant behov for råstoffer i Danmark samt til eksport. Ifølge "Fremskrivning af råstofforbruget for 2016-2040" vurderes behovet for råstofferne sand, grus og sten i Danmark i årene 2016-2040 at være 1.034 millioner m^3 (NIRAS, 2018). I samme 24 års periode 2016-2040 vurderes råstofbehovet at være 277 millioner m^3 i Region Midtjylland, med et gennemsnit på 11,1 millioner m^3 pr. år (NIRAS, 2018). For det årlige gennemsnit vurderes 8,9 millioner m^3 at skulle indvindes på land, forudsat at der for alle årene indvindes 80 % af råstofferne på land (de sidste 20 % er indvinding til havs, genbrug og import).
Den samlede indvinding på land i Region Midtjylland var i 2020 på 9,472 millioner m^3 (Danmarks Statistik, 2021).

Det miljøvurderede område ligger i Lemvig Kommune, hvis behov for råstoffer i perioden 2016-2040 er vurderet til 4,8 millioner m^3 (NIRAS, 2018). I 2020 blev der på landjorden indvundet 0,37 millioner m^3 i Lemvig Kommune (Danmarks Statistik, 2021).

Der planlægges indvinding af 12 m sand, grus og sten på de resterende ikke-udgravede 20,7 ha af det miljøvurderede områdes 53,1 ha. Det giver en samlet indvinding på ca. 2,5 millioner m^3 over en 20 årig periode. Den årlige indvinding vil variere afhængig af efterspørgslen efter råstoffer og kan være op til 400.000 m^3 pr. år.

4.2 Råstoftilladelse

Hvis der gives tilladelse til råstofindvinding i det miljøvurderede område, vil der ske et bidrag på op til 400.000 m^3 pr. år af råstofferne sand, grus og sten til den lokale, regionale og nationale råstofforsyning, eller ca. 2,5 millioner m^3 over en 20 års indvindingsperiode. Sammenlignes med indvindingen på landjorden i 2020, se kapitel 4.1, vil det bidrage med:

- ca. 108 % af den årlige indvinding i Lemvig Kommune [1]

[1] (400.000 x 100)/370.000

- ca. 4,2 % af den årlige indvinding i Region Midtjylland [2]

Det skal bemærkes, at indvindingen varierer fra år til år, alt efter de samfundsmæssige konjunkturer, så procentsatserne kan se anderledes ud, hvis der sammenlignes med andre år end 2020 eller hvis der tages et årsgennemsnit for en årrække.

Man kan også se på de fremskrevne behov for råstoffer, som er nævnt i kapitel 4.1. Ved sammenligning med det årlige behov på 11,1 millioner m^3 for hele Region Midtjylland vil det miljøvurderede område årligt bidrage med 3,6 % af behovet[3]. For behovet i perioden 2021-2040 for Lemvig Kommune vil det miljøvurderede område kunne bidrage med ca. 8 % [4].

Samlet kan det antages, at en fortsat råstofindvinding i det miljøvurderede område vil bidrage væsentligt til råstofforsyningen i Lemvig Kommune, dvs. levere mere end kommunen antages at skulle bruge, og mindre væsentligt til råstofforsyningen i hele Region Midtjylland.

Positive, neutrale og negative påvirkninger af miljøforhold, hvis tilladelsen gives, er gennemgået under kapitlerne 7–12.

4.3 Graveplan

I det følgende gennemgås graveplanen for det miljøvurderede område.

4.3.1 Indvindingsforhold

Det miljøvurderede område indeholder råstofferne sand, grus og sten. Der er ansøgt om tilladelse til at indvinde 400.000 m^3 pr. år, der skal anvendes til beton- og vejformål.
Der skal indvindes råstoffer til ca. 10-12 m under terrænoverfladen (kote 19-24 m). Der skal ikke ske indvinding af råstoffer under grundvandsspejlet, der ligger ca. 15 m under terrænoverfladen, jf. omkringliggende vandforsyningsboringer. Over laget af råstoffer er der ca. 0,2-0,5 m muld, der under indvindingen lægges i depot og anvendes til efterbehandling, som beskrevet i kapitel 4.6.

Der skal kun indvindes råstoffer på de to sydlige arealer, matr. nr. 9l Rom Hede, Rom (vestlige areal) og 3c, 14c, 18t, 47c, 48i og 77d Dal Anneksgård, Fabjerg (østlige areal). Disse er benævnt Område 1 og Område 2 på Figur 4.2.

Der skal ikke indvindes råstoffer på værkstedsarealet mod nord, matr. nr. 9k Rom Hede Rom og 16f Rom By, Rom (Område 4), og heller ikke på lagerpladsen og vejadgangen med værkstedsareal og lagerplads (Område 3, matr. nr. 9a og 9h Rom Hede, Rom). Se områdeinddeling på Figur 4.2. Indenfor den gældende råstoftilladelses areal vil der ske intern kørsel og oplag af råstoffer.

Der benyttes følgende mobile maskiner og anlæg til råstofindvindingen:

- 1 stk. dozer, dieseldrevet
- 4 stk. læssemaskiner (gummiged), dieseldrevet
- 2 stk. tørsorterer (powerscreen), eldrevet
- 1 stk. generator med dieselmotor og 340 liter dieseltank placeret i 20 fods støjdæmpet container

[2] (400.000 x 100)/9.472.000

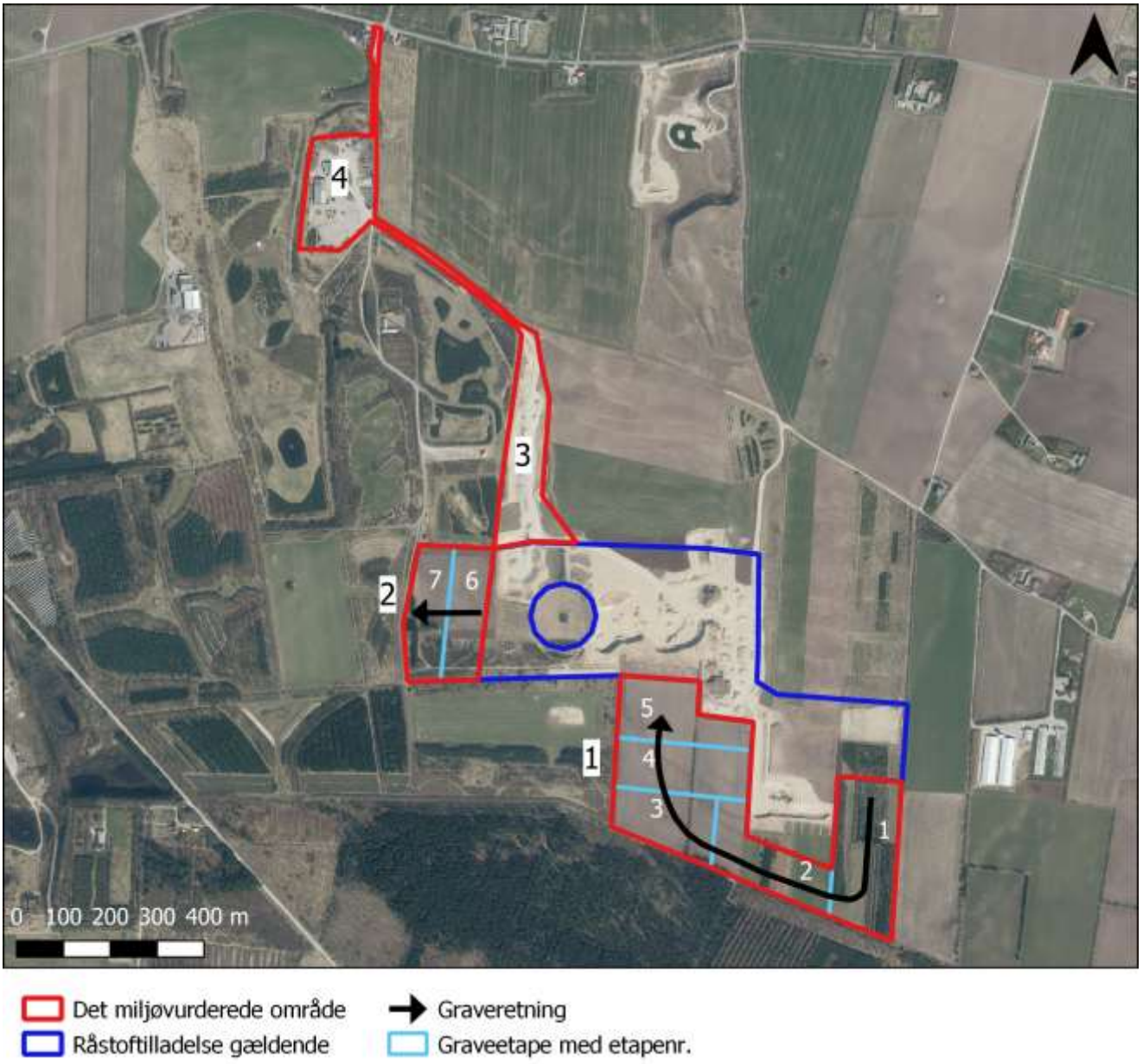
[3] (400.000 m^3/år x 100)/11.100.000 m^3/år
[4] (400.000 m^3/år x 100)/4.800.000 m^3/år

Der benyttes ingen stationære maskiner i det miljøvurderede område.

4.3.2 Etapeopdeling

Der planlægges fremover først at udvide den eksisterende råstofgrav mod syd i Område 1 på Figur 4.2. I Område 1 indvindes mod vest og derefter mod nord. Med en ansøgt indvinding på 400.000 m^3 pr år til en maksimal gravedybde på 12 m under terrænoverfladen, giver det en årlig indvindingsetape med et areal på ca. 33.3 m^2 (400.000 m^3/12 m) eller omtrent 3,3 ha. Dette giver 5 graveetaper, der ses på Figur 4.2.
Når Område 1 er færdiggravet rykkes indvindingen til Område 2, hvor der indvindes fra øst mod vest i 2 etaper.

Det er ikke muligt at sætte årstal på, hvornår indvindingen er et bestemt sted i det miljøvurderede område, da det afhænger af efterspørgslen på råstoffer (markedsmekanismer) og variationer i råstofforekomstens tykkelse og kvalitet mm. Disse usikkerhedsfaktorer over en 20 års graveperiode vil give store usikkerheder på dels indvindingsperioden for den enkelte etape, og dels på vurdering af gravetidspunkter for de enkelte etaper. Årstal på graveetaperne kan derfor give anledning til forventninger om indvindingens placering fremadrettet, som ikke er praktisk muligt at opretholde.

Figur 4.2: Etapeopdelt graveplan med forventet graveretning.

4.3.3 Graveafstande

Graveafstande er den afstand og hældning, der må indvindes med i forhold til ejendomme, naboskel, vej, vandindvindingsboringer, kulturarvssteder mm. De forskellige graveafstande for det miljøvurderede område er nævnt herunder og ses på Figur 4.3.

Der vil ikke blive gravet tættere på naboskel end 5 m og med en skråningshældning på 1:2, herunder ikke afrømmet muld tættere end 5 m til skel..
Graveafstand til beskyttet sten- og jorddige mod syd vil også være 5 m til digefod og skråningshældning 1:2. samt at Der efterbehandles med lidt blødere skråningshældninger på 1:3-1:4 langs diget, så det indpasses bedre i det efterbehandlede landskab (se kapitel 10.4).

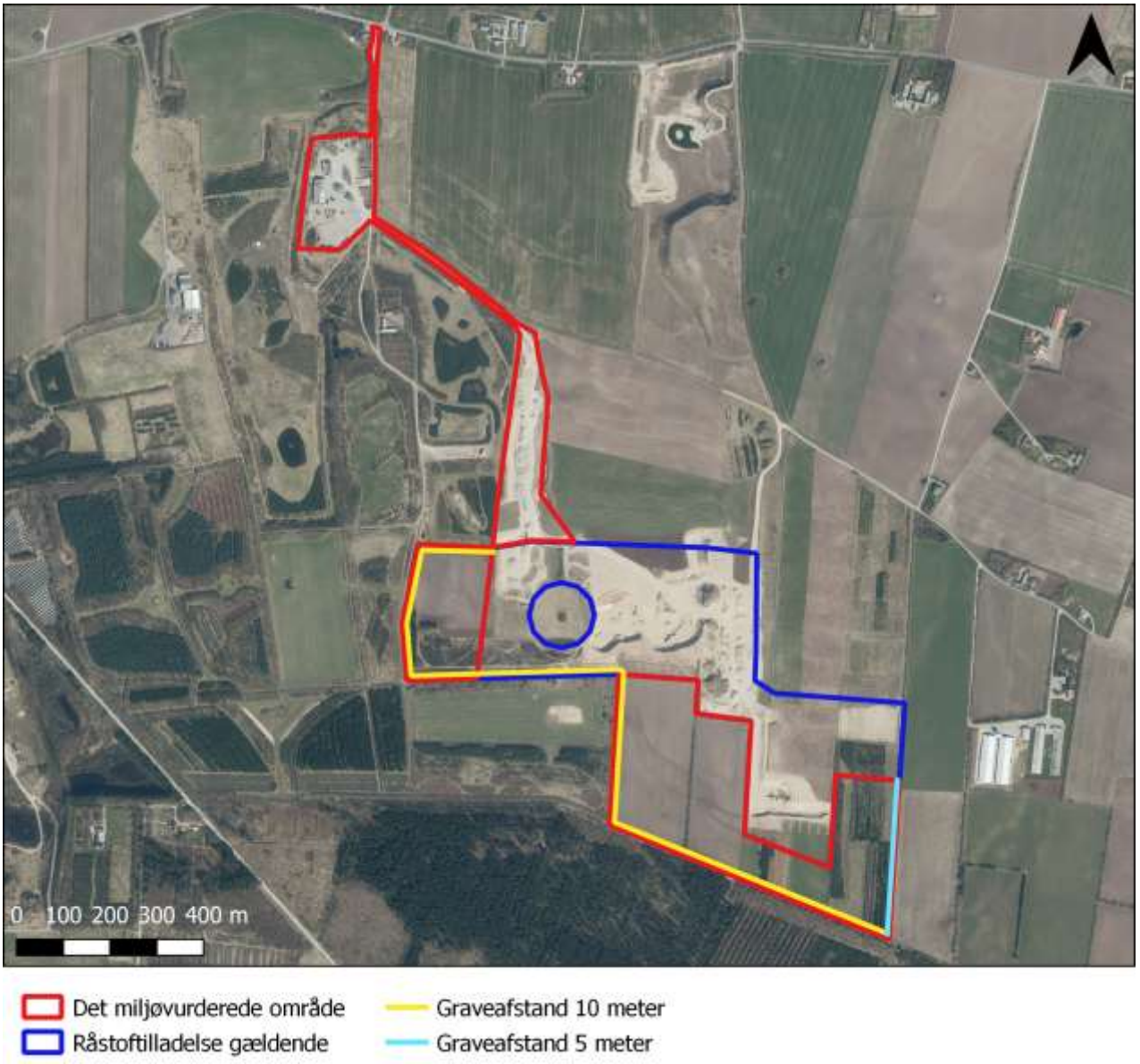
Vandindvindingsboringen DGU nr. 53.375, der tilhører NCC Industry A/S, vil blive sløjfet efter brøndborer-bekendtgørelsens forskrifter, inden råstofindvindingen når til boringen. Derved vil der ikke skulle holdes graveafstand til denne, og råstofferne ved boringen vil blive udnyttet.
På værkstedsarealet mod nord, Område 4, skal der ikke indvindes råstoffer, hvorved der ikke skal holdes graveafstande til arealets to boringer DGU nr. 53.374 og 53.509.

Alle naboejendomme med grundmurede bygninger samt gylletanke, ligger mere end 25 m fra den del af det miljøvurderede område, hvor der skal ske gravning, så der er ikke behov for at holde en graveafstand på 25 m og med hældning 1:2.Graveafstand til fredskov vil være 10 m og skråningshældning 1:2, af hensyn til ikke at beskadige træernes rødder. Ved indvinding op til det beskyttede sten- og jorddige i naboskel mod syd samt til naboskel mod syd og vest holdes en derfor en graveafstand 10 m til hhv. digefod og skel, da der er fredskov på naboarealerne bag dige og skel. Derved vil det kun være langs skel mod øst der vil have en graveafstand på 5 m, se Figur 4.3. Alle andre graveafstande vil være 10 m.

Der lægges ikke oplag af muld indenfor graveafstandene..

I alt kan der forventes, at der ikke vil blive indvundet omtrent 248.400 m^3 råstoffer som følge af graveafstande. [5]

[5] 5 m til skel á 340 m skel giver 1.700 m^2 areal der ikke kan indvindes. 10 m til skel á 1.900 m skel giver 19.000 m^2 areal der ikke kan indvindes. I alt 20.700 m^2 ganget med 12 m råstof giver det ca. 248.400 m^3.

Figur 4.3: Graveafstande til naboskel, fredskov samt sten- og jorddige.

4.3.4 Anlægsfasen - Muldafrømning

I anlægsfasen afrømmes det ca. 0,2-0,5 m tykke muldlag på terrænoverfladen med 1 stk. dozer og lægges i depot til brug for efterbehandlingen af de arealer, der skal være skov og ekstensivt jordbrug. Afrømning af muld vil ske i en periode på ca. 14 dage. Der er i alt omtrent 33.00-82.000 m^3 muld på arealet (16,4 ha á 0.2-0,5 m tykkelse).

4.3.5 Driftsfasen - Råstofindvinding

Når mulden er afrømmet, kan selve indvindingen af råstofforekomsten påbegyndes, da der ikke er overjord på arealerne, som skal fjernes først.

Indvindingen af råstoffer foretages med 4 stk. læssemaskiner, der graver råstoffet op over grundvandsspejl, se Figur 4.4. Indvindingen sker til ca. 10-12 m under terrænoverfladen, og der indvindes ikke råstoffer under grundvandsspejl. Der graves med lodrette skrænter, men da råstofferne selv skrider ned ved gravning med læssemaskine ind i skrænterne, vil de typisk stå med en hældning på 1:1 under indvindingen.

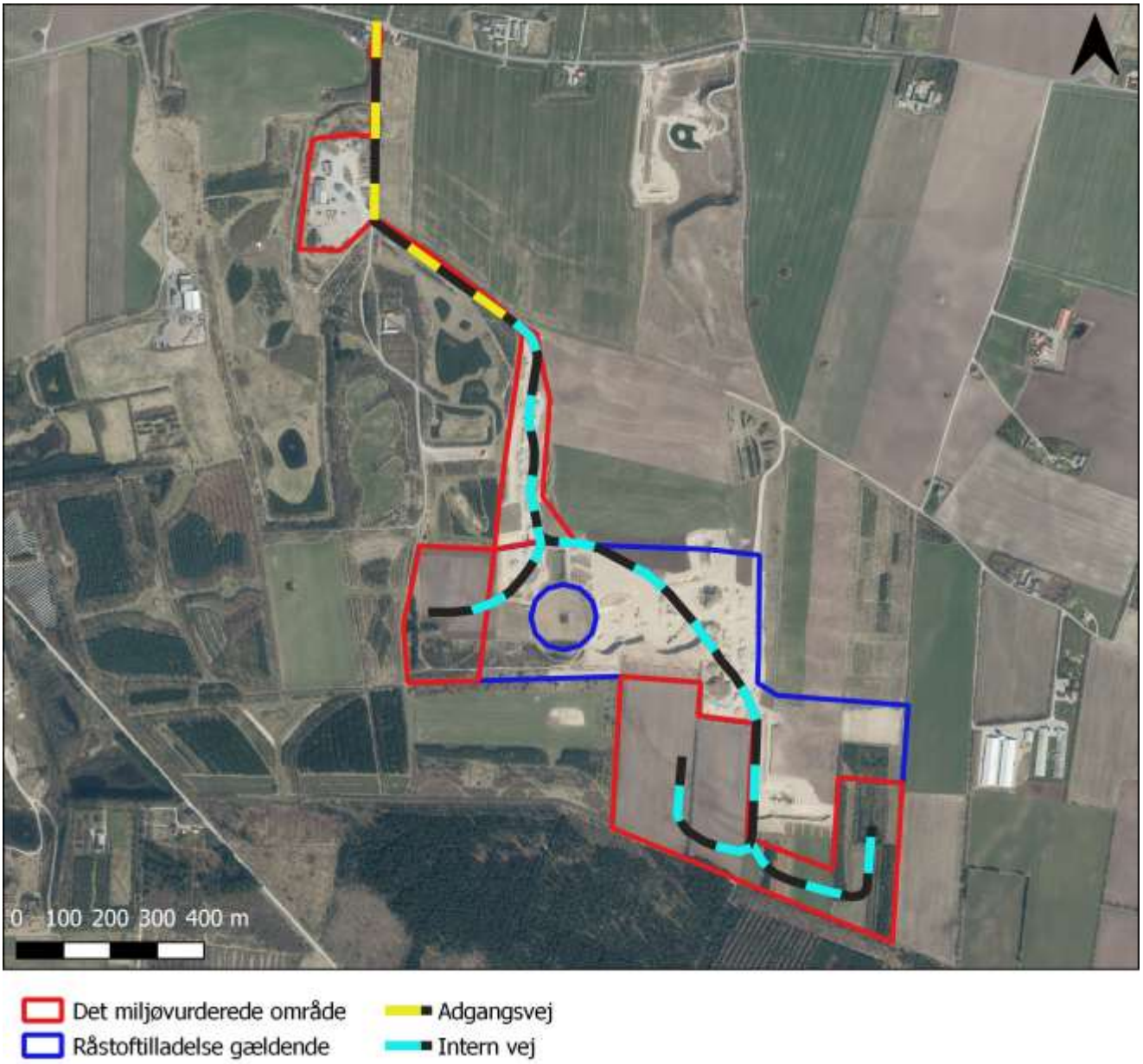

Figur 4.4: Læssemaskine. Foto: NIRAS, 18. november 2021.

Læssemaskinerne kører de opgravede råstoffer hen i 2 stk. mobile tørsorterere (powerscreen), hvor råstofferne bliver sorteret og oparbejdet, se Figur 4.5. De 2 tørsorterere placeres i bunden af råstofgraven og følger gravefronten sammen med 1 stk. generator med dieselmotor og 340 liter dieseltank placeret i 20 fods container. Disse kan derfor ikke markeres på kort med en fast placering.
Derefter køres råstofferne til mellemdepot i Område 3, se Figur 4.7, samt placeringen på Figur 4.2, inden de bliver læsset på lastbiler, der kører ud ad adgangsvejen til grusgraven ved Fabjergkirkevej. Denne eksisterende adgangsvej fra Fabjergkirkevej til grusgraven er asfalteret ca. 435 m ind fra Fabjergkirkevej. Udenfor driftstiden er adgangsvejen til råstofgraven afspærret med aflåst bom for at forhindre uvedkommende adgang. Adgangsvejen samt den omtrentlige placering af interne køreveje er vist på Figur 4.6.

Figur 4.5: Tørsorterer. Foto: NIRAS, 27. april 2021.

Figur 4.6: Adgangsvej og interne køreveje.

Figur 4.7: Mellemdepot i Område 3 (se Figur 4.2 for placering). Foto: NIRAS, 27. april 2021.

Der anvendes vand til vanding af interne køreveje, lagerbunker m.m. for at mindske støvgener (se også kapitel 9 om støv). Vanding foretages med en læssemaskine og vandet hentes fra et vandhul, der for øjeblikket ligger centralt i graveområdet, se Figur 4.8. Det vurderes, at der hentes 200 m^3 vand pr. måned, hvilket svarer til en vandindvinding på 2.400 m^3 pr. år. Det vurderes, at vandhul til opgravning af vand er regnvandsfødt, da grundvandsspejlet ligger ca. 15 m under terrænoverfladen. Dette vandhul vil blive flyttet til først Område 1 og dernæst til Område 2 efterhånden som råstofindvindingen sker i etaperne vist på Figur 4.2.

Figur 4.8: Vandhul til støvbekæmpelse. Foto: NIRAS, 27. april 2021.

4.4 Mandskab, reparationer og oplag

Maskinhal og mandskabsbygning med værksted ligger på et særskilt værkstedsareal mod nord i Område 4, se Figur 4.9 og placeringen på Figur 4.2 (området er omfattet af en miljøgodkendelse af 7. juni 1990 til knusning af tegl og beton samt en miljøgodkendelse til sortering af jord af 4. august 1994 (Ringkjøbing Amt, 2003)). Kørende materiel parkeres i maskinhallen udenfor åbningstid, og den fungerer samtidig som vaskehal. Husspildevand håndteres ikke i selve råstofgraven, men ved de eksisterende mandskabsfaciliteter. Til drift af grusgraven er der ansat 2 personer.

Figur 4.9: Maskinhal/mandskabsbygning set mod nordvest, fra adgangsvejen. Foto, NIRAS 27. april 2021.

Figur 4.10: Lille bygning: Maskinhal/mandskabsbygning. Store bygning: lagerhal. DDO 2021.

Affald sorteres i olieprodukter og brændbart affald. Den forventede årlige mængde af olieprodukter er ca. 200 l og af brændbart affald ca. 1.500 kg. Affaldet opbevares kortvarigt i maskinhallen, hvorefter olieaffaldet medtages af servicefirma ved servicering af maskinerne, mens det brændbare affald håndteres jf. Lemvig Kommunes affaldsdirektiv. Maskinhallen med parkeringspladsen og vaskehal er befæstet med beton.

I maskinhallen foretages diverse reparationer og der er en 5.000 l stationær brændstoftank (diesel) samt en 1.500 l mobil brændstoftank (diesel), der bruges til tankning af de 4 læssemaskiner. Begge har tankattest og er ADR-godkendte.
De 2 tørsorterere i råstofgraven drives af 1 stk. generator med dieselmotor og 340 liter dieseltank, placeret i 20 fods

støjdæmpet container. Dieseltanken tankes fra læssemaskinerne.
Læssemaskinerne bruger ca. 200 l hydraulikolie. Efter endt arbejdsdag parkeres grusgravens kørende materiel i maskinhallen.

Olie- og kemikaliespild i råstofgraven håndteres efter NCC Industry A/S' beredskabsplan som beskrevet i kapitel 11.4.
Der opbevares ikke affald i grusgraven.

4.5 Driftstider

De ansøgte driftstider i grusgraven ses på Figur 4.11.

For gravemaskiner, transportanlæg og oparbejdningsanlæg		
Mandag - fredag	Lørdage	Søn- og helligdage
07.00-18.00	07.00-14.00	-
For udlevering og læsning, herunder kørsel inden for virksomhedens område		
Mandag - fredag	Lørdage	Søn- og helligdage
07.00-18.00	07.00-14.00	-

Figur 4.11: Driftstider.

Hvis der i nattimer og vinterhalvåret vil være behov for belysning af arbejdsområder og lys på kørende materiel som følge at driftstiderne, vil placering og retning af lyskilder sættes, så de ikke generer omgivelserne.

4.6 Efterbehandlingsplan

Ved efterbehandlingen fjernes alle de interne køreveje samt al materiel mm.

Den nuværende råstofgrav efterbehandles til skov i form af successiv skov/løvskov. Der pålægges muld.

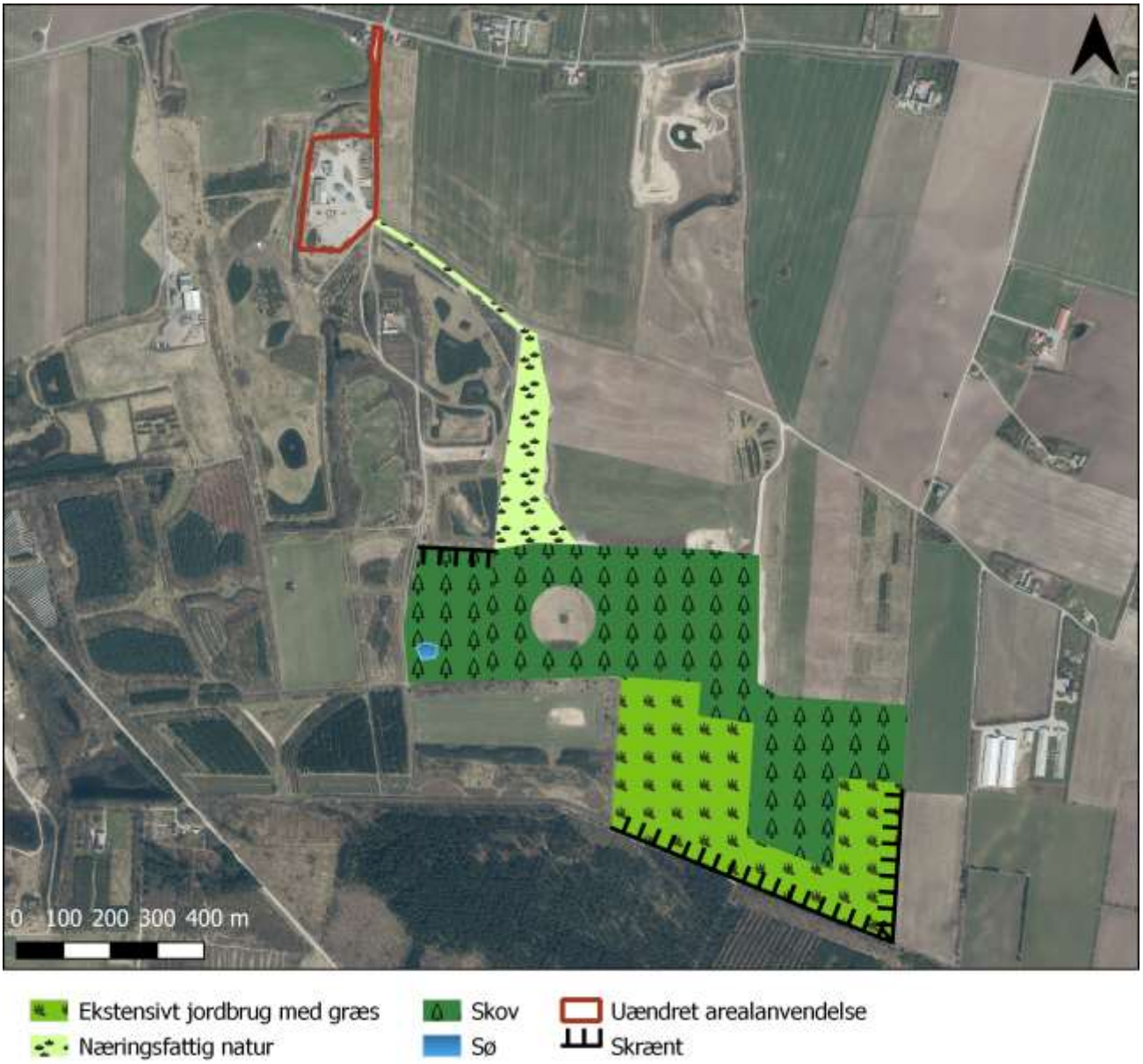
Værkstedsarealet mod nord, Område 4, hvor der er maskinhal og mandskabsbygning, skal ikke efterbehandles, men afhændes som virksomhedsareal med sin nuværende form, se Figur 4.12. Adgangsvejen fra Fabjergkirkevej bibeholdes også.

Lagerpladsen og vejadgangen fra værkstedsarealet, Område 3, efterbehandles til naturformål med næringsfattig natur uden at pålægge muldjord..

Området mod sydøst, Område 1, skal efterbehandles til ekstensivt jordbrug med græs. Her skal der pålægges muld.

I området mod vest, Område 2, skal efterbehandles til skov i form af successiv skov/løvskov som den nuværende råstofgrav, samt en ca. 1 ha stor sø (et vandhul til padder). Der pålægges muld, undtagen i området ved og omkring vandhullet.

Der vil ikke blive brugt gødning og sprøjtemidler på samtlige efterbehandlede arealer.

Figur 4.12:: Efterbehandlingsplan for det miljøvurderede område.

5 Alternativer

Projektet er en udvidelse af en eksisterende råstofindvinding. Der er derfor ikke nogen alternativ løsning i forhold til valg af lokalitet.

Som alternativ er der referencescenariet (0-alternativet), der er en beskrivelse af, hvordan tilstanden forventes at være hvis projektet ikke gennemføres.

5.1 Referencescenarie

Referencescenariet er den situation, hvor indvinding i det miljøvurderede område ikke tillades, men hvor råstofindvindingen i den eksisterende råstofgrav fortsætter indtil råstoftilladelsens ophør.

På baggrund af beregningerne i kapitel 4.2 kan det konkluderes, at hvis der ikke meddeles tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding på 400.000 m^3 pr. år over en periode på 20 år i det miljøvurderede område, vil der ske en væsentlig mangel på råstofforsyning i Lemvig Kommune. Manglen i hele Region Midtjylland vi være mindre væsentlig. NCC Industry A/S har en aktiv råstofgrav på naboejendommen, se Figur 4.1, med en råstoftilladelse, der ophører i 2028 (Region Midtjylland, 2018). Indvinderen forventer dog, at der er råstoffer at indvinde i omtrent 2 år fremover. Der er også en anden aktiv råstofgrav for sand, grus og sten i råstofgraveområde Rom, ud over NCC Industrys aktive råstofgrav, ca. 1 km mod vest..
Ca. 100 m syd for råstofgraveområde Rom ligger råstofgraveområdet Rom Syd på 39 ha, hvor der ikke sker råstofindvinding.

Der kan indvindes i andre dele af råstofgraveområde Rom eller i råstofgraveområdet Rom Syd på 39 ha, ca. 100 m syd for råstofgraveområde Rom, men det vurderes at give omtrent samme miljøpåvirkninger som beskrevet i kapitlerne 7-13 for det miljøvurderede område, da rådtofindvindingen er sammenlignelig med hensyn til miljøpåvirkninger.

Råstofforbruget i Lemvig Kommune eller Region Midtjylland vil kunne tilføres fra andre egne af Danmark, samt ved import fra f.eks. Sverige, Norge og Tyskland, som erstatning for råstoffer fra det miljøvurderede område. Det vurderes dog at give en væsentlig forøgelse af transportafstande, hvis kommunen eller nabokommuner i regionen skal forsynes fra råstofgrave i andre egne af Danmark eller fra udlandet.
Råstoffer vil også kunne tilføres fra havet (sømaterialer) og substitueres med genbrugsmaterialer i form af nedknust beton. Råstoffer indvundet på havet vil oftest have en længere transport end råstoffer indvundet på land, idet der kun findes et begrænset antal havne med losningsmuligheder for råstoffer. Losning af sømaterialer i Esbjerg og Thyborøn, som er yderpunkterne for levering af råstoffer fra det miljøvurderede område, består af betonmaterialer af den højeste kvalitet klasse A. Disse materialer er ikke umiddelbart anvendelige til vejformål, som materialer leveret fra det miljøvurderede område, og det vil også være i strid med bæredygtighedsmål i Råstofplan 2020 (Region Midtjylland, 2020) samt FN' s verdensmål for bæredygtig udvikling (verdensmål 12 om at sikre ansvarligt forbrug og produktion).

De forøgede leveringsafstande fra land og hav vil medføre større miljøbelastning i form af større CO_2-udledning, luftforurening fra lastbilers forbrænding, slid på vejnettet samt kan øge risikoen for støjgener, trængsel og ulykker på vejnettet (Metabiolic, 2020).
Samtidig skønnes der at kunne være sammenlignelige væsentlige miljøpåvirkninger ved indvinding af udenlandske råstoffer eller råstoffer indvundet andre steder i Danmark samt på havet, som ved indvinding af råstoffer i det miljøvurderede område.

Råstoffer fra havet kan ikke mængdemæssigt erstatte de materialer, der indvindes på land, da havindvindingen udgør 22 % af den samlede danske råstofindvinding (NIRAS, 2020). Hvis også importerede materialer medregnes i råstofforbruget, kommer kun 11 % af sand, grus og sten fra havet (NIRAS, 2018) ((80 % fra land, 11 % fra havet, 5 % genbrug og 4 % nettoimport). Samtidig vil sømaterialer også kræve større oparbejdning, hvis de skal bruges til sammen materialekvaliteter som landmaterialer, og i visse tilfælde som f.eks. vejmaterialer er det nødvendigt at tilføje landmaterialer for at overholde kvalitetskrav.

Genanvendelsesmaterialer i form af byggeaffald kan heller ikke mængdemæssigt erstatte de materialer, der indvindes på land, da genbrugsmaterialer udgør 4-5 % af den samlede danske råstofindvinding (NIRAS, 2018), (Danmarks Statistik, 2021), (NIRAS, 2020). I dag genanvendes 85 % af bygge- og anlægsaffald, 9 % går til forbrænding og 6 % deponeres typisk fordi det er forurenet.

Det vurderes derfor samlet, at såfremt der ikke gives tilladelse til fortsat indvinding i det miljøvurderede område, vil råstofferne blive indvundet i andre råstofgrave i stedet, da kundernes og samfundets behov for råstoffer vil være uændret for at få en lignende kvalitet og langsigtet forsyningssikkerhed. Det kan dermed forventes, at hele eller dele af miljøbelastningerne flyttes til disse råstofgrave samt til den øgede transport.

Hvis der ikke gives tilladelse til erhvervsmæssig råstofindvinding på det miljøvurderede område, vil NCC Industry A/S fortsat kunne indvinde i den aktive råstofgrav på naboejendommen, til og med 2028 (Region Midtjylland, 2018). Men da NCC Industry A/S forventer, at der med den nuværende produktion er råstoffer at indvinde i omtrent de kommende 2 år, vil den beregnede væsentlige mangel på råstofforsyning i Lemvig Kommune og mindre væsentlige mangel i hele Region Midtjylland indtræde om omtrent 2 år.
Hvis tilladelse til råstofindvinding ikke gives, vil der fra 2029 ved endt efterbehandling af den nuværende råstofgrav være skov, værkstedsarealet mod nord (område 4) vil være virksomhedsareal med sin nuværende form, og lagerpladsen og vejadgangen fra værkstedsarealet (område 3) vil være naturarealer. Se kapitel 4.6. Områderne 1 og 2 indenfor det miljøvurderede område vil være jordbrugsarealer som i dag. Disse jordbrugsarealer vil blive dyrket konventionelt, og potentielle gener fra støv, støj og trafik vil være som ved almindelig landbrugsdrift. Desuden vil der, hvis tilladelse til råstofindvinding ikke gives, ske gødskning og sprøjtning ved konventionel landbrugsdrift, modsat hvis der indvindes råstoffer og efterbehandles med tinglyst forbud mod brug af gødning og pesticider.

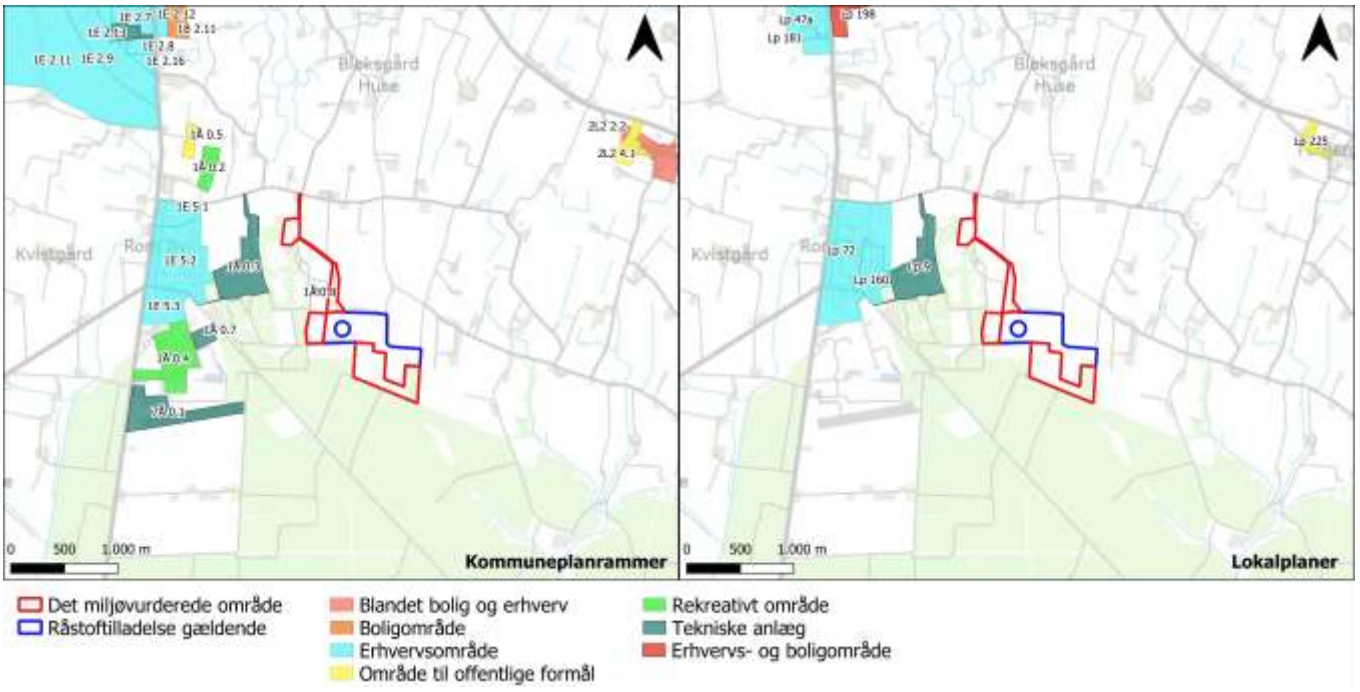
Hvis der ikke gives tilladelse til råstofindvinding, vil dette ikke være til hinder for, at der senere kan søges om tilladelse til råstofindvinding, da det miljøvurderede område er udlagt som råstofgraveområde i Råstofplan 2020. Ifølge råstofplanen skal råstofindvinding som udgangspunkt foregå inden for de udlagte råstofgraveområder, hvorfor råstoferhvervet har det som rettesnor, at der kan ske råstofindvinding i disse områder.

Positive, neutrale og negative påvirkninger af miljøforhold, hvis tilladelsen gives, er gennemgået under kapitlerne 7–13.

6 Planforhold

Der er foretaget en gennemgang af de eksisterende planforhold i området, herunder kommuneplan og lokalplaner. Det miljøvurderede område er omfattet af kommuneplan 2020-2032 for Lemvig Kommune (Lemvig Kommune, 2020). Kommuneplaner tager udgangspunkt i planlovens § 11a, der fastlægger, hvilke emner kommuneplanen skal fastsætte retningslinjer og arealudpegninger for (Erhvervsministeriet, 2020).
Jf. kommuneplanen ligger det miljøvurderede område i landzone, se Figur 6.1. Der ligger ingen rammeområder eller lokalplanområder indenfor det miljøvurderede område, se Figur 6.1.

Det miljøvurderede område grænser mod vest op mod rammeområde 1Å 0.8 Teknisk Anlæg til oparbejdningsplads for sorteret bygningsaffald. Og ca. 400 m vest for dette ligger rammeområde 1Å 0.3 Teknisk Anlæg for omlasteplads for kommunalt affald.
Rammeområde 1Å 0.3 er omfattet af lokalplan 9 for et område til kontrolleret losseplads sydøst for Rom.
Det miljøvurderede område vurderes ikke at være i konflikt med kommuneplanens rammeområde og lokalplanområde.

Figur 6.1: Kommuneplanrammer og lokalplaner omkring det miljøvurderede område.

I kommuneplanen er en række afgrænsninger og udpegninger, hvor det miljøvurderede område ligger helt eller delvist indenfor følgende:

- Skovrejsningsområde
- Skovbyggelinje

Ovenstående temaer skal behandles af kommunen i forbindelse med en eventuel råstoftilladelse, og har indgået i afgrænsningen af indeværende miljøvurdering.

7 Landskab og visuelle forhold

Det skal vurderes, om det ansøgte har en miljøpåvirkning på landskabets karakter, herunder geologisk opbygning, og kulturgeografiske karakterer samt visuelle forhold både i anlægs- og driftsfasen af rådtofindvindingen og efter endt råstofindvinding, når arealerne er efterbehandlede.

Rådtofindvindingen med etapeopdelt graveplan, løbende efterbehandling og placering af støjvolde, der kan have indvirkning på de landskabelige interesser, er gennemgået i kapitel 4. Det miljøvurderede område skal efterbehandles til naturformål, ekstensivt jordbrug med græs og skov samt et vandhul til padder, se kapitel 4.6.

7.1 Metode

Landskabets form (morfologi) og den geologiske opbygning og dannelseshistorie af jordlagene er beskrevet ud fra højdekurver (Arealinformation, 2021), jordartskort (GEUS, 2021) og kurveplansanalyse (DCA, 2021), samt tilgængelig litteratur for området (Larsen G og Kronborg C, 1994), (Larsen G og K Sand-Jensen, 2017).

De landskabelige interesser og værdier i området er beskrevet på baggrund af tilgængelige oplysninger fra Kommuneplan 2017-2029 (Lemvig Kommune, 2017) og Forslag til Kommuneplan 2020-2032 (Lemvig Kommune, 2020) for Lemvig Kommune.

Beskrivelsen af landskabets karakter tager udgangspunkt i Lemvig Kommunes landskabskarakterkortlægning (Lemvig Kommune, 2014), der er udarbejdet ved brug af landskabskaraktermetoden. Det miljøvurderede område er beliggende i landskabskarakterområde H – Fabjerg Hedeslette.

Visualiseringer af forholdene før, under og efter råstofindvinding vises ved fotos fra det miljøvurderede område samt generelle fotos fra en råstofgrav. De generelle fotos er bearbejdet i et billedbehandlingsprogram.

7.2 Lovgrundlag

Landskabelige værdier varetages af planloven (Erhvervsministeriet, 2020), hvor formålet er at sikre, at den sammenfattende planlægning forener de samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen og medvirker til at værne om landets natur og miljø.
De landskabelige værdier varetages også af råstoflovens § 3 (Miljø- og Fødevareministeriet, 2017) i form af geologiske og videnskabelige interesser samt landskabelige værdier.

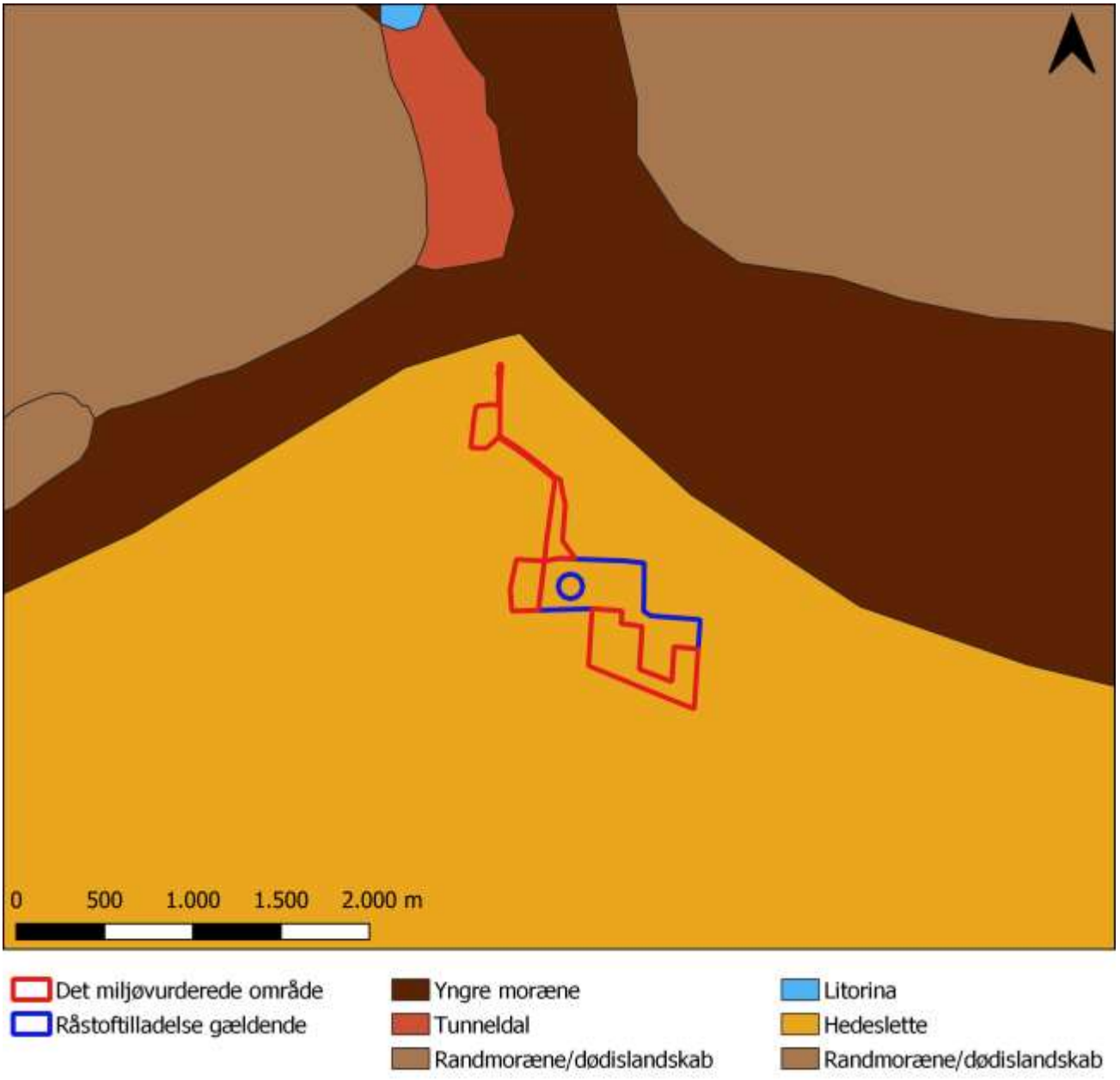
7.3 Eksisterende forhold

Beskrivelsen af landskabets karakter har et niveau og et fokus, der er relevant for at vurdere projektets påvirkning af landskabets karakter, herunder den geologiske opbygning og de kulturgeografiske landskabstræk og dernæst landskabets visuelle forhold.

7.3.1 Naturlandskabets karakter

Det miljøvurderede område ligger på smeltevandssletten Kronheden, lige op til en randmoræne mod nord, Hovedstilstandslinjen (se Figur 7.1). Området er smeltevandsslettens toppunkt, hvor en nord-syd gående tunneldal munder ud. Randmoræne, tunneldal og smeltevandsslette er dannet af en gletsjer og dens smeltevand, Hovedfremstødet, under Weichsel Istid for 21.000-23.000 år siden (Larsen G og K Sand-Jensen, 2017).

Smeltevandssletten er de aflejringer af sand, grus og sten, der ønskes indvundet, og nærheden til randmorænen er årsagen til, at råstofferne er grove, dvs. indeholder grus og sten.

Figur 7.1: Kronhede Smeltevandslette, her benævnt Hedeslette, med randmoræne og tunneldal nord herfor. Landskabselementkort fra DCA (DCA, 2021).

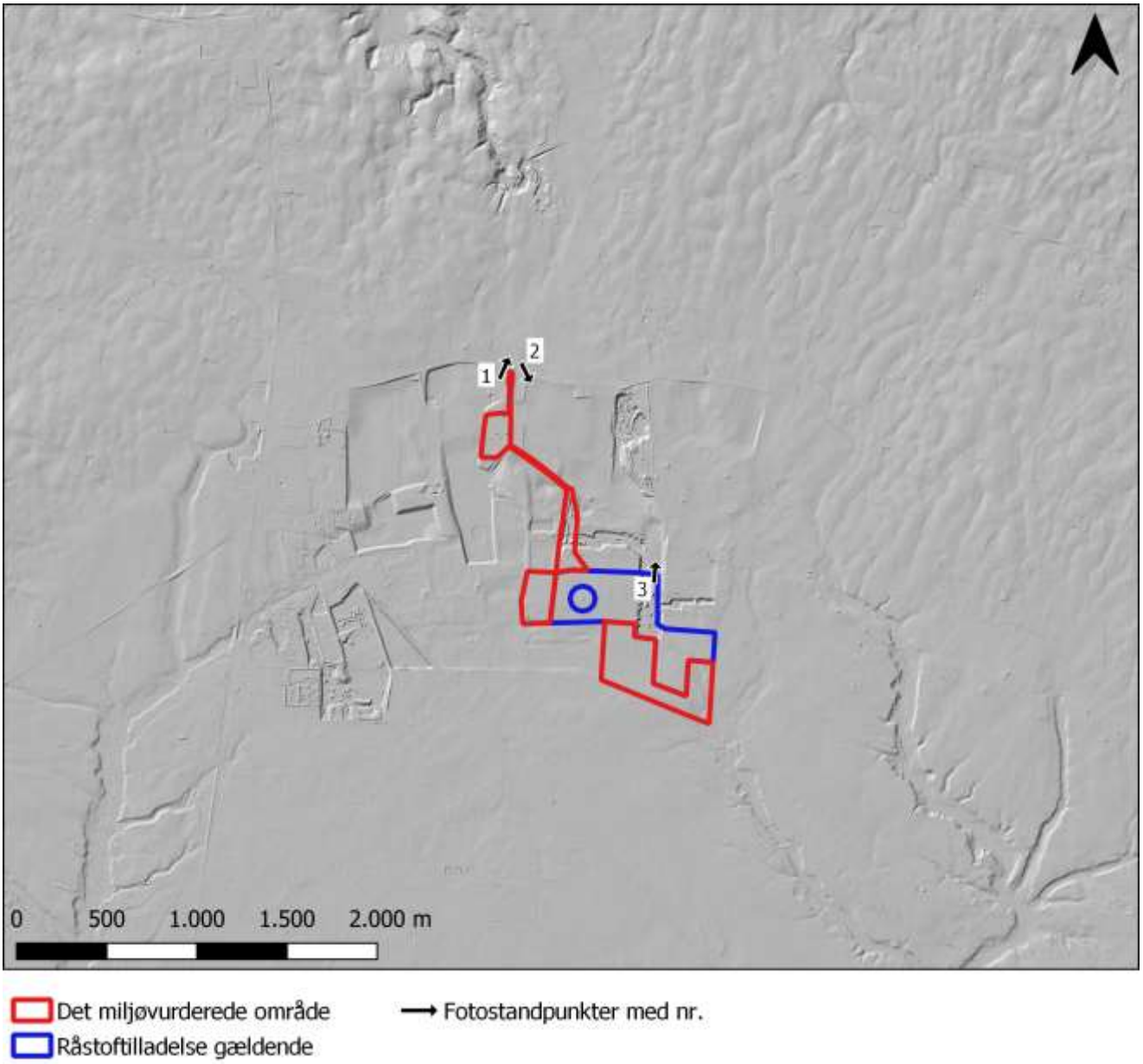
Landskabsformerne har følgende morfologiske karakterer set ud fra højdekurverne (Arealinformation, 2021):

Kurveforløb:	Roligt
Kurvetæthed:	Ringe
Egentæthed (slyngningsgrad):	Ringe
Konformitet (parallelitet):	God

Dette kurveforløb er typisk for smeltevandsletter, som er en stor flade med ringe hældning. Samme kurvemønster ses i tunneldalen nord for, der har en flad dalbund. I randmorænestrøgene nordøst og nordvest for det miljøvurderede område er der et storbakket landskab med middel - stor kurvetæthed, middel egentæthed og middel - god konformitet. Det er således ikke et markant og udpræget randmorænelandskab, hvilket også ses af, at overgangen mellem smeltevandsslette og randmoræne er diffus. Figur 7.2 er et overordnet billede af dette landskab, vist på skyggekort genereret ud fra højdekurver.

Størstedelen af det miljøvurderede område er udlagt med landskabelig bevaringsværdi og hele området er udlagt med geologisk bevaringsværdi i Kommuneplan 2017-2029 (Lemvig Kommune, 2017) og Forslag til Kommuneplan 2020-2032 (Lemvig Kommune, 2020). Området ligger i Nationalt Geologisk Interesseområde nr. 75 Kronhede, men er ikke Geosite (Miljøstyrelsen, 2021). Det miljøvurderede område er ikke udpeget som større sammenhængende landskab i kommuneplanen.
Kommuneplanens retningslinje for landskabelige bevaringsværdier angiver, at der i videst mulig omfang skal beskyttes mod udvikling og forandring, der vil forringe områdets karakter. For de geologiske bevaringsværdier er retningslinjen, at tekniske anlæg mv., som kan sløre landskabets dannelsesformer, så vidt muligt skal undgås eller indpasses i landskabet. De nationale geologiske interesseområder har ingen administrative retningslinjer, men er alene en hensigtserklæring.

Det miljøvurderede område er en del af UNESCO Global Geopark Vestjylland, da hele Lemvig Kommune er geopark (Geopark Vestjylland, 2021). I beskrivelsen af område "3. Fabjergkirkevej", der ligger indenfor det miljøvurderede område som et ca. 700 m bredt bælte langs Fabjergkirkevej, er Hovedstilstandslinjen (randmorænestrøget) beskrevet til at have subtil karakter.

Figur 7.2: Skyggekort, generet ud fra højdekurver, samt fotostandpunkter og fotoretning for Figur 7.3, Figur 7.4 og Figur 7.7.

7.3.2 Kulturlandskabets karakter

Det miljøvurderede område er ifølge Lemvig Kommunes landskabskarakterkortlægning (Lemvig Kommune, 2014) en del af et større landskabskarakterområde H – Fabjerg Hedeslette. Det er karaktergivende for landskabskarakter-området og også for det miljøvurdere område, at det er en flad og letbølget hedeslette med middel til stor skala:

"Området består hovedsageligt af intensivt dyrkede marker, hvorimellem en spredt lav gårdbebyggelse, enkelthuse og husmandssteder gør sig gældende. Markarealerne afgrænses ofte af skel i jorden i stedet for levende hegn, hvilket

medvirker til et større landskabsrum. Dette får istidslandskabets bølgede flade til at fremstå tydeligt og i en større skala. Bebyggelsen orienterer sig primært mod det slyngede vejforløb, hvilket får selve bebyggelsesstrukturen til at fremstå tilfældig men i overensstemmelse med stedets karakter. I Gudumlund ses en mere retlinet og 'tænkt' struktur i både bebyggelse og vejforløb grundet planlægningen af 15 husmandssteder for stedet i 1948. Klosterheden og Kronhede Plantage opleves tydeligt i området, selvom den ikke er en del af karakterområdet.

Ifølge landskabskarakterkortlægningen er der tekniske anlæg, der er karaktergivende for området omkring det miljøvurderede område, og der har udvisket det oprindelige landskab af dyrkede marker:

"I områdets sydvestlige hjørne ligger Rom Grusgrav. Et biogasanlæg ligger rent visuelt i nærhed hertil - dog i karakterområde G. Stedet har alt i alt et teknisk præg, hvilket slører nøglekarakteren."

Figur 7.3: Udsigt fra adgangsvejen ved Fabjergkirkevej, mod tunneldalen og randmorænen (se Figur 7.2). Foto, NIRAS, 27. april 2021.

Bebyggelsen består af spredtliggende huse og gårde i samme niveau som det miljøvurderede område. Mod vest støder det miljøvurderede område op til en ejendom med skovområder, der er en tidligere råstofgrav. Også lige nord

for det miljøvurderede områdes østende, op til Fabjergkirkevej, har der været indvundet råstoffer i smeltevandssletten. Ca. 1,4 km mod vest findes landsbyen Rom By.

De karaktergivende strukturer (terrænformationer, marker, dyrkningsstruktur, bebyggelser) giver landskabet en transparant til åben karakter, og flere steder er der mulighed for udsigter på tværs af landskabet, se Figur 7.4.

Figur 7.4: I og omkring det miljøvurderede område er terrænet en flade med dyrkede marker. Set fra Fabjergkirkevej (se Figur 7.2). I horisonten ses den aktive råstofgrav på en afstand af ca. 1 km. Foto, NIRAS 27. april 2021.

7.4 Konsekvenser

Til vurdering af projektets konsekvens for landskabet tages udgangspunkt i, hvordan råstofindvindingen vil blive synlig i landskabet. For at give et indtryk af råstofindvindingens visuelle udtryk er der på Figur 7.5og Figur 7.6 vist et eksempel fra en dansk grusgrav på visualiseringer af et areal før og under og efter råstofindvinding på en dyrket, flad mark. Det er således ikke fra det miljøvurderede område, men svarer til de nuværende dyrkede marker i det miljøvurderede område. Visualiseringen viser, at landskabets udtryk ændrer sig markant, lige som råstofindvindingen vil medfører en øget aktivitet. Aktiviteten vil i høj grad ske under terræn i det afgravede område, og den visuelle påvirkning af landskabet vil derved i nogen grad være skjult af terrænet.

Udtrykket i landskabet og omfanget af den visuelle påvirkning vil flytte sig inden for det miljøvurderede område i løbet af indvindingsperioden, når det åbne gravefelt flytter sig i etaper og der sker efterbehandling. Se projektbeskrivelsen i kapitel 4 for nærmere beskrivelse af aktiviteter, der kan blive synlige i landskabet. Ingen af områdets beboede ejendomme skønnes at have denne udsigt, da de ligger for langt borte. Ved råstofindvinding vil man fra landevejen Fabjergkirkevej og Mejerivej mod øst, samt ejendommene langs vejene, svagt kunne skimte råstofindvindingen, ligesom i dag, se Figur 7.4.

Figur 7.5: Visualisering af landbrugsjord før råstofindvinding, eksempel svarende til situation ved det miljøvurderede område. Foto, NIRAS u. å.

Figur 7.6 Visualisering af landbrugsjord under råstofindvinding, eksempel svarende til situation ved det miljøvurderede område. Foto, NIRAS u. å.

Efterbehandlingen vil ske, ved at værkstedsarealet mod nord på matr. nr. 9k Rom Hede, Rom og 16f Rom By, Rom, hvor der er maskinhal og mandskabsbygning, bibeholdes som virksomhedsareal i sin nuværende form. Lagerpladsen og vejadgangen fra værkstedsarealet, Område 3, efterbehandles til naturformål med næringsfattig natur. Området mod sydøst, Område 1, efterbehandles til ekstensivt jordbrug med græs. Området mod vest, Område 2, efterbehandles til skov samt en sø (afsnit 4.6 beskriver efterbehandlingen).
Et eksempel på, hvordan et efterbehandlet areal ved den nuværende råstofindvinding ser ud, ses på Figur 7.7, hvor råstofgraven skrænter udjævnes og indpasses i det omgivende landskab.

Med afsæt i den overordnede landskabsanalyse vurderes landskabet i og omkring det miljøvurderede område karaktersvagt, da det er præget af flere tekniske anlæg, som har udvisket den oprindelige karakter. Derfor vurderes landskabet ikke at have en vigtighed, der begrunder et særligt landskabshensyn. Vurderingen af projektets påvirkning på landskab og visuelle forhold vil således forholde sig til et generelt landskabshensyn, hvor ændringer i landskabet i rimeligt omfang indpasses i landskabets karakter og visuelle forhold.

Råstofindvindingen vil derfor medføre en mindre påvirkning af landskabets karakter, herunder visuelle karakter. Ved endt efterbehandling vil påvirkningen af landskabets karakter være ubetydelig. Påvirkningen af den geologiske lagserie vil være irreversibel, da den oprindelige lagserie er fjernet i driftsfasen. Dette vil være ubetydeligt, da de geologiske interesser i området er landskabelige, omhandlende smeltevandsslettens morfologi der også er af visuel karakter. Randmorænen mod nord, Hovedstilstandslinjen, er ikke et markant landskabselement, og afstanden mellem randmorænen og det miljøvurderede område er for stor til, at overgangen mellem landskabselementerne randmoræne og smeltevandsslette vil blive påvirket. Det vurderes derfor ikke i modstrid med, at størstedelen af det

miljøvurderede område er udlagt med landskabelig bevaringsværdi, og at hele området er udlagt med geologisk bevaringsværdi, Nationalt Geologisk Interesseområde og UNESCO Global Geopark Vestjylland.

Der vil på delarealer ske efterbehandling til næringsfattige naturtyper, som også anbefalet i landskabskarakteranalysen.

Figur 7.7: Efterbehandlet areal ved nordøstenden af den nuværende råstofgrav, set mod nord. Set fra råstofgraven, mod adgangsvejen (se Figur 7.2). Foto:, NIRAS, 27. april 2021.

8 Trafik

En forudsætning for driften af en grusgrav er salg af råstoffer. Salget foregår løbende ved at lastbiler kører ned i råstofgraven, får læsset råstofferne, afregner med kontoret og kører derfra igen.

Lastbiltrafikken til og fra grusgraven kan potentielt have store lokale miljøpåvirkninger af det anvendte vejnet og af naboer. Miljøpåvirkningerne afhænger af antal biler, ind- og udkørselsforhold, naboernes placering mm. Region Midtjylland har i afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold (Region Midtjylland, 2021) beskrevet, at de trafikale forhold skal beskrives og vurderes tillige med støjpåvirkningen ved indkørslen til råstofgraven, se kapitel 3.1.

8.1 Metode

Trafikken til og fra det miljøvurderede område er estimeret ud fra den maksimale produktion af råstoffer i råstofgraven, hvor der ved omregning til lastbiler er regnet med, at hver lastbil henter 40 tons materialer. De miljømæssige påvirkninger fra trafikken på omgivelserne er vurderet i forhold til den øvrige trafik i området og omgivelsernes sårbarhed.

Der er kun medtaget afhentning af råstoffer med lastbiler, idet der ikke sker salg til private og dermed vurderes kørsel af råstoffer med personbiler at være uden betydning for miljøpåvirkningerne.

Beregning af støj fra trafik på adgangsvejen til råstofgraven er foretaget i programmet SoundPLAN v. 8.2 jf. Miljøstyrelsens vejledning 5/93 med justeringer pr. oktober 2019 (Miljøstyrelsen, 1993). I SoundPLAN er indlæst terræn, bygninger, veje mv. hentet fra Kortforsyningen i december 2020. Beregningerne er foretaget for "frit felt" støjudbredelsesforhold, dvs. uden refleksioner i bygningerne nær beregningspunkterne.

Støjen beregnes ved de to nærmeste naboer Fabjergkirkevej 30A og 32.

Ved beregning af støjbidraget fra trafikken til grusgraven er data for lastbiler fra Støjdatabogen (Lydteknisk Institut, 1989) anvendt. Detaljerede informationer vedr. de beregnede støjbidrag fremgår af bilag 1.

Vurderingen af støjpåvirkning tager udgangspunkt i overholdelse af de vejledende støjvilkår jf. afsnit 8.2.

8.2 Lovgrundlag

Vejloven skal medvirke til at sikre et velfungerende og sammenhængende vejnet, mobiliteten på vejene til gavn for samfundsøkonomien og udviklingen i alle dele af Danmark, gode vej- og stiforbindelser mellem hjem, skole, arbejdsplads, kulturinstitutioner og fritidsaktiviteter m.v., fremme trafiksikkerheden og trafikafviklingen gennem en sammenhængende vejplanlægning og tidssvarende vejanlæg, og andre former for infrastruktur, der placeres i forbindelse med vejnettet (Transport- og Boligministeriet, 2014) Loven gælder offentlige veje og offentlige stier.

Støjbelastningen fra trafikken på adgangsvejen sammenlignes med de vejledende støjgrænser for virksomheder jf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 (Miljøstyrelsen, 1984), som angivet i Tabel 8.1.

Tabel 8.1: Vejledende støjgrænser for virksomheder jf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 (Miljøstyrelsen, 1984) .

	Tidsrum		
Områdetype	Mandag – fredag kl. 07.00 - 18.00 Lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag – fredag kl. 18.00- 22.00 Lørdag kl. 14.00-22.00 Søn- og helligdage kl. 07.00- 22.00	Alle dage kl. 22.00 – 07.00
8. Det åbne land (inkl. landsbyer og landbrugsarealer)	55	45	10 (55)*

* Tal i parentes angiver de vejledende støjkrav til maksimalstøjniveauet.

De anførte støjgrænser for område 8 benyttes sædvanligvis for enkelthuse på landet, idet vejledningen ikke specifikt anfører vejledende støjgrænser for boliger i det åbne land.

Støjgrænserne gælder, bortset fra maksimalværdien, som støjens middelværdi inden for nærmere definerede referenceperioder, der sædvanligvis defineres som angivet i Tabel 8.2 (Lydteknisk Institut, 1989).

Tabel 8.2: Referenceperioder, som støjgrænserne gælder indenfor (Lydteknisk Institut, 1989).

Dag	**Kl.**	**Referenceperiode**
Hverdage	07-18	8 timer
Søn- og helligdage	07-18	8 timer
Lørdage	07-14	7 timer
Lørdage	14-18	4 timer
Alle dage	18-22	1 time
Alle dage	22-07	½ time

8.3 Eksisterende forhold

Transport til og fra graveområdet sker via eksisterende udkørsel fra den nordligelige del af arealet til Fabjergkirkevej, som vist på Figur 4.6. Ved udkørslen kan trafikken svinge til højre eller venstre, således at trafikken til og fra grusgraven kan køre ad Fabjergkirkevej mod vest eller øst. Hovedparten af transporterne sker mod vest via Fabjergkirkevej til Ringkøbingvej og videre mod syd af denne.

Der er i dag tilladelse til indvinding af 300.000 m^3 råstoffer i råstofgraven. Mængden af trafik til og fra grusgraven afhænger af det aktuelle salg af materialer fra grusgraven. På en hverdag vil der blive hentet i gennemsnit 45 læs råstoffer i grusgraven. Det svarer til en trafik op til 90 lastbiler pr. dag, som kører ad Fabjergkirkevej. Trafikken varierer fra dag til dag.

Ud over trafik fra salg af materialer, giver de ansatte og servicering af grusgravens maskiner ligeledes anledning til trafik med personbiler, varevogne og et mindre antal lastbiler. Da der kun er 2 ansatte i råstofgraven er denne trafik dog ubetydelig.

Jf. eksisterende råstoftilladelse må læsning og udlevering af materialer ske i tidsrummet mandag til fredag kl. 06.00 – 18.00 og lørdag kl. 07.00 – 14.00. Udenfor driftstiden skal adgangsvejen til råstofgraven være afspærret med aflåst bom (Region Midtjylland, 2018).

Lemvig Kommune har i 2021 talt trafikken på Fabjergkirkevej ved gylletank ca. 740 m vest for adgangsvejen til råstofgraven (Lemvig Kommune, 2021 Maj) Resultatet af trafiktællingen er vist i Tabel 8.3.

Hastighedsgrænsen på Fabjergkirkevej er 80 km/t.

Tabel 8.3: Nuværende trafik på Fabjergkirkevej (Lemvig Kommune, 2021 Maj).

Sted	Årsdøgntrafik I alt	Hverdagsdøgntrafik I alt	Hverdagsdøgntrafik Lastbiler
Fabjergkirkevej	2.108	2.115	217

Der er usikkerhed på både trafiktællingerne og på opgørelsen af lastbiltrafikken til råstofgraven, da dette er regnet som et gennemsnitstal ud fra maks. årlig indvinding. Men antallet af lastbiler fra råstofindvindingen udgør ca. 50 % af den tunge trafik på hverdage på Fabjergkirkevej og ca. 6% af den samlede trafik.

Der foreligger ikke støjberegning for trafikken på adgangsvejen for den eksisterende indvinding.

8.4 Konsekvenser

8.4.1 Trafikbelastning

Indvindingen af råstof ønskes øget til 400.000 m^3 pr. år, svarende til en forøgelse af den tilladte indvinding med 33 %. Den maksimale samlede trafik kan således også stige med op til 33 %. Indvindingsmængderne er dog ikke konstante, men vil variere i forhold til efterspørgslen. Det samme gælder som følge deraf også for den tunge trafik til råstofgraven.

Med en maksimal produktion på ca. 400.000 m^3 vil der på en hverdag blive hentet i gennemsnit 60 læs råstoffer i råstofgraven. Det svarer til en trafik på op til 120 lastbiler.

Det miljøvurderede område vil fortsat have ind- og udkørsel fra Fabjergkirkevej, da placering af materielplads og oplagsplads ikke ændres. Transporterne vil fortsat hovedsageligt anvende Fabjergkirkevej mod vest til Ringkøbingvej, og mod syd af denne.

Trafikken fra råstofindvindingen vil med den øgede indvinding medføre en hverdagsdøgnstrafik med ca. 220 lastbiler på Fabjergkirkevej vest for råstofgraven, svarende til ca. 55% af den tunge trafik og ca. 10% af den samlede årsdøgntrafik. Transporten af råstoffer vil således udgøre en betydelig del af den tunge trafik på Fabjergkirkevej, men fortsat udgøre en lille del af den samlede trafik på Fabjergkirkevej.

Fabjergkirkevej er en god landevej beregnet for trafik med tunge køretøjer og Ringkøbingvej er en hovedvej. Oversigtsforholdene ved udkørslen til Fabjergkirkevej er, som det fremgår af Figur 8.1, ret gode.

Figur 8.1: Oversigtsforhold ved adgangsvej til råstofgraven. Fra Google Street View december 2021.

Samlet set vurderes ændringen i trafikbelastningen på Fabjergkirkevej og det øvrige influensvejnet som følge af øget råstofindvinding ved Rom Grusgrav at være begrænset i forhold til den øvrige trafik på vejene. Det vurderes, at øget tung trafik grundet øget råstofindvinding ikke medfører behov for trafiksikkerhedsmæssige tiltag.

8.4.2 Trafikstøj

Beregningerne viser, at støjbelastningen ved de to naboer forventeligt vil være som vist for hhv. dagsperioden (kl. 7-18) og natperioden (kl. 6-7), dagsperioden (kl. 7-14) på lørdage og det maksimale støjbidrag for natperioden (kl. 6-7), se Tabel 8.4.

Tabel 8.4: Ækvivalent støjbidrag for de 3 scenarier på hverdage for hhv. dagsperioden (7-18) og nat (6-7). Røde tal markerer, at støjgrænsen ikke er overholdt.

Beregningspunkt	**Resulterende støjbidrag, L_r i dB(A)**		**Maksimalt støjbidrag i dB(A)**	**Støjgrænse, dB(A) Dag/Nat (maks.)**
	Dag	Nat (kl. 6-7)	Nat (kl. 6-7)	
Fabjergkirkevej 30A	58	57	78	55/40 (55)
Fabjergkirkevej 32	55	54	73	

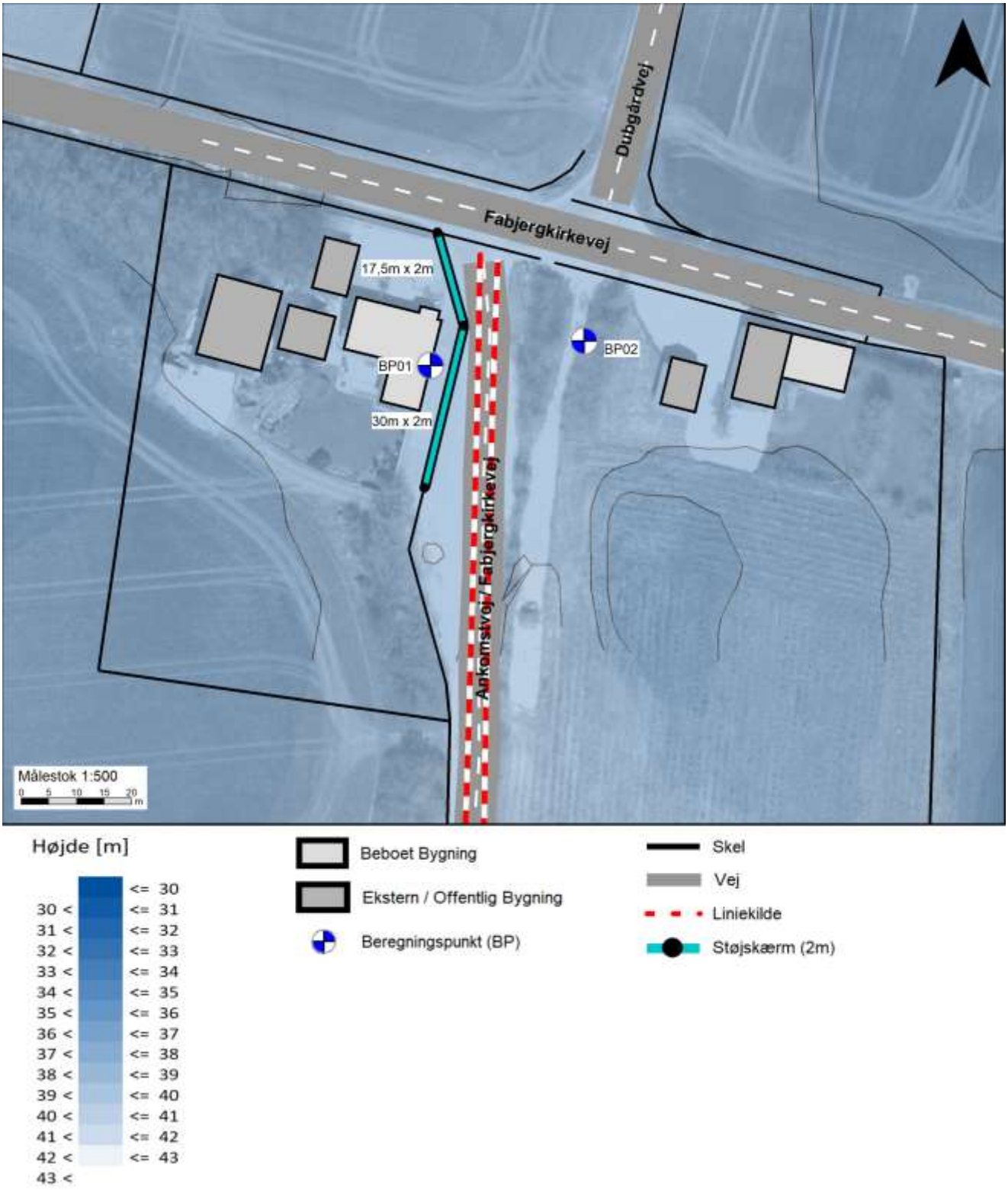
Der forventes ikke at forekomme gentagne toner eller impulser fra aktiviteterne relateret til transporten til råstofgraven.

Støjberegningerne viser, at det for intern trafik på adgangsvejen ikke er muligt at overholde støjgrænserne ved nærmeste naboer i natperioden kl. 6-7 og ikke muligt at overholde støjgrænserne ved Fabjergkirkevej 30A i dagsperioden.

Det er ikke realistisk muligt at etablere støjafskærmning således, at støjgrænserne kan overholdes ved begge naboer ved kørsel på adgangsvejen om natten kl. 6-7. Eneste mulighed for at overholde støjgrænsen i natperioden er at undlade kørsel på adgangsvejen. Derfor har NCC Industry A/S besluttet, at der ikke skal ske aktiviteter i natperioden kl. 6-7. Der vil således først ske indvinding, udlevering og læsning fra kl. 7.00 på alle arbejdsdage, jf. Figur 4.11 om ansøgte driftstider.

Såfremt der placeres en 2 m høj og ca. 47,5 m lang støjskærm mod Fabjergkirkevej 30A, som angivet på Figur 8.2, kan støjgrænsen på 55 dB(A) overholdes for dagsperioden.

Det ansøgte vurderes samlet set ikke at medføre en væsentlig miljøpåvirkning i området med hensyn til støj, når det blot sikres, at de foreslåede afværgeforanstaltninger implementeres.

Figur 8.2: Placering af eventuel støjskærm mod Fabjergkirkevej 30A

9 Støv

Støvgener skyldes, at synligt støv ophobes på overflader og transporteres med vinden. I kapitlet ses på kilder og årsager til støv fra det miljøvurderede område, og muligheder for at håndtere eventuelle støvgener.

9.1 Metode

Vurderingen af støvgener er baseret på en kvalitativ vurdering af miljøpåvirkningen. Håndtering og tiltag i forhold til støvgener følger rapporten "Støv fra råstofgrave" (NIRAS, 2018), der bygger på erfaringer fra andre råstofgrave og fra lignende diffuse støvkilder.

9.2 Lovgrundlag

Støvgener fra råstofindvinding varetages af råstoflovens § 3 (Miljø- og Fødevareministeriet, 2017) ved hensynet til miljøbeskyttelse.

9.3 Eksisterende forhold

Ifølge "Støv fra råstofgrav" (NIRAS, 2018) beskrives væsentlige faktorer for støvdannelse og -problemer omkring en grusgrav således:

"De væsentligste generelle faktorer for støvdannelse i råstofgrave er transport og bearbejdning af råstofferne, vindhastighed, vindeksponering, partikelstørrelse og jordfugtighed. Især vil blæst og tør jordoverflade være væsentlige faktorer.

Af ringe betydning antages faktorer som overfladens hældning, kornform og de atmosfæriske forhold."

I grusgrave er de primære støvkilder nedknusning og sortering af råstofferne, materialestakke, samt transport."

Ovenstående vurderes også at være gældende for det miljøvurderede område. En støvkilde kan også være åbne graveflader og sandede flader under oparbejdnings- og materialepladser.

Som nævnt i kapitel 4.3.5 sker vanding af åbne sandflader, adgangsvej, interne køreveje og materialestakke med læssemaskinen. Vandet hentes fra et vandhul der for øjeblikket ligger centralt i graveområdet, se Figur 4.8. Det vurderes, at der hentes 200 m^3 vand pr. måned, hvilket svarer til en vandindvinding på 2.400 m^3 pr. år. Det vurderes også, at vandhul til opgravning af vand er regnvandsfødt, da grundvandsspejlet ligger ca. 15 m under terrænoverfladen Dette vandhul vil blive flyttet først til Område 1 og dernæst til Område 2 efterhånden som råstofindvindingen sker i etaperne vist på Figur 4.2.

9.4 Konsekvenser

Ifølge "Støv fra råstofgrave" (NIRAS, 2018) er problemer omkring en grusgrav:

"Det væsentligste støvproblem fra grusgrave, overfor mennesker og dyr, er fysiske gener, f.eks. synligt støv, der lægger sig på vasketøj, havemøbler, biler, vinduesruder m.m. Støv fra grusgrave vil på grund af det høje kvartsindhold også kunne give slibeskader af overflader på biler, ruder m.m."

" I forhold til mennesker og dyr er de sundhedsskadelige og irriterende effekter af støv fra grusgrave ikke et problem, da der ikke sker en langvarig eksponering af beboelsesejendomme, dyrehold og lignende."

Den nuværende håndtering af støvproblemer ved vanding med ferskvand vurderes at være tilstrækkelig. Dertil er adgangsvejen asfalteret ca. 435 m ind fra Fabjergkirkevej, og den renholdes ved fejning efter behov, hvilket også dæmper støvgener fra denne del af adgangsvejen.

For det miljøvurderede område vurderes støvpåvirkningen ikke at blive øget i forhold til den nuværende situation, da materiale- og oparbejdningsplads samt adgangsvej ikke ændrer placering i forhold til den nuværende. Der vil ikke komme øget støvmængde fra hver af de fremtidige graveetaper end i dag, men støvgener kan dog øges i nærområderne og langs interne køreveje, efterhånden som nye etaper tages i brug og gamle efterbehandles.

Ifølge "Støv fra råstofgrave" (NIRAS, 2018) findes der i Danmark og internationalt for øjeblikket ikke et bedre middel end vanding med ferskvand som støvbinder. Vanding skal ske i god tid inden støvproblemet opstår. Den nuværende praksis, som foregår i de fleste danske grusgrave, er derfor tilstrækkelig afværgeforanstaltning.

Støvgener håndteres via råstoftilladelsens vilkår, typisk ved vilkår om vanding af interne køreveje og materialestakke mm. Graveetaper samt løbende efterbehandling af etaperne vil betyde, at kun mindre arealer ad gangen vil være eksponeret for vinden indenfor det miljøvurderede område, se Figur 4.2 for etapeinddeling.

Ifølge "Støv fra råstofgrave" (NIRAS, 2018) kan der i helt konkrete tilfælde være behov for måling af støvgener. Beregninger af støv er derimod for usikre på nuværende tidspunkt. Desuden er der ikke grænseværdier for nedfaldsstøv, hvilket skønnes at være den største potentielle støvgene fra det miljøvurderede område.

Der vurderes derfor ikke at ske væsentlige påvirkninger fra støvgener, når der i råstoftilladelser fastsættes vilkår om håndtering af støvgener og disse vilkår overholdes, samt med de eksisterende afværgeforanstaltninger som vanding samt asfaltering af kørevej.

10 Kulturarv

I dette afsnit beskrives arkæologi og kulturarv, og der gennemføres en vurdering af det miljøvurderedes påvirkninger af disse.

10.1 Metode

Arkæologi og kulturarv beskrives på baggrund af eksisterende data fra Slots- og Kulturstyrelsens databaser (Slots- og Kulturtyrelsen, 2021), og Kommuneplan 2020-2032 (Lemvig Kommune, 2020) for Lemvig Kommune. Det omhandler kulturspor fra forskellige perioder fra oldtiden op til nyere tid. Sporene i området omfatter arkæologiske fund, fortidsminder og kulturarvsarealer samt beskyttede sten- og jorddiger.

10.2 Lovgrundlag

Museumslovens formål er at sikre kulturarv og naturarv i Danmark og udvikle betydningen af disse i samspil med verden omkring os. Loven har endvidere til formål at sikre varetagelse af opgaver, der vedrører beskyttede sten- og jorddiger samt fredede og ikke-fredede fortidsminder (Kulturministeriet, 2014).

Efter museumslovens § 27 stk. 2 (Kulturministeriet, 2014) skal jordarbejdet standses, såfremt der findes spor af fortidsminder. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af beskyttede sten- og jorddiger, jf. museumslovens § 29a, eller tilstanden af fortidsminder, jf. museumslovens §29e, uden dispensation. I forbindelse med sagsbehandling efter råstofloven indhenter Regionsrådet udtalelse fra Slots- og Kulturstyrelsen jf. museumslovens § 25, stk. 1 (Transport- og Boligministeriet, 2014) (I praksis hentes udtalelsen fra det lokale kulturhistoriske museum).

Efter naturbeskyttelseslovens §18 må der inden for 100 m fortidsmindebeskyttelseslinje ikke foretages ændringer i tilstanden, dvs. for eksempel tilplantninger eller ændringer i terrænet, uden dispensation (Miljø- og Fødevareministeriet, 2019).

Kulturarvsarealer er udpeget af Kulturtyrelsen som særligt bevaringsværdige arkæologiske lokaliteter. Arealerne er ikke fredede, men er af national betydning, da der typisk er gjort værdifulde fund, og der kan fortsat være ikke-kendte fund.

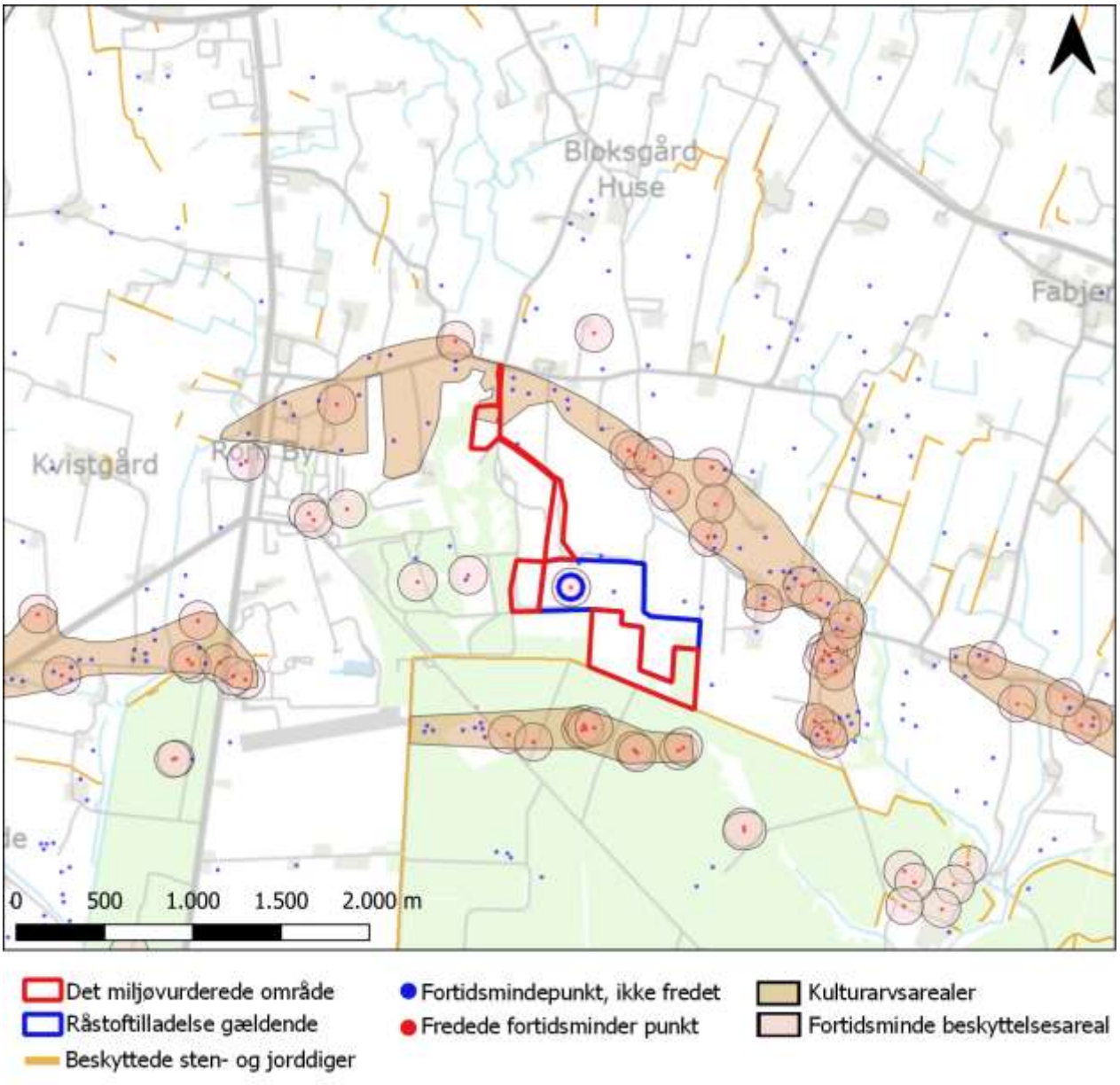
10.3 Eksisterende forhold

Landskabsformerne inde i landet er i hovedtrækkene dannet for 12-15.000 år siden under den sidste istid, hvor isen standsende sin fremrykning lidt syd for Lemvig. Herfra strømmede smeltevandet sydpå og aflejrede sand og grus mellem bakkepartierne fra forrige istid. Efter afsmeltningen lå de flade hedesletter tilbage. Strækningen langs isens hovedopholdslinje har tidligere været et befærdet område. Her gik en oldtidsvej fra Dybås lavtliggende udløb i Vesterhavet via Ramme, Rom og videre østpå nord om Gudumlund. Områdets mange gravhøje fra stenalderen og bronzealderen mv. vidner om, at det har været en vigtig oldtidsvej og handelsrute (Miljø- og Energiministeriet, Skov og Naturstyrelsen i samarbejde med Lemvig Kommune, 1996).

Der er udpeget flere kulturarvsarealer i området omkring det miljøvurderede område, se Figur 10.1, bl.a. området for oldtidsvejen. Den nordlige del af det miljøvurderede område strækker sig ind i kulturarvsareal for området for oldtidsvejen.

Der er registreret en overpløjet rundhøj fra oldtiden indenfor den nordlige del af det miljøvurderede område, og en fredet rundhøj fra oldtiden Harhøj (fredningsnr. 190260) indenfor området for den eksisterende råstoftilladelse. I området ligger mange fredede gravhøje, og der er gjort en del fund, hvilket sammen med udpegningen af

kulturarvsarealerne indikerer, at der er høj risiko for at påtræffe fortidsminder i området. Der vil således blive foretaget en arkæologisk forundersøgelse af det miljøvurderede område, inden grusgravning påbegyndes på de enkelte etaper.

Figur 10.1: Kulturarvsarealer, fortidsminder og beskyttede sten- og jorddiger i og omkring det miljøvurderede område.

Den sydlige afgrænsning af det miljøvurderede område ligger parallelt med et længere ubrudt beskyttet sten- og jorddige, se Figur 10.1 og Figur 10.2.

Figur 10.2: Det beskyttet sten- og jorddige, der udgør den sydlige afgrænsning mod en plantage. Foto, NIRAS 18. november 2021

10.4 Konsekvenser

Råstofindvinding i det miljøvurderede område vurderes at medføre en mindre påvirkning på arkæologi og kulturarv i området. Adgangsvej og materialplads er etableret og benyttes ved den igangværende råstofindvinding og der vil således ikke ske terrænændringer indenfor kulturarvsarealer.

Afværgeforanstaltninger i forhold til det beskyttede sten- og jorddige er, at der bliver holdt en afstand på 5 m fra digefod samt at der efterbehandles med lidt blødere skråningshældninger på 1:3-1:4 langs diget, så det indpasses bedre i det efterbehandlede landskab. Det giver en bedre overgang mellem det efterbehandlede landskab og det beskyttede dige, som vil blive stående i nuværende terrænniveau. Diget kan ellers fremstå som en unaturlig formation i landskabet. Krav til skrænthældning ved det beskyttede dige vil indgå som vilkår i råstoftilladelsen.

Jordarbejdet skal standses, såfremt der findes spor af fortidsminder i et omfang, det berører fortidsminderne, og De Kulturhistoriske Museer i Holstebro Kommune skal underrettes. Der vil efter aftale med museet blive foretage en arkæologisk forundersøgelse af det miljøvurderede område. Hvis der meddeles råstoftilladelse, vil der i god tid inden muldafrømning og råstofindvinding blive rettet henvendelse til museet.

11 Grundvand og drikkevand

I dette afsnit beskrives og vurderes, hvilke kvantitative og forureningsmæssige konsekvenser råstofindvinding og efterbehandling på det miljøvurderede område vil have på grundvandsressourcen og drikkevandsinteresserne.

11.1 Metode

Potentielle midlertidige og permanente sænkninger af grundvandsspejlet (kvantitativ påvirkning) vurderes ud fra produktionsforholdene ved råstofindvindingen. Sænkninger kan ske ved råstofindvinding under grundvandsspejl og ved indvinding af vand til grusvask. Dette kan potentielt påvirke vandforsyningsboringer, vandløb, vandafhængige naturtyper og grundvandsforekomsters kvantitative tilstand og miljømål, mobilisere naturligt forekommende stoffer som okker (jernoxider), pyrit, nikkel og arsen med efterfølgende udfældning i høje koncentrationer, og kan være årsag til ændrede strømningsforhold, der kan påvirke forurenede lokaliteters forureningsspredning.
Data om forurenede lokaliteter er udleveret fra Region Midtjyllands JAR-database.

Ved råstofindvindingen fjernes det terrænnære muldlag over grundvandsmagasinet, hvorefter råstofferne fjernes. Hvor der efterbehandles til naturformål lægges muldlaget ikke tilbage. Det vurderes ud fra tilgængelig litteratur, om dette kan give årsag til øget sårbarhed overfor nedsivning af nitrat og pesticider.

Råstofindvinding omhandler en række aktiviteter som kørsel med dieseldrevne maskiner og opbevaring af dieseltanke. Disse aktiviteter kan medføre risici overfor forurening af jord og grundvand ved spild og uheld ved fyldning, flytning af tank, rørbrud under fyldning/tankning, hærværk og lignende. Der vurderes, hvor hurtigt og i hvilken retning en eventuel forurening vil udbredes, samt hvordan risikoen håndteres.
Egnede værktøjer til vurdering af udslip af diesel i forhold til, hvor stor en del af et grundvandsmagasin, der potentielt kan blive forurenet, herunder hvor langt det kan spredes, er ikke umiddelbart tilgængelige. Miljøstyrelsen har udviklet et risikovurderingsprogram JAGG (MST, 2021), som anvendes til at foretage risikovurderinger af jordforureninger i relation til grundvand og indeluft i boliger. I forhold til risikovurdering over for grundvand kan der foretages beregninger af forureningsspredning i grundvand, hvor koncentrationen for en valgt forureningskomponent kan beregnes i en afstand fra forureningskilden, svarende til et års transporttid i grundvandet fra kildeområdet, dog maksimalt 100 m. Version 1.5 af programmet kan udvides til at regne på afstande større end 100 m, men det bemærkes, at det er en ekstrapolering udover modellens anbefalede anvendelsesområde.
Der er derfor valgt at belyse konsekvenserne af udslip af brændstof, hvor der indledningsvis laves en opsamling af publicerede erfaringsprojekter. Efterfølgende anvendes Miljøstyrelsens risikovurderingsværktøj JAGG til beregning af fanelængde ved hjælp af grunddata og estimerede data for den givne lokalitet. Beregnede fanelængder fra lokaliteten sammenholdes med erfaringsdata og ud fra dette foretages den endelige risikovurdering.

11.2 Lovgrundlag

Vandforsyningslovens formål er at sikre, at udnyttelsen og den dertil knyttede beskyttelse af vandforekomster sker efter en samlet planlægning og vurdering, og at der sikres en samordning af den eksisterende vandforsyning med henblik på en hensigtsmæssig anvendelse af vandforekomsterne (Miljø- og Fødevareministeriet, 2018).

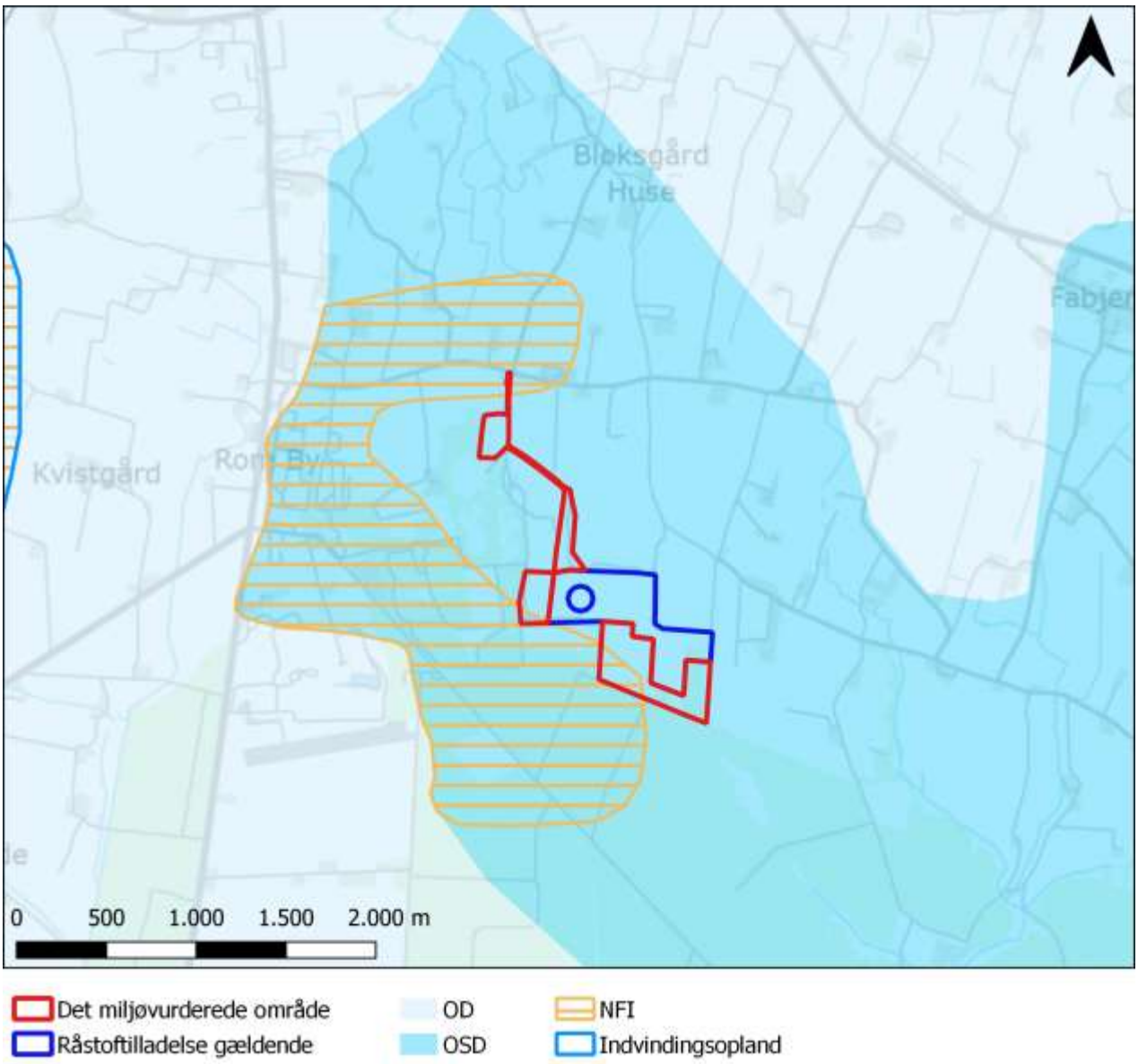
Ved administrationen af loven skal der lægges vægt på vandforekomsternes omfang, på befolkningens og erhvervslivets behov for en tilstrækkelig og kvalitetsmæssigt tilfredsstillende vandforsyning, på miljøbeskyttelse og naturbeskyttelse, herunder bevarelse af omgivelsernes kvalitet, og på anvendelse af råstofforekomster .

Indvinding af overfladevand til støvbekæmpelse kræver tilladelse efter vandforsyningslovens § 20, stk. 1. Tilladelse meddeles af Lemvig Kommune.

11.3 Eksisterende forhold

I det miljøvurderede område vil der ikke ske råstofindvinding under grundvandsspejl og der vil ikke ske indvinding af vand til grusvask.

Det miljøvurderede område ligger i Områder med Særlige Drikkevandsinteresser (OSD) (Miljøstyrelsen, 2021), se Figur 11.1, og den nordligste samt de to sydligste dele er nitratfølsomme indvindingsområder (NFI). Det nordligste NFI er også indsatsområde (IO). Det miljøvurderede område ligger udenfor indvindingsoplande til almene vandforsyninger og udenfor boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) (Miljøstyrelsen, 2021).

Figur 11.1: Drikkevandsinteresser, NFI og IO. Fra Statens MiljøGIS (Miljøstyrelsen, 2021).

11.3.1 Grundvandsmagasiner og grundvandsforekomster

Ifølge Miljøministeriets grundvandskortlægning (GEUS, Rapportdatabasen, 2008) er der i området tre grundvandsmagasiner af smeltevandsmaterialer, Sand1, Sand2 og Sand3, der hver er dækket af og adskilt af et lag moræneler, Ler1, Ler2 ogLer3.
Sand2 og Sand3 består også af glimmersand. Sand1 er det lag, som råstofindvindingen foregår i. I det miljøvurderede område er der ingen Ler1 over sandlaget. Der er kun ca. 0,2-0,5 m muldlag. Ler2 er over 20 m tykt.

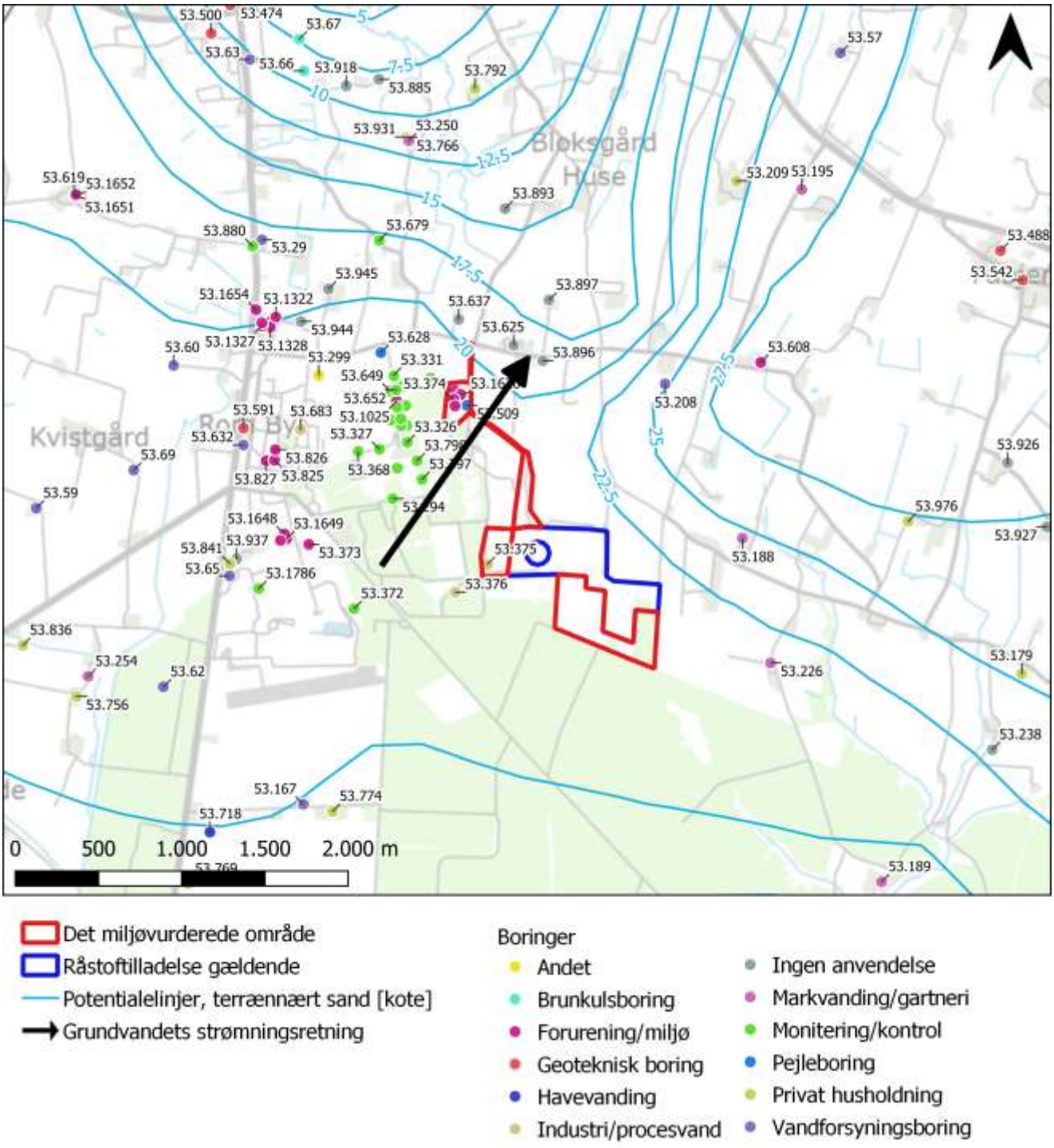
Det miljøvurderede område ligger i vandområdeplanernes Hovedvandopland 1.4 Nissum Fjord. Ifølge Vandområdeplan 2015-2021 (Miljøstyrelsen, 2016) og Basisanalyse for Vandområdeplan 2021-2027 (Miljøstyrelsen, 2021) ligger det miljøvurderede område indenfor to regionale grundvandsforekomster og tre dybe grundvandsforekomster. Der er således ingen terrænnær grundvandsforekomst registreret, svarende til sand1.
Figur 11.2 viser de fem grundvandsforekomsters miljømål og risiko for målopfyldelse som fastlagt i Vandområdeplan 2015-2021, samt tilstand fastlagt i Vandområdeplan 2021-2027. Der er ikke opgjort et indsatsbehov for grundvands-forekomsternes kvantitative tilstand i Vandområdeplan 2015-2021, og indsatsbehov er endnu ikke vurderet for Vandområdeplan 2021-2027.

Forekomst ID nr	Miljømål	Kvantitativ tilstand	Kemisk tilstand	Årsag til manglende målopfyldelse
Terrænnære grundvandsforekomster				
DK104_dkmj_1097_ks	God kvantitativ og kemisk tilstand i 2027	God	God	Nej
DK104_dkmj_999_ks	God kvantitativ og kemisk tilstand i 2027	God	Ringe	Ja (pesticider)
Dybe grundvandsforekomster				
DK104_dkmj_820_ps	God kvantitativ og kemisk tilstand i 2027	God		Nej
DK104_dkmj_1014_ps	God kvantitativ og kemisk tilstand i 2027	God		Nej
DK104_dkmj_1027_ps	God kvantitativ og kemisk tilstand i 2027	God		Nej

Figur 11.2: Grundvandsforekomster, deres miljømål, tilstand og manglende målopfyldelse.

11.3.2 Grundvandsspejl

Grundvandsspejlet ligger ca. 15 m under terrænoverfladen og strømningsretningen for grundvandet i Sand1 er overvejende mod nordøst, og for Sand2 og Sand3 mod nord (GEUS, 2008). Sand1, som der indvindes råstoffer fra, er ca. 23 m tykt ifølge boring DGU nr. 53.298, så grundvandsspejlet ligger 2/3 nede i sandlaget. På Figur 11.3 ses potentialekort for det terrænnære grundvandsmagasin Sand1 (Miljøstyrelsen, 2021).

Figur 11.3: Potentialekort for det terrænnære grundvandsmagasin Sand1, samt indvindingsboringer med DGU nr. Den sorte pil angiver grundvandets strømningsretning. Fra MiljøGIS (Miljøstyrelsen, 2021) og GEUS' Jupiterdatabase (GEUS, 2021).

11.3.2.1 Vandindvinding

Det nærmeste almene vandværk med tilhørende vandforsyningsboringer er Klosterhede Vandværk, der ligger ca. 5,5 km sydøst for det miljøvurderede område (GEUS, 2021). Vandværkets fire boringer indvinder alle fra Sand2, der i kildepladsområderne er dækket af 9-30 m moræneler. Vandværket indvinder således fra et dybereliggende grundvandsmagasin end Sand1, som der indvindes råstoffer fra, og der er betydelige lerdæklag mellem de to grundvandsmagasiner.

Indenfor en afstand af 300 m fra det miljøvurderede område er der i Jupiter-databasen (GEUS, 2021) registreret ni private vandforsyningsboringer, se Figur 11.4 samt Figur 11.3 for deres placering. Vandindvindingsboringen DGU nr. 53.375, der tilhører NCC Industry A/S, vil blive sløjfet efter brøndborerbekendtgørelsens forskrifter, inden råstofindvindingen når til boringen. På værkstedsarealet mod nord, Område 4, ligger de to boringer DGU nr. 53.374 og 53.509.

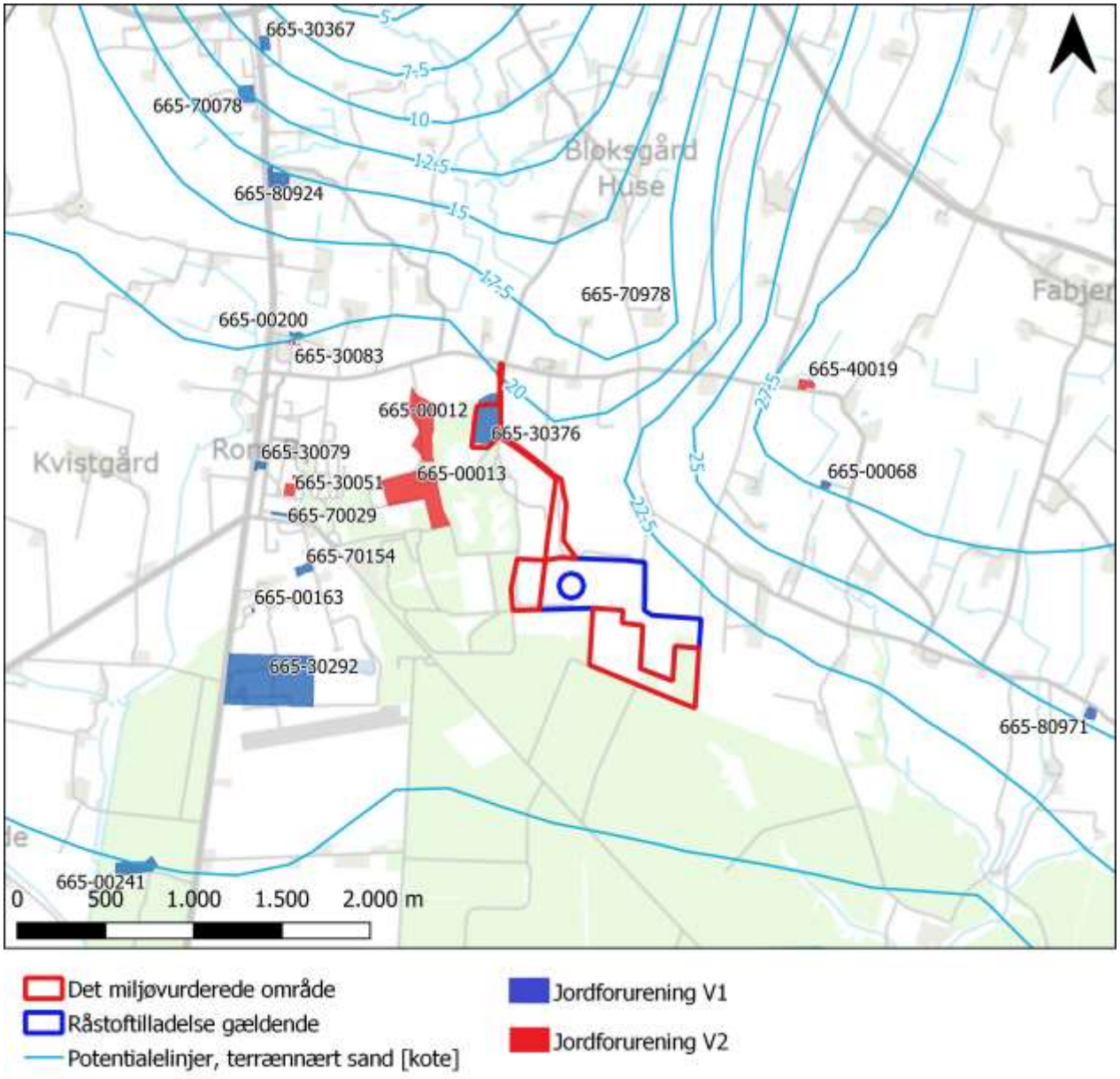
Boring DGU nr.	Anvendelse	Dybde [m]	Filter [m.u.t.]	Vandspejl [m.u.t ./ kote DVR90]	Tilladelse [m^3/år]
53.374	Ingen anvendelse	17	ukendt	ukendt	ingen data
53.375	Vandforsyningsboring	17	ukendt	ukendt	Ingen aktiv tilladelse
53.376	Vandforsyningsboring	17	ukendt	ukendt	Ingen aktiv tilladelse
53.509	Pejleboring (forurening)	17	17.5	20.27 m/DVR90	ingen data
53.625	Ingen anvendelse	0	ukendt	20.14 m/DVR90	Ingen aktiv tilladelse
53.637	Ingen anvendelse	0	ukendt	ukendt	Ingen aktiv tilladelse

Figur 11.4: Oplysninger om indvindingsboringer indenfor 300 m omkring det miljøvurderede område. Fra GEUS' Jupiter-database (GEUS, 2021).

11.3.3 Mulige forureningskilder

Fjernelse af muldlag ved råstofindvinding sker også i dag i den nuværende råstofgrav. Der er ikke foretaget undersøgelser af, om denne fjernelse af muldlag øger sårbarheden overfor nitrat og pesticider i grundvandet.

Figur 11.5 viser, at der er en forurenet lokalitet registreret i det miljøvurderede område. Det er en gammel asfaltfabrik, kortlagt på vidensniveau 1 (V1), der ligger på det miljøvurderede område mod nord, hvor der er og skal være maskinhal og mandskabsbygning med værksted (Område 4).
Ca. 220 m vest for det miljøvurderede område ligger en gammel losseplads (V2-kortlagt), hvor der i dag sker monitering for at overvåge eventuel grundvandsforurening. Ca. 260 m sydvest for det miljøvurderede område ligger en anden gammel losseplads (Renordvest), der også er V2-kortlagt. Her sker ingen indsats, da området er omfattet af Miljøstyrelsens tilsyn og overvågning. Figur 11.6 viser data for de tre kortlagte forurenede lokaliteter.

Figur 11.5:: Kortlagte mulige forurenede lokaliteter (V1t) og forurenede lokaliteter (V2), samt potentialekort for det terrænnære grundvandsmagasin.. Fra Danmarks Arealinformation (Danmarks Miljøportal, 2021) og MiljøGIS (Miljøstyrelsen, 2021).

Lokalitetsnr.	Aktivitet/branche	Status	Evt. konstateret forurening (stofgrupper)	Regionens indsats ift. grundvand
665-00012	Losseplads ved Rom	V2	Perkolat, fenoler, pesticider, PFAS, metaller.	Monitering
665-00013	Losseplads Renordvest, Rom	V2	-	Ingen indsats, omfattet af Miljøstyrelsens tilsyn og overvågning
665-30376	Asfaltfabrik, Rom	V1	Olieprodukter, benzin	Ingen indsats

Figur 11.6: Data for kortlagte mulige forurenede lokaliteter (V1) og forurenede lokaliteter (V2) i og nær det miljøvurderede område. Data udleveret af Region Midtjylland fra JAR-databasen.

Aktiviteter ved råstofindvindingen, der kan give risiko for spild og uheld, er kørsel med dieseldrevne maskiner og opbevaring af dieseltanke, som beskrevet i kapitel 4.4. Tankene er placeret i spildbakker, der kan rumme tankindholdet.

11.4 Konsekvenser

Der vil ikke ske råstofindvinding under grundvandsspejl og der vil ikke ske indvinding af vand til grusvask. Der vil derfor ikke ske grundvandssænkning, som kan medføre kvantitativ påvirkning af vandforsyningsboringer i form af sænkning af vandstand, påvirkning af vandafhængige naturtyper (se også kapitel 12) og grundvandsforekomsters kvantitative tilstand og miljømål.
Der vil derfor heller ikke ske ændrede strømningsmønstre omkring forurenede lokaliteter, når grundvandsspejlet ikke påvirkes. Der vil ikke ske råstofindvinding på maskinhallens areal mod nord, hvor der er registreret en forurenet grund på vidensniveau 1 (V1) ved en gammel asfaltfabrik. Denne forurening vil derfor ikke blive påvirket af det miljøvurderede områdets råstofaktivitet.
Desuden vil der ikke ske mobilisering, udfældning og udvaskning af naturligt forekommende stoffer, f.eks. okker, pyrit, jernoxider og arsen, da dette kun forekommer ved, at mineraler i råstoffer under grundvandsspejlet bringes til iltning over grundvandsspejlet.

Nitratsårbarheden overfor grundvandsmagasiner og grundvandsforekomster vil ikke ændres som følge af råstofindvinding. Ved indvinding fjernes kun de øverste muld- og sandlag, så der fjernes ikke eksisterende akkumuleret, ikke-iltet lerdæklag over det øverste primære grundvandsmagasin (Miljøstyrelsen, 2021). Der vil derfor ikke ske ændringer i forhold til den nuværende nitratsårbarhed, da bortgravede muldlag og iltede sandlag yder ringe eller ingen beskyttelse mod nedsivende nitrat, da der ikke sker nitratnedbrydning af betydning i lagene (Miljøstyrelsen, 2021).
Pesticidsårbarheden vil øges ved at muldlag afrømmes, hvilket er standard for al grusgravning i Danmark. Pesticider brugt på naboarealer vil i stort omfang sive ned på selve det sandede udspredningsareal (markerne) og ikke via grusgraven, da der ikke er overjord til at forhindre en direkte nedsivning.
Der vil ikke blive brugt nitrat og pesticider på det miljøvurderede område under råstofindvinding og ved efterbehandling. NCC Industry A/S ønsker, at der ikke bliver brugt nitrat og pesticider på det miljøvurderede område efter endt efterbehandling. Det miljøvurderede område går derfor fra at være konventionelt dyrket landbrugsjord til at være arealer med natur, skov og ekstensivt dyrket landbrug uden brug af nitrat og pesticider. Det forventes, at forbud mod gødskning og sprøjtning af arealerne vil blive stillet som vilkår i råstoftilladelsen, og at vilkåret vil blive tinglyst på ejendommen, og forblive tinglyst efter at efterbehandlingen er godkendt. Derved vil grundvandsmagasiner og grundvandsforekomster ikke blive påvirket under og efter råstofindvinding.

Risiko for påvirkning af jord og grundvand ved spild og uheld fra indvinding og transport med dieselolie kan sammenlignes med den aktivitet, der sker ved byggeri- og anlægsarbejder samt ved landbrugets anvendelse af tunge maskiner på de nuværende marker.
Som nævnt ovenfor vil der ved råstofindvinding kun blive fjernet de øverste muld- og sandlag, så der vil ikke ske ændring i den nuværende sårbarhed overfor spild og uheld som følge af råstofindvindingen, da muld- og sandlag ikke udgør nogen væsentlig beskyttelse mod forureningskomponenter fra spild og uheld med dieselolie.
Til belysning af konsekvens af uheld med udslip af dieselolie kan der overordnet være to værst tænkelige uheldstyper:

1. Det samlede indhold af en dieseltank spildes f.eks. i forbindelse med flytning af fuld tank, hvor tanken vælter, springer læk eller lignende. Her må det forventes, at spildet opdages, og der udstedes påbud om akut oprydning af forurening. Dvs. at forureningen fjernes, inden den over tid kan spredes fra spildstedet. Det antages dog, at der kan være restforurening, det ikke umiddelbart vil være muligt at fjerne ved akutindsatsen.

2. Udvikling af en forureningsfane, og dermed spredning af forurening i jord og grundvand, f.eks. fra en utæt produktledning fra en stationær tank, hvor udsivning sker over en længere tidsperiode, kan udgøre flere tusinde liter.

Erfaringsopsamling: Der er udarbejdet en erfaringsopsamling for forureninger fra villaolietanke (Miljøstyrelsen, 2009). Erfarings-opsamlingen er udført på nogle af de største villaolietank-forureninger i Danmark, hvad angår spildte mængder af produkt og omfang af grundvandsforureninger. Villaolietanke har en størrelse på op til 5.900 l, dvs. svarende til størrelser af tanke til dieseloplag i råstofgrave. Sammensætning af produkterne fyringsolie og dieselolie til brændstof i motorer er overordnet set ens, som det fremgår af (Miljøstyrelsen, 2008): Fyringsolie består primært af decan til nonadecan, dvs. kulbrinter i fraktionen C_{10}-C_{19}. Dieselolie består primært af undecan til nonadecan, dvs. kulbrinter i fraktionen C_{11}-C_{19}.
Erfaringsopsamlingen viser, at olieforureninger fra villatanke har en begrænset udbredelse, og at der kun i ekstraordinære tilfælde kan forventes forureningsfaner på op til 50 m. Medianlængden er ud fra erfaringsopsamlingen 13 m. Hvis restforureningen udgøres af en produktmængde på mindre end 500 kg, kan man forvente forureningsfaner med en medianlængde på 11 m, mens en produktmængde over 500 kg resulterer i fanelængder der er 2 gange større. Ses der på jordkoncentrationerne fordelt på, om koncentrationerne er større eller mindre end 5.000 mg/kg TS kulbrinter (TS står for tørstof), er der ingen entydig forskel på fanelængderne, og de efterladte jordkoncentrationer er således ikke afgørende for forureningsfanens udbredelse. Hvis der er fri fase til stede, er fanelængderne dog typisk 1,5-2 gange længere.
I erfaringsopsamlingen er der desuden foretaget sammenligninger mellem beregnede fanelængder i JAGG og opmålte fanelængder (hvor længden af fanen er til det punkt, hvor den beregnede koncentration svarer til grundvandskvalitetskriteriet for totalkulbrinter på 9 µg/l). Her fremgår det, at den beregnede fanelængde i JAGG-programmets trin II (som er en ren fortyndingsberegning over afstand) typisk er op til en faktor 20 større end de målte fanelængder.

Beregning af forureningsspredning med JAGG: Hvis der antages et hotspot fra en olieforurening, som giver en resulterende koncentration i grundvandet lige ved kilden (spildstedet) på 1.000 µg/l totalkulbrinter, og man antager, at indholdet spredes i et grundvandsmagasin, der består af mellemkornet sand med en gradient på 1 promille, vil en grundvandsforurening kunne spredes ca. 1.100 m fra kilden (afstanden svarer til det punkt, hvor grundvandskvalitetskriteriet på 9 µg/l overholdes). Det er en konservativ beregning, hvor der alene tages hensyn til fortynding og ikke nedbrydning eller sorption af forureningskomponenter.

Korrigeres den beregnede fanelængde på 1.100 m med en faktor 20 jf. (Miljøstyrelsen, 2009), reduceres fanelængden til ca. 55 m. Inden for denne afstand vil opblandingsdybden i magasinet være ca. 1 m, beregnet på baggrund af dispersion i magasinet. Som nævnt ovenfor viser erfaringsopsamlingen, at olieforureninger fra villatanke har en begrænset udbredelse, og at der kun i ekstraordinære tilfælde kan forventes forureningsfaner på op til 50 m.

Strømningsretningen i det terrænnære grundvandsmagasin i området er nordøstlig, jf. Figur 11.3. En eventuel forurening vurderes således at ville strømme i nordøstlig retning uanset, hvor et eventuelt udslip i grusgraven vil ske.

Samlet vurderes et udslip af dieselolie, uanset om det er jf. værste tilfælde scenarium 1 eller 2 beskrevet ovenfor, at kunne spredes i grundvandsmagasinet i en afstand på op til 50 m, og en evt. spredning vil ske i nordøstlig retning. Med en opblandingsdybde på 1 m vil forureningsspredningen ikke nå ned i de dybereliggende grundvandsmagasiner og grundvandsforekomster,. Indenfor 50 m i nordøstlig retning fra de aktive gravearealer vil kun NCC Industry A/S' boring DGU nr. 53.375 kunne blive berørt. Denne skal sløjfes, inden råstofindvindingen når til boringen, og vil også blive sløjfet, hvis den skulle blive forurenet ved spild og uheld.

NCC Industry A/S har for deres råstofgrav en beredskabsplan, revideret 1. juni 2021, der er ophængt synligt ved mandskabsfaciliteterne. I denne er der to forhold, der er gældende ved spild og uheld, med følgende tekst og piktogrammer:

Ved Brand

- Stands Ulykken
- Udslip til kloak, sø og vandløb Ring 112
- Start rednings- og slukningsarbejde
- Informer plads
- Modtag brandvæsen ved porten
- Informer nærmeste leder [navn, tlf. nr.]

Miljøuheld og udslip

- Begræns udslip – afspær kloak
- Ved udslip afspær kloak og Ring 112
- Start opsamling og håndter som miljøaffald
- Modtag beredskab ved porten
- Informer nærmeste leder [navn, tlf. nr.]
- Ved tvivl kontakt [navn, tlf. nr.] (Rambøll)

Vilkår for at undgå og imødekomme spild og uheld gives i en råstoftilladelse, som krav til en råstofvirksomheds drift. Det vurderes samlet, at risiko for spild og uheld ikke vil udgøre en væsentlig på virkning af grundvand og drikkevand. Spild og uheld fra dieselolie og lignende regnes generelt ikke for at udgøre en særlig risiko for forurening af jord og grundvand.

For grundvand og drikkevand, herunder vandforsyningsinteresser, grundvandsmagasiner og grundvandsforekomster, vurderes det samlet, at der vil ske ingen eller minimale kvantitative og kemiske påvirkninger.

12 Plante- og dyreliv

I dette afsnit beskrives plante- og dyrelivet i og omkring det miljøvurderede område, og der gennemføres en vurdering af det miljøvurderede områdes påvirkninger af disse. Afsnittet omfatter desuden en vurdering i forhold til arter, der er særligt beskyttet i henhold til habitatdirektivet og opført på direktivets bilag IV.

Forhold omkring Natura 2000-områder indgår ikke i indeværende miljøkonsekvensvurdering, da Region Midtjylland indledningsvis har vurderet, at indvinding i det miljøvurderede område ikke vil medføre væsentlig påvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder eller disses integritet (se kapitel 3.1).

12.1 Metode

Beskrivelse og vurdering af naturforholdende er baseret på besigtigelser foretaget i sommeren og efteråret 2021, samt data om beskyttede naturtyper og arter fra Danmarks Miljøportal (Danmarks Miljøportal, 2021) og artsregistreringer på Naturbasen (Naturbasen, 2021) og andre relevante databaser (f.eks. DOF-basen) samt arts-atlas (f.eks. sommerfugle- og svampeatlas). Området er blevet besigtiget flere gange med fokus på eftersøgning af forskellige arter.

Der er eftersøgt henholdsvis forekomst af padder, markfirben, flagermus-egnede træer og foretaget gennemgang af naturinteresser i den eksisterende råstofgrav og i det miljøvurderede område. Metoderne for feltbesigtigelserne er kort beskrevet herunder. De besigtigede områder fremgår af Figur 12.1, og i bilag 2 er besigtigelsesskemaer vedlagt. Resultaterne af besigtigelserne fremgår desuden af afsnittet eksisterende forhold.

Figur 12.1: Oversigt over feltlokaliteter i den eksisterende råstofgrav (blå) og det miljøvurderede område.

Natur- og vegetationsbesigtigelse

Hovedfokus ved besigtigelserne har været de seks udpegede lokaliteter (feltlokationer på Figur 12.1), hvor der vurderes at kunne være forekomst af særligt beskyttede arter (f.eks. bilag IV-arter) eller anden interessant natur. De resterende arealer er besigtiget med det formål at vurdere, om der skulle være naturinteresser, herunder levesteder for fredede og beskyttede arter, som ikke er fundet ved den indledende skrivebordskortlægning. Der er ingen naturområder beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 (Miljøministeriet, 2021a), hvorfor der som udgangspunkt ikke er foretaget tilstandsvurderinger af sådanne områder.

Padder
Lokalitet 4 og 5 er undersøgt for egnede levesteder for padder, og der er samtidig foretaget en undersøgelse af forekomsten af paddeyngel. Undersøgelserne er udført i slutningen maj 2021, da foråret 2021 var køligt langt ind i maj.
For paddeegnede lokaliteter er der udfyldt ét skema med fund af æg/ægklumper og larver/haletudser. Samtidigt er der foretaget en vurdering af vigtigheden af lokaliteten for bilag IV-padder. Vigtigheden er vurderet ud fra en 4-trinsskala, som angivet nedenfor.

Definition af 4-trinsskala for padder er som følger:

1. Ynglested for bilag IV-paddeart(er): kvæk, æg eller larver observeret. For løgfrø er det tilstrækkeligt, at arten er observeret i eller nær lokaliteten.
2. Bilag IV-paddeart (stor vandsalamander, strandtudse, spidssnudet frø) observeret, men der er ikke fundet tegn på yngleaktivitet.
3. Bilag IV-paddeart ikke observeret, men lokaliteten vurderes at være et egnet yngle- eller rastested for én specifik bilag IV-paddeart.
4. Bilag IV-paddeart ikke observeret, og lokalitet vurderes ikke egnet som hverken yngle- eller rastested.

Markfirben
På lokalitet 4 er der foretaget en indledende besigtigelse af potentielle lokaliteter for markfirben, da det er det eneste område, hvor der vurderes at kunne være lokaliteter, som er egnede yngle- og levesteder for markfirben. Besigtigelsen er foretaget i forsommeren 2021. Et potentielt levested for markfirben er besigtiget igen i sensommeren 2021, hvor der er undersøgt for voksne, territoriale markfirben og hvor potentielt egnede levesteder er genvurderet.

Ved besigtigelserne er der udfyldt et skema, hvor data fra besigtigelserne akkumuleres. Der er taget minimum ét foto pr. lokalitet.

Vigtigheden af lokaliteten for markfirben defineres ved en 4-trinsskala:

3. Egnet yngle- og levested, arten observeret (voksne eller unger).
4. Egnet yngle- og levested, arten ikke observeret men kendt fra nærområdet.
5. Mindre egnet yngle- og levested, arten ikke observeret. Eller egnet levested, hvor arten ikke er observeret, og heller ikke kendt fra nærområdet.
6. Ikke egnet som yngle- og levested, arten ikke observeret.

Flagermus
Lokalitet 1-3 og 6 rummer partier med træer, der kan udgøre egnede yngle og raste-områder for flagermus.
Ved feltarbejdet er kortlagt omfanget af potentielt egnede raste- og ynglelokaliteter for flagermus på de enkelte lokaliteter. Undersøgelsen er udført om dagen fra terrænniveau med brug af kikkert.

Ved feltundersøgelserne kategoriseres hver lokalitet i enten rød, gul eller grøn kategori:

- Rød: Mange gamle løvtræer med huller og hulheder.
- Gul: Enkelte løvtræer med mulige hulheder.
- Grøn: Ingen gamle træer med mulighed for væsentlige huller og hulheder.

For de røde og gule kategorier er de potentielle konflikter beskrevet.

12.2 Lovgrundlag

Plante- og dyreliv er beskyttet igennem forskellig lovgivning, der har vidtgående påvirkning på hinanden. I det følgende beskrives lovgrundlaget for beskyttelsen af forskellige naturtyper og arter.

Fredede og sårbare arter

Mange arter er beskyttet indirekte gennem beskyttelse af deres levesteder, hvorved en stor del af artsbeskyttelsen sker gennem naturbeskyttelsesloven. Derudover er en række arter fredet i henhold til artsfredningsbekendtgørelsen (Miljøministariet, 2021b), fordi de er truet af udryddelse. Fredede dyr og planter må ikke samles ind eller slås ihjel, og fredede planter må ikke flyttes fra det sted, hvor de vokser, uden forudgående dispensation fra den ansvarlige myndighed.

Den danske rødliste er fortegnelsen over de danske plante- og dyrearter, der er blevet rødlistevurderet efter retningslinjer udarbejdet af den internationale naturbeskyttelsesorganisation (IUCN). At rødlistevurdere vil sige at foretage en vurdering af plante- og dyrearternes risiko for at uddø. For at skabe overblik og mulighed for sammenligning er alle arter, der er taget stilling til, medtaget på den danske rødliste. Rødlisten er senest opdateret i 2019 og giver et billede af udviklingen for de rødlistevurderede arter i Danmark (Moeslund, 2019). At en art er rødlistevurderet betyder ikke, at den er omfattet af særlig beskyttelse, men at der planlægningsvis tages højde for arter, der er vurderet næsten truet, sårbare, truede eller uddøde.

Naturbeskyttelseslovens § 3

Ifølge naturbeskyttelsesloven § 3 (Miljøministeriet, 2021a) må der ikke foretages ændringer i tilstanden af beskyttede naturtyper som enge, moser, overdrev og heder samt søer og vandløb. Naturområder er beskyttede, hvis de lever op til beskyttelseskriterierne, som er beskrevet i loven, også selvom områderne ikke er registreret som beskyttet på Danmarks Arealinformation. Påvirkninger, der kan medføre tilstandsændringer, kan både være direkte (i form af arealinddragelse) og indirekte (som f.eks. ændrede udledninger). Tilstandsændring af et naturområde omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 må kun ske med forudgående dispensation fra den ansvarlige myndighed.

Skovloven

Størstedelen af de private og offentlige skove er omfattet af den næsten 200 år gamle 'fredsskovspligt', der oprindeligt blev indført for at sikre Danmarks forsyning af træ. Fredsskovpligten reguleres via skovloven (Miljø- og Fødevareministeriet, 2019), som har til formål at bevare og værne landets skove og hertil forøge skovarealet og sikre en bæredygtig drift. Ifølge skovloven kan der ikke opføres bygninger, etableres anlæg, gennemføres terrænændringer eller anbringes affald i fredskovspligtige arealer.

Moser, enge, søer, heder, vandløb m.m., der hører til fredsskovspligtige arealer og som ikke er omfattet af naturbeskyttelsesloven, er beskyttet mod dyrkning, afvanding eller ændringer på anden vis jf. skovlovens § 28.

For at kunne indvinde råstoffer i fredsskovspligtige områder skal der indhentes en dispensation jf. skovlovens § 11. Efter råstofloven gælder en ansøgning om indvinding også som ansøgning efter anden lovgivning, herunder som ansøgning efter skovloven.

Bilag IV-arter

Arter, som er på habitatdirektivets bilag IV (EU, 1992), er strengt beskyttede. Deres yngle- og rastesteder er beskyttede, uanset om de forekommer i eller uden for beskyttet natur.

I forhold til bilag IV-arterne skal det sikres, at planer og projekter ikke forsætligt forstyrrer bilag IV-arter i deres naturlige udbredelsesområde eller beskadiger eller ødelægger arternes yngle- og rasteområde i arternes naturlige udbredelsesområde. Det er ikke tilladt at gennemføre projekter, der kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for disse arter. Forudsætningen for dette er, at den økologiske funktionalitet af et yngle– eller rasteområde for bilag IV-arter opretholdes på mindst samme niveau som hidtil. Med økologisk funktionalitet menes de vilkår, som et yngle- og rasteområde kan tilbyde en bestand af en art.

12.3 Eksisterende forhold

De eksisterende forhold beskrives for eksisterende råstofgrav og i og omkring det område, der foreslås inddraget til råstofindvinding. Figur 12.1 viser de områder, der er besigtiget i løbet af 2021 og lokalitetshenvisninger i de efterfølgende afsnit refererer hertil.

I følge forslag til Kommuneplan 2020-2032 (Lemvig Kommune, 2020) for Lemvig Kommune har kommunen en målsætning om at bevare og udvikle et højt naturindhold i kommunen. Beskyttede naturområder, såsom Natura 2000 og naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, "søges friholdt for byvækst, veje og andre tekniske anlæg mv. og dispensationspraksis er meget restriktiv" (Lemvig Kommune, 2021). Derudover ønsker Lemvig Kommune at skabe sammenhæng mellem naturområder både inden for og på tværs af kommunegrænser som et led i Grønt Danmarkskort.

12.3.1 Beskyttet og anden natur

Natur beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, skovlovens § 28 (fredskov) eller som på anden vis rummer sårbar og fredet natur eller arter er beskrevet i det følgende.

Natur beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3

Indenfor det miljøvurderede område er der ingen registrerede naturområder, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. I det nordligste delområde af det miljøvurderede område (lokalitet 5) er udgravet et vandhul på omkring 800 m^2, som ikke er vejledende registreret som beskyttet på Danmarks Miljøportal. Da vandhullet imidlertid lever op til beskyttelseskriterierne (vandhuller > 100 m^2) og ligger udenfor aktivt indvindingsområde, er det derfor omfattet af beskyttelsen i § 3. Vandhullet er beliggende i forlængelse af den læsseplads, som er tilknyttet den eksisterende råstofgrav, og som forsat skal fungere som sådan. Der er ikke foretaget en tilstandsvurdering af vandhullet, men vandhullet vurderes at være relativt dybt og kun med sparsom vegetation. Vandhullets egnethed for padder er beskrevet i afsnit om arter.

Figur 12.2: Vandhul ved læsseplads, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 (lokalitet 5). Foto: NIRAS, 27. maj .2021.

,
I den eksisterende råstofgrav findes der desuden flere større og mindre vandsamlinger, som også har areal på >100 m^2. Der indvindes ikke under grundvandsspejl og de vandsamlinger, der opstår, er midlertidige og opstået som følge af tilløbet overfladevand fra det omkringliggende terræn.

Der skal ikke indvindes råstoffer under grundvandsspejlet i det miljøvurderede område, hvorfor der ikke vil ske sænkning i grundvandsspejlet, som kan medføre påvirkning af nærtliggende § 3 beskyttede naturtyper.

Fredskov
Arealerne langs med og på Mejerivejen, som indgår i det miljøvurderede område, er udlagt til fredsskovareal, og mod syd og vest grænser området desuden op til arealer med fredskov. Der er ikke skovbevoksning på det udlagte fredskovsareal, der primært udgøres af selve Mejerivejen.

Andre naturområder
Der er foretaget en samlet besigtigelse af hele det miljøvurderede område den 27. maj 2021, med særligt fokus på udvalgte lokaliteter og på oversete naturområder af f.eks. levende hegn og diger mod syd. Lokalitet 1 og det tilstødende areal i det eksisterende graveområde har delvist karakter af bevoksning og mod øst mere hedelignende bevoksning. Lokalitet 1 er tydeligt præget af tilgroning af gyvel og bevoksningen udgøres næsten udelukkende af gran og birk. Mod øst bliver området mere lysåbent, dog stadig med stor tilvækst af gyvel ().

Figur 12.3: Øverst: Naturområde mere eller mindre tilgroet med gyvel (lokalitet 1). Nederst: mere lysåbent hedelignende naturområde mod øst i det eksisterende graveområde. Foto: NIRAS, 27. maj .2021.

Den østlige del af det dige, der afgrænser det miljøvurderede område mod syd, er dækket af dværgbuske og fremstår med hedepræg.

Figur 12.1 Hedepræg på den østlige del af diget, der udgør den sydlige afgrænsning. Foto: NIRAS, 18. november .2021..

Den eksisterende råstofgrav og det miljøvurderede område er i forslag til kommuneplan 2020-2032 beliggende inden for en ny foreslået økologisk forbindelse, som forbinder to eksisterende økologiske forbindelser nord og syd for området. Ifølge forslag til kommuneplan 2020-2032 skal områder med økologiske forbindelser og potentielle

økologiske forbindelser søges friholdt for byvækst, veje og andre tekniske anlæg. Kommunen udfører "løbende besigtigelser og registreringer af naturkvaliteten i de beskyttede områder, som danner grundlag for afgørelser om tilladelser/dispensationer til aktiviteter i områderne eller aktiviteter, der kan påvirke naturområder" (Lemvig Kommune, 2021). Området er desuden, jf. Grønt Danmarkskort, beliggende i et område, der skal sikre sammenhæng mellem naturområder.

12.3.2 Arter (inkl. bilag IV-arter)

Det miljøvurderede område udgøres af intensivt dyrket landbrugsjord og mere åbne ikke dyrkede områder, levende hegn, bevoksninger samt områder, der i dag anvendes til oplag og læsseplads og vej. Det åbne land er levested for en række mere almindelige dyre- og plantearter, og der er i det følgende primært fokus på forekomsten af sårbare, fredede og andre beskyttede arter (særligt bilag IV-arter).

Ifølge Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV (Søgaard & Asferg, 2007) er der i det 10 x 10 km kvadrat, som projektområdet omfatter, samt de tre nærliggende kvadrater potentielt raste- og ynglesteder for følgende bilag IV-arter: stor vandsalamander, spidssnudet frø, flere arter af flagermus, markfirben og odder. Dertil er der kendskab til ulv i området.

Padder (bilag IV og fredede arter + bilag V)

Der er ikke kendskab til forekomst af hverken stor vandsalamander eller spidssnudet frø i den eksisterende råstofgrav eller inden for det miljøvurderede område. Nærmeste registrering af bilag IV-arter er registrering af stor vandsalamander ca. 1 km nordvest for projektområdet, nær Rom By (Naturbasen, 2021).

Forekomsten af padder i søer og lavninger i det miljøvurderede område er eftersøgt den 27. maj 2021. På lokalitet 5 (se Figur 12.1) er det større vandhul (> 800 m^2) på læssepladsen besigtiget med henblik på at eftersøge forekomst af padder og vurdere lokalitetens egnethed for bilag IV-padder. Vandhullet er relativt stort og lysåbent, men formentligt relativt dybt og vandet er uklart. Ved besigtigelsen blev der ikke observeret forekomst af padder i selve vandhullet, og vandhullet vurderes at være uegnet som yngle- og rastelokalitet for padder. De mindre temporære vandpytter på lokalitet 4 og i den eksisterende grusgrav vurderes ligeledes ikke at udgøre egnede yngle- og rastesteder for padder, da de konstant flytter sig som følge af indvindingen.

Ved besigtigelsen blev der dog observeret et vandrende individ af butsnudet frø på et grønt areal ovenfor grusgraven i den sydlige del af lokalitet 4. Individet vurderes dog ikke at stamme fra en ynglelokalitet i eller i umiddelbart nærhed af den eksisterende råstofgrav. Det skyldes, at butsnudet frø fortrinsvis yngler i vandhuller, der ligger i relation til moser og enge, hvor de kan lægge deres æg i oversvømmede områder med græs.

Flagermus (bilag IV)

Ifølge Håndbog om arter på habitatdirektivets bilag IV (Søgaard & Asferg, 2007) og Forvaltningsplanen for flagermus (Møller, Baagøe, Degn, & Krabbe, 2013) er der registreret potentielle yngle- og rastepladser for følgende flagermusarter indenfor det 10 x 10 km kvadrat, som det miljøvurderede område omfatter: damflagermus, vandflagermus, sydflagermus, brunflagermus og troldflagermus. I Kronhede Plantage og Klosterhede Plantage syd for det miljøvurderede område er der registeret forekomst af vandflagermus, sydflagermus og troldflagermus særligt langs Flynder Å (Naturbasen, 2021).

Ved en gennemgang af bevoksningerne i det miljøvurderede område den 27. maj 2021 samt af bevoksningerne inden for lokalitet 6 den 11.november 2021 er der ikke observeret træer, som vurderes egnede som levesteder for flagermus.

De levende hegn udgøres af graner med enkelte løvtræer samt løvtræsbælter, der er yngre-/mellemaldrende og uden synlige forekomster af hulheder eller sprækker (se eksempel på levende hegn, lokalitet 1, i Figur 12.4 samt lokalitet 6), og der blev ikke observeret flagermus. De levende hegn vurderes dog at kunne benyttes som ledelinjer for flagermus i forbindelse med jagt og transport i området.

Figur 12.4: Levende hegn langs vej til lokalitet 1, bestående af fyr, gran og mindre løvtræer (lokalitet 1). Foto: NIRAS, 27. maj .2021.

Figur 12.2 Levende hegn, der udgør den østlige afgrænsning af lokalitet 6. Foto: NIRAS, 18. november 2021.

Figur 12.3 Levende hegn, der udgør den vestlige afgrænsning af lokalitet 6. Foto: NIRAS, 27. maj .2021.

Bevoksningerne inden for lokalitet 6 består af yngre - til mellemaldrende graner (rødgran, sitkagran, omorikagran, skovfyr, fransk bjergfyr, lærk, alm. ædelgran og nobilis) omkranset af mellemaldrende løvtræsbælter bestående af balsampopler, vortebirk, pil sp., stilkeg, alm. hvidtjørn, fuglekirsebær, mirabel og dunet gedeblad. Et enkelt egetræ inde i bevoksningen er vurderet mindre egnet som levested for flagermus. Der er enkelte knækkede grene, der kan føre til hulheder, men de har ikke en størrelse, der gør dem egnede for flagermus. De øvrige træer vurderes uegnede som levesteder for flagermus.

Markfirben (bilag IV)

Ved besigtigelserne i 2021 blev der undersøgt for potentielle levesteder for markfirben i området omkring den eksisterende oplagsplads (lokalitet 4). En enkelt sydvendt flade er vurderet til potentielt at kunne udgøre et levested for markfirben, og selve grusgraven kan rumme forekomst af arten. Ved besigtigelserne i maj og september er der ikke observeret markfirben, og den enkelte sydvendte skråning vurderes kun at være mindre egnet som yngle- og rastelokalitet. Markfirben bruger solvendte skråninger med veldrænede, løse jordtyper og sparsom bevoksning som yngleområder. Ynglesuccesen er betinget af, at æglægningen kan finde sted i varm (bar), løs veldrænet jord, dvs. sandet eller gruset jord. Rasteområderne skal ligeledes være veldrænede og solvendte skråninger, gerne med urtevegetation og buske til fødesøgning og bare solbeskinnede pletter, hvor markfirbenet kan varme kroppen op.

Miljøstyrelsen overvåger løbende, som en del af NOVANA-programmet, markfirben i et område i og omkring lokalitet 4 i det miljøvurderede område. Ved den seneste overvågning i 2015 blev der ikke registreret markfirben ved

eftersøgningen (Naturdata, 2021). Nærmeste kendte forekomst af markfirben er i Klosterhede Plantage ca. 8 km syd for det miljøvurderede område (Naturbasen, 2021).

Odder (bilag IV)
Der findes odder spredt i Lemvig Kommune. Der er flere fund i Klosterhede Plantage og omkring Lemvig by. Det kan derfor ikke udelukkes, at odder kan færdes indenfor eller i nærheden af det miljøvurderede område. Odderens yngle- og rastesteder omfatter uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder med gode skjulmuligheder i form af vegetation. Ingen af de områder, hvor der skal foretages råstofgravning, vurderes at være egnede yngle- og rastesteder for arten.

Ulv (bilag IV)
Efter knapt 200 års fravær er ulven i november 2012 kommet tilbage til Danmark. Siden er der observeret ulve og indsamlet DNA-spor i det meste af Jylland. I Klosterhede Plantage, beliggende umiddelbart syd for det miljøvurderede område, er der i april 2021 observeret ekskrementer fra ulv, hvilket tyder på, at den er tilstede i området (Naturbasen, 2021). Da ulve tilbagelægger store afstande både som par og enlige, samt ofte vandrer rundt i større områder for at finde egnede levesteder, kan det ikke udelukkes, at ulv findes indenfor det miljøvurderede område. Det miljøvurderede område er dog mindre egnet for ulve. En af ulvens vigtigste byttedyr er kronhjort, hvorfor ulv sandsynligvis vil foretrække skovområderne i plantagerne syd for det miljøvurderede område.

Birkemus (bilag IV)
Syd for det miljøvurderede område er der ifølge Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV (Søgaard & Asferg, 2007) mulighed for at træffe birkemus, der også er opført på bilag IV. I den sydlige del af Kronhede Plantage, der grænser op til det miljøvurderede område, er der ifølge observation på Naturbasen i 2011 forekomst af birkemus (Naturbasen, 2021). Observationen er ca. 5 km sydvest fra det miljøvurderede område. Birkemusen fortrækker alsidige habitater som lysåbne og ældre skove, kratbevoksede moser, enge og dyrkede marker. De dyrkede marker udgør jf. Forvaltningsplanen for birkemus nok ikke det præfererede habitat, men arten forekommer dog her (Møller, 2012).

Bæver (bilag IV)
Klosterheden syd for det miljøvurderede område rummer Danmarks største bestand af bæver. Bæveren bygger dæmninger i vandløbene og vurderes ikke at benytte det miljøvurderede område til hverken fouragering eller andre aktiviteter.

Fugle, vildt og andre arter
Det miljøvurderedes områdes nærhed til de store plantager mod syd (Kronhede og Klosterhede Plantage) gør det sandsynligt, at fugle og vildt fra skovområderne kan bruge de nuværende landbrugsarealer til fouragering. Klosterheden har en af Danmarks største bestande af kronvildt og der er udover odder og bæver også bestande af både grævling, ræv, rådyr og dådyr. Plantagernes varierede vegetation giver desuden mulighed for forekomst af forskellige fugle, hvor arter som korsnæb, isfugl, rødrygget tornskade og fiskeørn kan nævnes. Fugle og vildt vil kunne benytte det miljøvurderede område til fouragering og som rasteområde, men området er dog mindre egnede for arterne.

I vandløbene (bl.a. Flynder Å) i Kronhede og Klosterhede Plantage er der trods bæverens dæmninger en forekomst af både almindelige arter som ørred og skaller, men også mere ualmindelige arter som bæklampret (der også er på udpegningsgrundlaget i det selv samme Natura 2000-område nr. 224). De store plantager rummer desuden en rig flora og et rigt insektliv.

12.4 Konsekvenser

Råstofindvinding i det miljøvurderede område kan påvirke de naturtyper og arter, som eksisterer i området. I de to næste afsnit er der foretaget en vurdering af påvirkningen fra indvindingen på den natur, der ikke er omfattet af beskyttelsen i habitatdirektivet og de arter, der specifikt er opført på habitatdirektivets bilag IV.

Påvirkninger på naturtyper og arter opført på habitatdirektivets bilag I og II, og som indgår på udpegningsgrundlaget for det nærliggende Natura 2000-område ved Flynder Å og Klosterhede indgår ikke i indeværende rapport. Region Midtjylland har foretaget en væsentlighedsvurdering, der viser, at indvinding i det miljøvurderede område ikke vil medføre væsentlig påvirkning (se kapitel 3.1).

12.4.1 Beskyttet og anden natur

Hele det miljøvurderede område indgår som en del af en potentiel økologisk forbindelse, og dette vil råstofindvindingen ikke være til hindre for. Erfaringer viser, at råstofindvinding skaber begrænset forstyrrelse for selv større arter som råvildt og ræve m.m., da indvindingen kun sker i dagtimerne, hvorfor arterne kan benytte området i deres aktive perioder, typisk tidlig morgen og aften. Efter endt indvinding vil området blive udlagt til skov og ekstensivt landbrug, hvilket heller ikke vil være til hinder for, at området forsat kan indgå som økologisk spredningskorridor mellem plantagerne i syd og skovområderne i nord. Det vurderes derfor, at påvirkningen er *ubetydelig* i forhold til på sigt at udlægge området som økologisk forbindelse.

Der er kun enkelte forekomster af naturområder i det miljøvurderede område og ingen er registeret som værende omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Et enkelt vandhul (lokalitet 5) på den eksisterende læsseplads, som indgår i det miljøvurderede område, vurderes dog som følge af størrelse og permanent vandflade at være omfattet af lovens § 3 og er derfor omfattet af beskyttelse mod tilstandsændring. Vandhullet har ingen værdi for padder og vurderes generelt ikke at have en god naturtilstand. Der skal ikke indvindes råstoffer på den eksisterende læsseplads og der vil ikke ske opfyld eller anden påvirkning af vandhullet. Påvirkningen vurderes derfor som *ubetydelig*.

Lokalitet 1 omfatter en del af et hedelignende område, som ikke dyrkes. Området er i kraftig tilgroning af gyvel og gran og vurderes ikke at være omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Ingen af træerne vurderes at være egnede for flagermus eller rumme hulninger, spættehuller eller lignende, der kan have en væsentlig værdi for dyrelivet i området. Området benyttes formentligt af mere almindelige arter som ræv, råvildt og flere mindre fugle, men det vurderes at plantagerne syd for det miljøvurderede område er langt vigtigere for disse, hvilket understøttes af at der ikke er kendskab til forekomst af særligt sårbare, fredede eller andre beskyttede arter i området.

De levende hegn og bevoksninger udgøres primært af graner og fyrretræer samt mindre løvtræer, der ikke udgør væsentlige eller særegne levesteder for hverken fugle, flagermus eller andre arter, og heller ikke her er der kendskab til forekomst af sårbare, fredede eller andre beskyttede arter. De levende hegn kan ligesom det hedelignende område (lokalitet 1) have en værdi for mere almindelige arter. Habitattabet som følge af indvinding i det miljøvurderede område, inkl. lokalitet 1, 2, 3 og 6, vurderes som følge af den relativt ringe naturværdi og ikke særegne funktion for arterne i området at være *mindre*.

Der vil ikke ske råstofindvinding under grundvandsspejl og der vil ikke ske indvinding af vand til grusvask, se kapitel 11. Der vil derfor ikke ske grundvandssænkning, som kan medføre kvantitativ påvirkning af vandafhængige naturtyper og grundvandsforekomsters kvantitative tilstand og miljømål.

12.4.2 Bilag IV-vurdering

I det følgende er der foretaget en vurdering af påvirkningen fra indvinding i det miljøvurderede område på de bilag IV-arter, der vurderes at kunne leve i eller i nærheden at området.

Padder

Det miljøvurderede område eller den eksisterende råstofgrav rummer ingen potentielle ynglesteder for padder, da der ikke er nogen egnede vandsamlinger eller vandhuller, hvor de kan yngle. Der skal heller ikke i fremtiden indvindes under grundvandsspejl, hvorfor der ikke forventes at opstå gravesøer, der som følge af deres renhed kan have en stor værdi for padder. I forbindelse med indvindingen kan der ligesom i dag være behov for at opsamle overfladevand i mindre fordybninger til støvbekæmpelse. Disse mindre vandsamlinger flyttes konstant og udgøre derfor heller ikke potentielle ynglesteder. På kanten af den eksisterende råstofgrav blev der ved besigtigelsen i maj 2021 observeret et enkelt individ af butsnudet frø (ikke bilag IV), men her var der tale om et strejfende individ og området udgør ikke et særligt egnet rasteområde for padder. Indvinding i det miljøvurderede område vurderes at kunne ske *uden påvirkning* på områdets økologiske funktionalitet for padder. Påvirkningen vurderes *ubetydelig*.

Flagermus

Det miljøvurderede område indeholder kun få levende hegn, som kan udgøre ledelinjer for flagermus. Ledelinjer er vigtige for flagermus evne til at finde vej mellem raste- og ynglepladser og fødesøgningsområder. De fleste levende hegn i det miljøvurderede område går ud fra Kronhede Plantage i syd uden egentligt endemål og forbinder derved ikke rasteområderne i plantagen med egnede fødesøgningsområder. De få levende hegn indenfor graveområdet blev ved besigtigelsen i maj og november 2021 vurderet til ikke at rumme træer med potentiale som raste- og yngleområde for flagermus. De få og delvist fragmenterede levende hegn uden egentlig sammenhæng til andre naturområder med fødesøgningsmuligheder vurderes derfor kun at have ringe værdi for flagermus.
Løvtræhegnet, der afgrænser det miljøvurderede område mod øst, udgør en potentiel ledelinje og fourageringsareal for flagermus. Løvtræhegnet bibeholdes, og berøres ikke ved råstofindvindingen, da der holdes en graveafstand til dette. Påvirkningen vurderes *ubetydelig*.
Støj og forstyrrelser som følge af råstofindvindingen vurderes heller ikke at medføre påvirkninger på flagermus, der evt. flyver langs skovbrynet og løvtræhegnet mod øst, idet indvindingen kun foregår i dagtimerne, hvor flagermus er aktive om aftenen og natten. Det vurderes, at indvinding og rydning af de få levende hegn ikke vil medføre påvirkninger på den økologiske funktionalitet for flagermus. Påvirkningen vurderes *ubetydelig*.

Markfirben

Der vurderes at være egnede yngle- og rasteområder for markfirben indenfor det miljøvurderede område (lokalitet 4). Der skal dog ikke indvindes råstoffer i dette område, og området skal fortsat anvendes som oplagsplads. Ved at sikre, at de potentielle yngle- og rasteområder bliver bevaret i fremtiden, vurderes en påvirkning på områdets økologiske funktionalitet for markfirben at *kunne udelukkes*.

Odder

Der er ingen egnede levesteder for odder indenfor eller i umiddelbar nærhed af det miljøvurderede område. De nærmeste områder er ved vandløbene i Klosterhede Plantage. Hvis der færdes odder i eller langs vandløbene i Kronhede og Klosterhede Plantage, vurderes aktiviteterne fra råstofgravning ikke at påvirke arten, da odderen er nataktiv og opholder sig i en hule i brinken om dagen, mens råstofindvindingen vil foregå i dagtimerne. Der er derfor ikke risiko for, at artens yngle- og rastesteder påvirkes af forstyrrelser fra det ansøgte. Påvirkningen vurderes *ubetydelig*.

Ulv

Ulv udnytter en bred vifte af natur- og landbrugsområder til fødesøgning, da de strejfer meget om og følger byttets færden. Derfor kan det ikke udelukkes, at ulv vil benytte det miljøvurderede område, da der forefindes en del kronvildt, især i den sydlige del. Det vurderes dog, at kronvildtet og dermed ulven ikke har de vigtigste levesteder indenfor det miljøvurderede område. De krondyr, der fandtes spor af, opsøgte tydeligvis foder udlagt af jægere. Da det vurderes, at hjortevildtet i stil med i dag vil kunne udnytte de dele af det miljøvurderede område, der ikke graves aktivt i, vurderes det, at den økologiske funktionalitet for yngle- og rastesteder for ulv ikke påvirkes af det ansøgte. Påvirkningen er *ubetydelig*.

Birkemus

Birkemusen lever kun to steder i Danmark, hvoraf det vestlige Limfjordsområde udgøre det ene af disse. I Kronhede Plantage er arten observeret før 2011, men arten vurderes forsat at kunne forekomme i området. Arten har et alsidigt valg af habitat, som strækker sig fra alt fra skove med lysåbne områder og dyrkede parker til enge. Arten foretrækker dog typisk levesteder, hvor et fugtigt sommeropholdssted (som vandløb, væld, moser og andre fugtige områder) kan kombineres med et tørt og frostfrit vinteropholdssted (Møller, 2012). Det kan ikke udelukkes, at birkemus kan bevæge sig fra de mere fugtige områder i bl.a. Kronhede Plantage mod syd og ind i de mere dyrkede områder i det miljøvurderede område, men det vurderes, at disse områder ikke er artens foretrukne habitat. De store plantager (Kronhede og Klosterhede Plantage) rummer mange fugtige områder, der i kombination med de mere tørre dele af plantagerne skaber mere egnede rede- og leveområder for arten. Det vurderes på den baggrund, at det miljøvurderede område ikke udgør hverken særligt egnede eller unikke levesteder for arten. Påvirkningen vurderes *ubetydelig* i forhold til at opretholde områdets (inkl. plantagerne) økologiske funktionalitet for arten.

Bæver

Der er ingen egnede levesteder for bæver indenfor eller i umiddelbar nærhed af det miljøvurderede område. De nærmeste områder er ved vandløbene i Klosterhede Plantage, mere end 3 km væk. Aktiviteterne fra råstofgravning vurderes ikke at påvirke arten, da bæveren bygger bolig i vandløbene og som udgangspunkt kun er nataktiv. Råstofindvindingen vil foregå i dagtimerne og der er ikke risiko for, at artens yngle- og rastesteder påvirkes af indvindingen. Områdets økologiske funktionalitet for bæverne vil *ikke blive påvirket*.

13 Kumulative effekter

Kumulative effekter er behandlet for nedenstående emner. For øvrige emner gennemgået i denne rapport, er der ikke kendskab til projekter eller aktiviteter, der kan påvirke kumulativt.

13.1 Støv

Der ligger en nabogrusgrav ca. 1 km vest for det miljøvurderede område. Afstanden til denne anden potentielle støvkilde er så stor, at støv herfra ikke vil have en kumulativ effekt med det miljøvurderede områdes potentielle støvgener. Der skønnes ikke at ske støvgener fra de omkringliggende dyrkede marker og andre arealer med træ- og plantevækst. Der er ikke kendskab til andre projekter eller aktiviteter, der kan påvirke støvgener kumulativt.

13.2 Grundvand og drikkevand

Da der ikke graves under grundvandsspejl eller indvindes vand til grusvask, vil der ikke være kumulative effekter i forhold til vandindvinding fra eksisterende vandforsyningsboringer. Der er ikke kendskab til projekter eller aktiviteter, der kan påvirke grundvand og drikkevand kumulativt.

14 Afværgeforanstaltninger

Der vil blive foreslået afbødende foranstaltninger i det omfang, der sker væsentlige miljøpåvirkninger i forbindelse med etablering og drift af det ansøgte. Det vil desuden blive beskrevet, hvilke foranstaltninger der allerede er anvendt for at begrænse påvirkninger af miljøet væsentligt. Afværgeforanstaltninger er er behandlet for nedenstående emner. For øvrige emner gennemgået i denne rapport, er der ikke kendskab til projekter eller aktiviteter, hvor der er behov for afværgeforanstaltninger.

14.1 Trafik

Af hensyn til støj fra trafik på adgangsvejen i dagsperioden skal der opstilles en 2 m høj og ca. 47,5 m lang støjskærm mod Fabjergkirkevej 30 A.

Pga. støjniveauet for trafik om natten er det valgt at ændre driftstiden til kl. 7.00 – 18.00, således at der ikke vil være trafik om natten.

14.2 Støv

Vanding med ferskvand som støvbinder skal ske i god tid inden støvproblemet opstår. Dette er også den nuværende praksis i den aktive råstofgrav.

14.3 Kulturarv

I forhold til det beskyttede sten- og jorddige langs det sydlige skel skal der holdes en afstand på 5 m fra dette, samt efterbehandles med skråningshældninger på 1:3-1:4 langs diget. Krav til skrænthældninger ved beskyttede diger vil indgå som vilkår til råstoftilladelsen.

14.4 Grundvand og drikkevand

Der vil ikke blive brugt nitrat og pesticider på det miljøvurderede område under råstofindvinding og ved efterbehandling. Det forventes, at forbud mod gødskning og sprøjtning af arealerne vil blive stillet som vilkår i råstoftilladelsen, og at vilkåret vil blive tinglyst på ejendommen, og forblive tinglyst efter at efterbehandlingen er godkendt.

Risiko for påvirkning af jord og grundvand ved spild og uheld fra indvinding og transport med dieselolie imødegås ved at etablere spildbakker under olietanke, føre tilsyn, overholde olietankbekendtgørelsen og øvrige krav i tankenes typegodkendelser og ved at beredskabsplan er ophængt synligt ved mandskabsfaciliteterne. Vilkår for at undgå og imødekomme spild og uheld sættes råstoftilladelsen.

14.5 Plante- og dyreliv

For at kunne opretholde områdets økologiske funktionalitet for markfirben skal de sydvendte skråninger på den eksisterende oplagsplads (lokalitet 4) bevares ved fremtidig drift. Disse skråninger udgøre potentielle levesteder for markfirben.

15 Overvågningsprogram

Indvinding i det miljøvurderede område vurderes ikke at medføre omfattende påvirkninger på miljøet, hvorfor det ikke vurderes nødvendigt at opsætte et overvågningsprogram.

16 Mangler ved miljøkonsekvensrapporten

Miljøkonsekvensrapporten skal i henhold til miljøvurderingsloven indeholde en oversigt over eventuelle områder, hvor datagrundlaget er usikkert, eller hvor der mangler viden til at foretage en fuldstændig vurdering af anlæggets indvirkning på miljøet.

Vurderingerne er foretaget med baggrund i eksisterende faglig viden om miljøpåvirkninger for de forskellige fagområder, og der er inddraget den nyeste forskningsbaserede viden, så vidt den foreligger. Det vurderes, at konklusionerne i miljøvurderingen er truffet på et tilstrækkeligt grundlag, og at der er foretaget en fuldstændig vurdering af anlæggets indvirkning på miljøet.

Der vil i forbindelse med driften af råstofgraven kunne ske justeringer og mindre ændringer. I Miljøkonsekvensrapporten er der på baggrund heraf, hvis der kan være uklarhed om driften, foretaget miljøvurdering af "worst-case" scenarier, således at vurderingerne af miljøpåvirkningerne viser den værst tænkelige situation. Dette betyder, at miljøkonsekvensrapportens konklusioner vurderes at være tilstrækkelige rummelige til at indeholde eventuelle justeringer i driften.

17 Referencer

Arealinformation. (2021). Hentet fra https://arealinformation.miljoeportal.dk/html5/index.html?viewer=distribution

Danmarks Miljøportal. (2021). *www.naturdata.miljoeportal.dk*. Hentet fra https://naturdata.miljoeportal.dk/

Danmarks Statistik. (2021). *https://www.statistikbanken.dk/statbank5a/selectvarval/define.asp?PLanguage=0&subword=tabsel&MainTable=RST01&PXSId=111789&tablestyle=&ST=SD&buttons=0*.

DCA. (2021). *Den Danske Jordklassificering*. Hentet fra /29/ https://dca.au.dk/forskning/den-danske-jordklassificering/

Erhvervsministeriet. (2020). *Bekendtgørelse om planlægning LBK nr. 1157 af 01/07/2020*.

EU. (1992). Hentet fra Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer: https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31992L0043:DA:HTML

EU. (2011). Rådet for Den Europæiske Union: Direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet. (VVM-direktivet).

Geopark Vestjylland. (2021). Unesco Global Geopark. *geoparkvestjylland.dk*.

GEUS. (2008). *Rapportdatabasen*. Hentet fra Kortlægning af grundvandsressourcen i og nord for Klosterhede Plantage: https://jupiter.geus.dk/Rapportdb/Grundvandsrapport.seam?grundvandsrapportRapportid=86294

GEUS. (2021). Hentet fra Danske Kort: https://www.geus.dk/produkter-ydelser-og-faciliteter/data-og-kort/danske-kort

GEUS. (2021). *https://data.geus.dk/geusmap/?mapname=rapportdb#baslay=baseMapDa&optlay=&extent=429932.0987654321,6094399.434156379,899067.9012345679,6355600.565843621*.

GEUS. (2021). *National boringsdatabase (Jupiter)*. Hentet fra https://www.geus.dk/produkter-ydelser-og-faciliteter/data-og-kort/national-boringsdatabase-jupiter/

Kulturministeriet. (2014). *Bekendtgørelse nr. 358 af 08/04/2014 af museumsloven*.

Larsen G og K Sand-Jensen. (2017). *Naturen i Danmark – Geologien. Gyldendal, 3. udgave*.

Larsen G og Kronborg C. (1994). *Geologisk Set. Det mellemste Jylland. Geografforlaget*.

Lemvig Kommune. (2014). Landskabsanalyse. Kortlægning, vurdering og anbefalinger. *https://www.lemvig.dk/politik/vision-politikker-og-strategier/planer/kommuneplan*.

Lemvig Kommune. (2017). Kommuneplan 2017-2029.

Lemvig Kommune. (2020). *Forslag til Kommuneplan 2020-2032*. Hentet fra Lemvig.dk: https://www.lemvig.dk/politik/vision-politikker-og-strategier/planer/kommuneplan

Lemvig Kommune. (2021 Maj). *Mail med trafiktællinger på Fabjergkirkevej i maj 2021*.

Lemvig Kommune. (2021). Tema - Natur og landskab, Lemvig Kommuneplan 2020-2032.

Lydteknisk Institut. (1989). Støjdatabogen.

Metabiolic. (2020). Paradigmeskifte i råstofforvaltningen. Del 1 og 2.

Miljø- og Energiministeriet, Skov og Naturstyrelsen i samarbejde med Lemvig Kommune. (1996). *Kommuneatlas Lemvig*.

Miljø- og Fødevareministeriet. (2017). *Bekendtgørelse af lov om råstoffer. LBK nr. 124 af 26/01/2017*.

Miljø- og Fødevareministeriet. (2018). *Bekendtgørelse nr. 118 af 22/02/2018 af lov om vandforsyning m.v.*

Miljø- og Fødevareministeriet. (2019). *Bekendtgørelse af lov om skove. LBK nr. 315 af 28/03/2019*.

Miljø- og Fødevareministeriet. (2020). *Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). LBK nr 973 af 25/06/2020*.

Miljøministariet. (2021b). Hentet fra Bekendtgørelse om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt. BEK nr. 521 af 25/03/2021 : https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/521

Miljøministeriet. (2021a). *Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse. LBK nr. 1986 af 27/10/2021*. Hentet fra https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2021/1986

Miljøportal, D. (2021). *Danmarks Arealinformation*. Hentet fra https://arealinformation.miljoeportal.dk/html5/index.html?viewer=distribution
Miljøstyrelsen. (1984). Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder.
Miljøstyrelsen. (1993). Berening af ekstern støj fra virksomheder.
Miljøstyrelsen. (2008). *Sammensætning af olie og benzin, Kemiske profiler til brug for risikovurdering, Miljøprojekt nr. 1220.*
Miljøstyrelsen. (2009). *Erfaringsopsamling på udbredelsen af forureningsfaner i grundvand på villatanksager, Miljøprojekt nr. 1309.*
Miljøstyrelsen. (2016). Hentet fra MiljøGIS for Vandområdeplanerne 2015-2021: https://miljoegis.mim.dk/cbkort?&profile=vandrammedirektiv2-bek-2019
Miljøstyrelsen. (2016). Hentet fra Miljøgis for Vandområdeplanerne 2015-2021: https://miljoegis.mim.dk/cbkort?&profile=vandrammedirektiv2-bek-2019
Miljøstyrelsen. (2021). Geologiske interesser. *https://mst.dk/natur-vand/natur/landskab/geologiske-interesser/*.
Miljøstyrelsen. (2021). *JAGG*. Hentet fra JAGG - Regneark til ririkovurdering af jord, afdampning, gas og grundvand: https://mst.dk/affald-jord/jordforurening/it-vaerktoejer-til-vurdering-af-jord/jagg-programmet/
Miljøstyrelsen. (2021). *Miljøgis*. Hentet fra MiljøGIS for marine og grundvands tilstandsdata juli 2021: https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?&profile=vandrammedirektiv3tilstand2021
Miljøstyrelsen. (2021). *MiljøGIS for basisanalyse for vandområdeplaner 2021-2027*. Hentet fra https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3basis2019
Miljøstyrelsen. (2021). *mst.dk*. Hentet fra Nitratsårbarhed og afgrænsning af NFI og IO. Afgiftsfinansieret grundvandskortlægning: https://mst.dk/natur-vand/vand-i-hverdagen/grundvand/grundvandskortlaegning/kortlaegning-2016-2020/kortlaegningsprocessen-2016-2020/
Miljøstyrelsen. (2021). *Statslig Grundvandskortlægning*. Hentet fra https://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=grundvand
Miljøstyrelsen. (2021b). Hentet fra Statslig grundvandskortlægning: https://miljoegis.mim.dk/cbkort?&profile=grundvand
Moeslund, J. E. (2019). *Den danske rødliste 2019.* Aarhus Universitet .
MST. (2021). Hentet fra JAGG: https://mst.dk/affald-jord/jordforurening/it-vaerktoejer-til-vurdering-af-jord/jagg-programmet/
Møller, J. D. (2012). *Forvaltningsplan Beskyttelse og forvaltning af birkemusen, Sicista betulina, og dens levesteder i Danmark.* Naturstyrelsen.
Møller, J. D., Baagøe, H. J., Degn, H., & Krabbe, E. (2013). Forvaltningsplan for flagermus. Naturstyrelsen, Miljøministeriet.
Naturbasen. (2021). Hentet fra https://www.naturbasen.dk/
Naturbasen. (2021). *www.naturbasen.dk*. (Licens: E03/2014) Hentet fra https://www.naturbasen.dk/licens/niras
Naturdata. (2021). Hentet fra https://naturdata.miljoeportal.dk/speciesSearch
NIRAS. (2018). *Fremskrivning af råstofforbruget for 2016-2040. Landsdækkende resultater. Rapport til Regionernes Videncenter for Miljø og Ressourcer.*
NIRAS. (2018). *Støv fra råstofgrave. Udviklingsprojekt. Rapport til Region Sjælland, Region Midtjylland og Region Nordjylland.*
NIRAS. (2020). *Kortlægning af ressourcestrømmene for sand, grus og sten. Rapport til Region Nordjylland og Region Syddanmark.*
Region Midtjylland. (2018). *Tilladelse til råstofindvinding på del af matr.nr. 9a og 9l Rom Hede, Rom samt 14c, 18t, 3c, 38u, 47c, 48i, 77a, 77e Dal Anneksgård, Fabjerg i Lemvig Kommune gældende i perioden 8. juni 2018 til 1. juli 2028.*
Region Midtjylland. (2020). *Råstofplan 2020.*

Region Midtjylland. (2021). *Afgrænsningsudtalelse til ansøgning om tilladelse til råstofindvinding i Rom Grusgrav matr.nr. 9a, 9k og 9l Rom Hede, Rom, 16f Rom By, Rom, 3c, 14c, 47c og 48i Dal Anneksgård, Fabjerg – Lemvig Kommune.* .

Ringkjøbing Amt. (2003). *Tilsyn på virksomheden i forbindelse med afvikling af asfaltproduktionen. J. nr. 8-76-3-665-1-01. Bilag 3 med tilladelser.*

Slots- og Kulturtyrelsen. (2021). Fund og fortidsminder. *https://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/*.

Søgaard, B., & Asferg, T. (2007). Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV. DMU fagligrapport nr. 635.

Transport- og Boligministeriet. (2014). *Lov om offentlige veje m.v. LOV nr. 1520 af 27/12/2014.*

Bilag 1 Støjberegninger

Beregning af støj ved adgangsvej til Rom Grusgrav

Ekstern Støj

NCC
Dato: 15. marts 2022

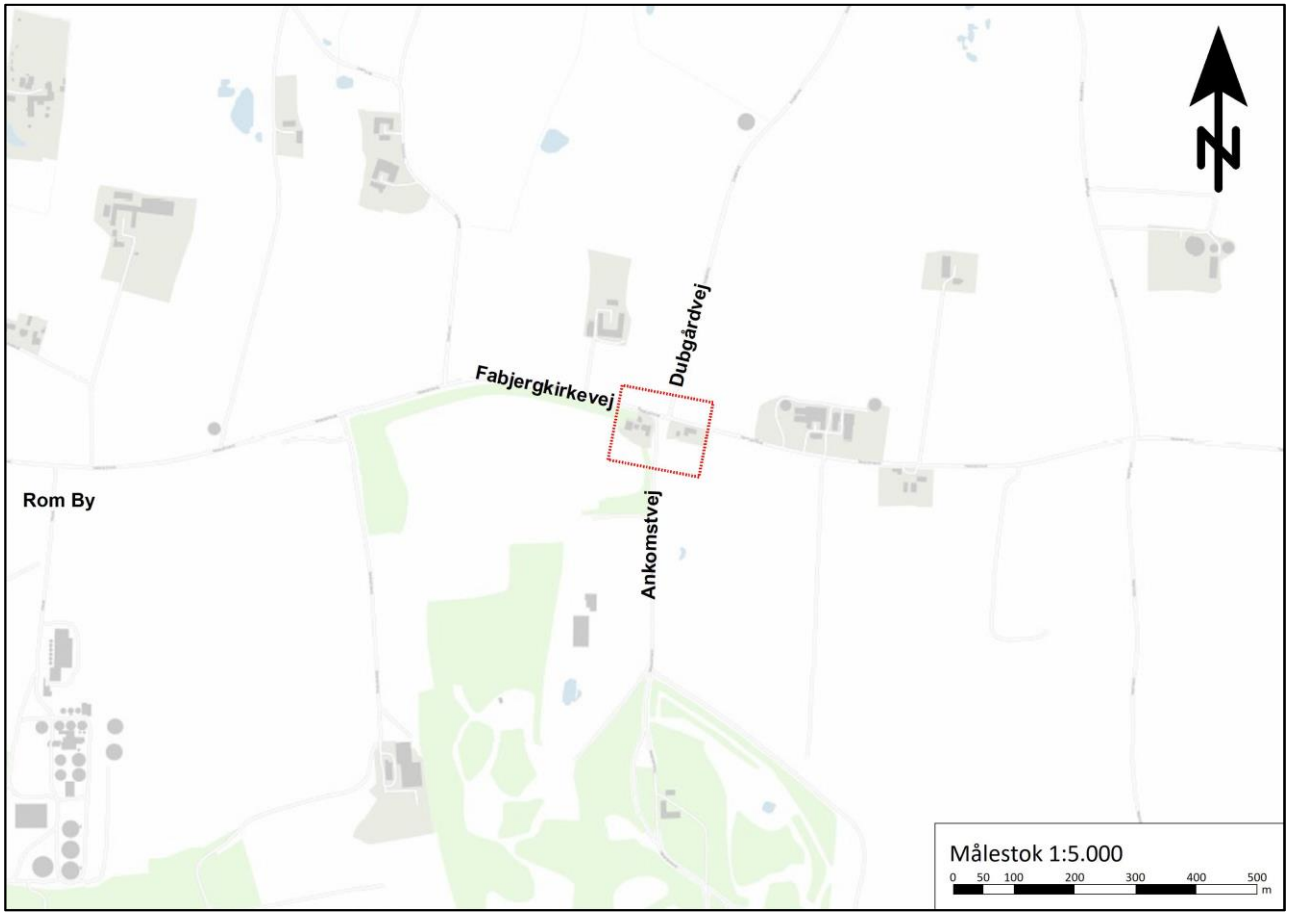
Indhold

1 Indledning og formål 3
2 Støjvilkår 4
3 Fremgangsmåde 4
3.1 Støjskærm 6
4 Udvidet usikkerhed 6
5 Resultater 7
5.1 Impulser og toner i støjen 7
5.2 Ækvivalent støjbidrag 7
5.3 Maksimal støjbidrag 7
6 Konklusion 7
6.1 Ækvivalent Støjbidrag 7
6.2 Maksimal Støjbidrag 7
Bilag 1: Situationsplan - SoundPLAN 8
Bilag 2: Støjkort, 1,5 m.o.t. – Fremtid, Dag 9
Bilag 3: Støjkort, 1,5 m.o.t. – Fremtid, Nat 10
Bilag 4: Støjkort, 1,5 m.o.t. – Fremtidig – inkl. skærm, Dag 11
Bilag 5: Terrænparametre – Fremtid 12
Bilag 6: Terrænparametre – Fremtidig inkl. skærm 12

1 Indledning og formål

NCC planlægger at udvide driften i Rom Grusgrav, hvilket vil føre til en øget trafik af tunge køretøjer til og fra grusgraven, op til 150 transporter pr. dag, mod de nuværende ca. 80 transporter pr. dag.

To ejendomme, placeret umiddelbart øst og vest for indkørslen til grusgraven fra Fabjergkirkevej (Figur 1.1), vil opleve de støjmæssige konsekvenser af den øgede trafik.

Figur 1.1 Kort over området øst for Rom By, hvor trafikken relateret til Rom Grusgrav bevæger sig fra Fabjergkirkevej og ind på adgangsvejen til grusgraven. Området er markeret med rød linje.

NIRAS har foretaget beregning for det fremtidige støjbidrag ved naboejendomme fra trafik på adgangsvejen til og fra grusgraven.

Formålet med beregningerne er at undersøge, om støjen fra den fremtidige trafik på adgangsvejen til grusgraven kan overholde de vejledende grænseværdier for ekstern støj ved to boliger nær adgangsvejen til grusgraven, samt at regne på mulige støjdæmpende tiltag, hvis der findes overskridelser af de vejledende grænseværdier.

Dimensioneringen af en eventuel støjskærm vil således udelukkende ske med afsæt i bidraget fra trafikken på adgangsvejen, og forholder sig derfor ikke til den øvrige støj fra virksomheden.

2 Støjvilkår

Resultaterne af støjberegningerne sammenlignes med de vejledende støjgrænser for virksomheder jf. Miljøstyrelsens vejledning 5/84. De relevante vilkår herfra er:

Områdetype (faktisk anvendelse)	**Tidsrum**		
	Mandag – fredag 07.00 – 18.00 lørdag 07.00 – 14.00	Mandag – fredag 18.00 – 22.00 lørdag 14.00 – 22.00 søn- og helligdage 07.00 – 22.00	Alle dage 22.00 – 07.00
8. Det åbne land (inkl. landsbyer og landbrugsarealer)	55	45	40(55)

Værdier i parentes er de vejledende vilkår til maksimal-støjniveauet i natperioden

De anførte støjgrænser for områdetype 8 benyttes sædvanligvis for enkelthuse på landet, idet vejledningen ikke specifikt anfører vejledende støjgrænser for boliger i det åbne land.

Støjgrænserne gælder, bortset fra maksimalværdien, som støjens middelværdi indenfor nærmere definerede referenceperioder, der sædvanligvis defineres som:

Dag	**Kl.**	**Referenceperiode**
Hverdage	07-18	8 timer
Søn- og helligdage	07-18	8 timer
Lørdage	07-14	7 timer
Lørdage	14-18	4 timer
Alle dage	18-22	1 time
Alle dage	22-07	½ time

Det antages i beregningerne, at trafikken på adgangsvejen er den langt mest (LA_{eq} > 10dB) betydende støjkilde fra virksomheden i forhold til beregningspunkterne, og resultaterne i de to punkter kan dermed sidestilles med de vejledende grænseværdier for ekstern støj for virksomheder.

3 Fremgangsmåde

Ved beregning af støjbidraget fra trafikken til grusgraven er data for lastbiler fra Støjdatabogen, Lydteknisk Institut, november 1989 anvendt.

Der er taget udgangspunkt i erfaringsdata for de indgående støjkilder. Der er benyttet følgende data:

Støjkilde	LwA	Frekvensfordeling [Hz]							
		63	125	250	500	1.000	2.000	4.000	8.000
		[dB(A)]							
Lastbiler (svag acceleration)	101	81	84	90	93	97	94	88	80

Der er jf. Region Midtjyllands afgrænsning af Miljøkonsekvensrapporten for udvidelsen af indvindingen i Rom Grusgrav udvalgt to beregningspunkter:

BP#	Vej	Nr.	Områdetype	Vejledende støjgrænser, LAeq [dB], Dag/Aften/Nat (Max)
01	Fabjergkirkevej	30A	8	55/45/40 (55)
02		32		

Se også Bilag 1: Situationsplan - SoundPLAN for en grafisk oversigt over placeringen af beregningspunkterne.

Der er således regnet på følgende scenarier:

Scenarie	Beskrivelse	Aktivitet (Antal transporter)		Bilag
		Kl. 22-07	Kl. 07-18	
Fremtidig	Den fremtidige trafikbelastning	10 (10 pr. t)	150 (≈14 pr.t)	2, 3 og 5
Fremtidig inkl. skærm	Den fremtidige trafikbelastning, inklusiv støjskærm	0	150 (≈14 pr.t)	4 og 6

Det antages i beregningerne, at de planlagte 150 transporter vil komme jævnt fordelt over dagperiodens 11 timer (kl. 07-18), hvilket svarer til sammenlagt ca. 112 transporter inden for midlingsperioden på 8 timer.

Placeringer af beregningspunkter og støjkilder fremgår af Bilag 1: Situationsplan - SoundPLAN.

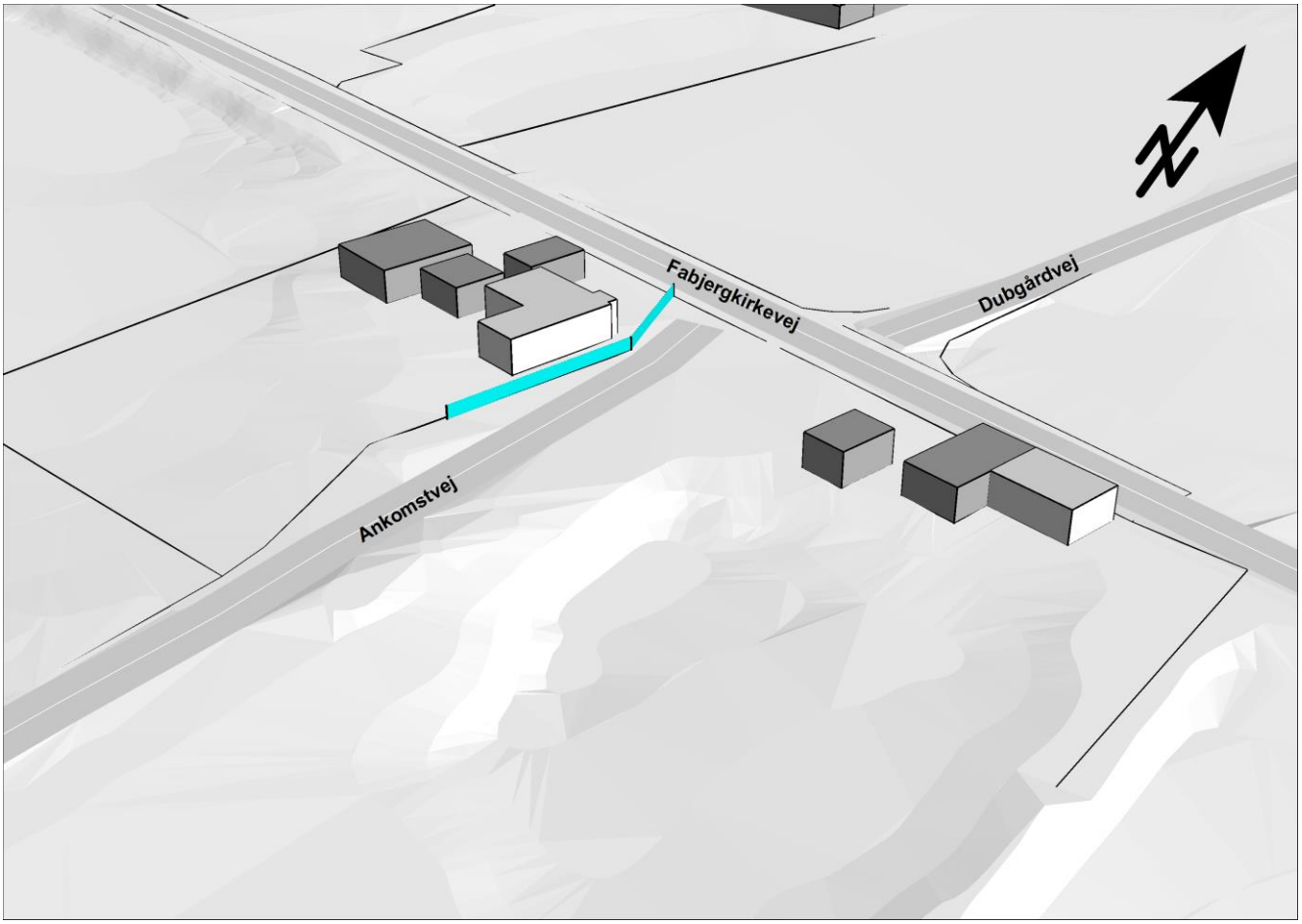
Beregningerne er foretaget i programmet SoundPLAN v. 8.2 jf. Miljøstyrelsens vejledning 5/93 med justeringer pr. oktober 2019. I SoundPLAN er indlæst terræn, bygninger, veje mv. hentet fra Kortforsyningen i december 2020. Beregningerne er foretaget for "frit felt" støjudbredelsesforhold, dvs. uden refleksioner i bygningerne nær beregningspunkterne.

3.1 Støjskærm

For at dæmpe støjen fra trafikken langs adgangsvejen kan der eventuelt etableres en støjskærm. Det vil dog ikke være realistisk at etablere støjskærme således, at de vejledende grænseværdier i skel om natten (LAeq ≤ 40dB) kan overholdes ved de to ejendomme, selv med en enkelt transport i tidsrummet kl. 6.00 – 7.00.

For dagsperioden kan der etableres en 2 m høj og 47,5 m lang støjskærm ved Fabjergkirkevej 30A. Støjskærmen skal placeres som vist i Figur 3.1, og Bilag 1: Situationsplan - SoundPLAN.

Støjskærmen er beregnet med en støjabsorberende østvendt flade for at minimere refleksionerne fra den mod Fabjergkirkevej 32 (BP02).

Figur 3.1 Placering af støjskærm, som set fra sydøst

4 Udvidet usikkerhed

Da der for det fremtidige scenarie er tale om en planlægningssituation, er det kutyme ikke at tage hensyn til beregningernes usikkerhed, ved vurderingen af hvorvidt støjgrænsen er overskredet.

5 Resultater

5.1 Impulser og toner i støjen

Der forventes ikke at forekomme gentagne toner eller impulser fra aktiviteterne relateret til transporten til grusgraven.

For disse beregninger er der dermed ikke medtaget tone- eller impulstillæg.

5.2 Ækvivalent støjbidrag

Nedenstående tabel viser det beregnede ækvivalente støjbidrag fra den interne transport i de to punkter. Værdier markeret med rødt viser overskridelse af grænseværdien.

BP#	Fremtidig		Fremtidig inkl. skærm		
	Dag	Nat	Dag	Nat	Vejledende støjgrænser, LA_{eq} [dB], Dag/Aften/Nat
01	58	57	53	0	55/45/40
02	55	54	55	0	

5.3 Maksimal støjbidrag

Det maksimale støjbidrag fra trafikken i natperioden stammer fra lastbiler, når disse befinder sig nærmest et af beregningspunkterne.

Det maksimale støjbidrag om natten er fastlagt som følger:

BP#	Fremtidig	Fremtidig inkl. skærm	Vejledende støjgrænser, LA_{max} [dB], Nat
01	78	0	55
02	73	0	

Resultaterne fremgår med flere detaljer af udskrifter i bilag.

6 Konklusion

6.1 Ækvivalent Støjbidrag

Den fremtidige trafik vil give overskridelser af de vejledende grænseværdier for ekstern støj i skel, i særdeleshed i natperioden (kl. 22-07).

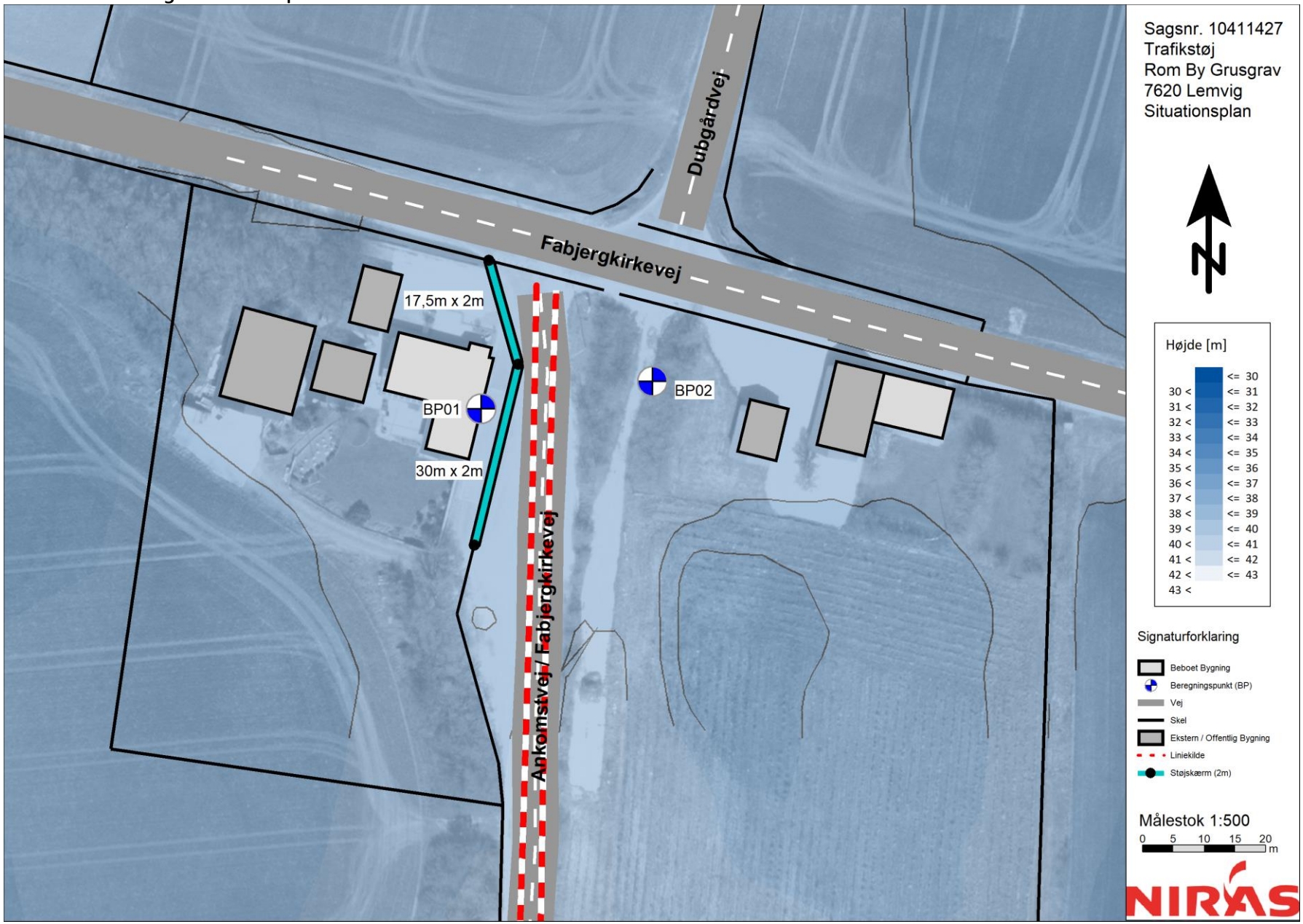
Hvis der rejses en støjskærm, som vist i *Bilag 1: Situationsplan - SoundPLAN*, der udføres som beskrevet i *afsnit 3.1,* og der ikke forekommer trafik på adgangsvejen mellem kl. 22 og kl. 07, vil virksomhedens trafik kunne overholde de vejledende grænseværdier for ekstern støj i beregningspunkterne.

6.2 Maksimal Støjbidrag

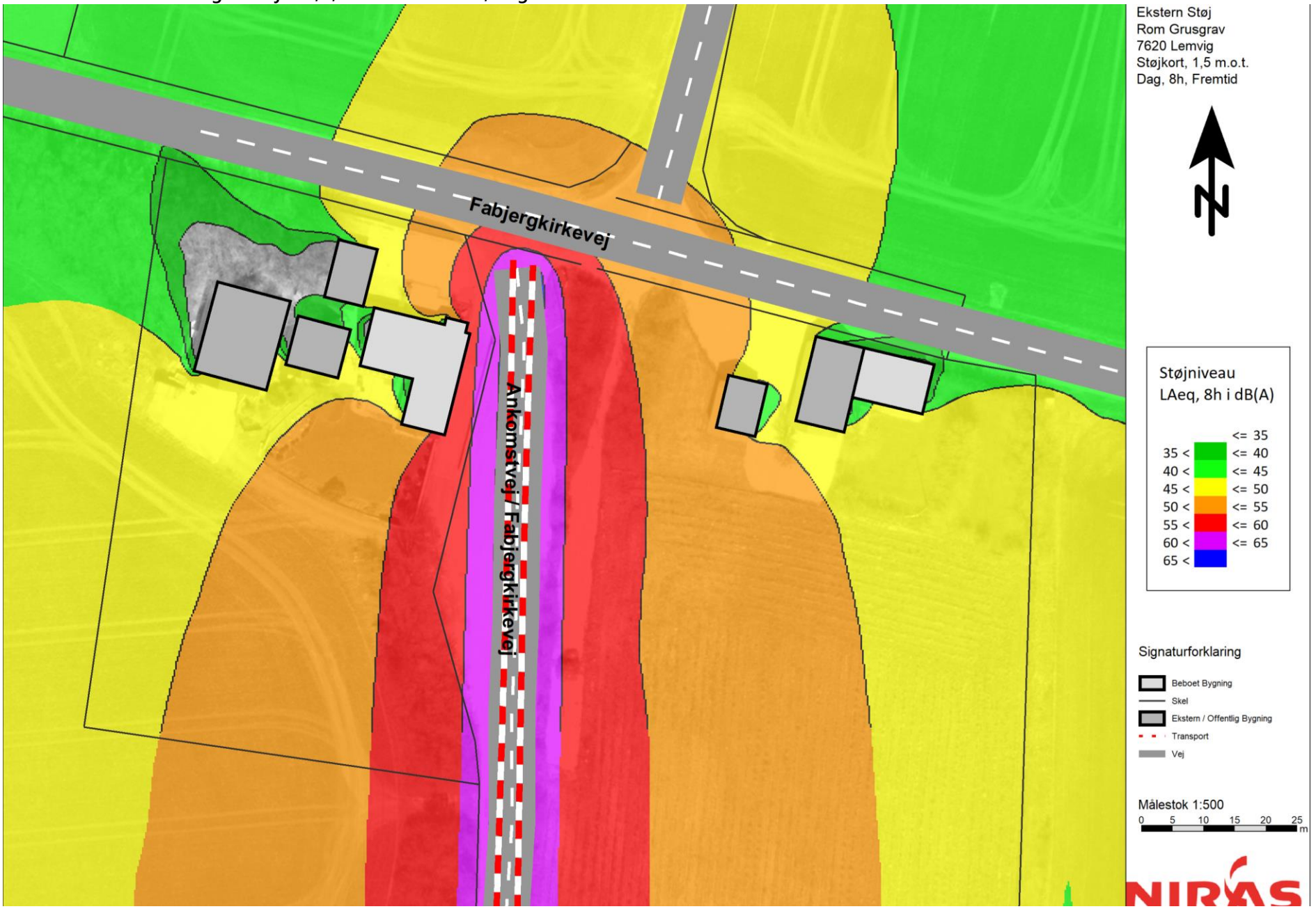
For den fremtidige trafik er klare overskridelser af den vejledende grænseværdi for det maksimale eksterne støjbidrag i natperioden.

Hvis man i fremtiden afholder sig fra at køre i natperioden, vil dette problem ophøre.

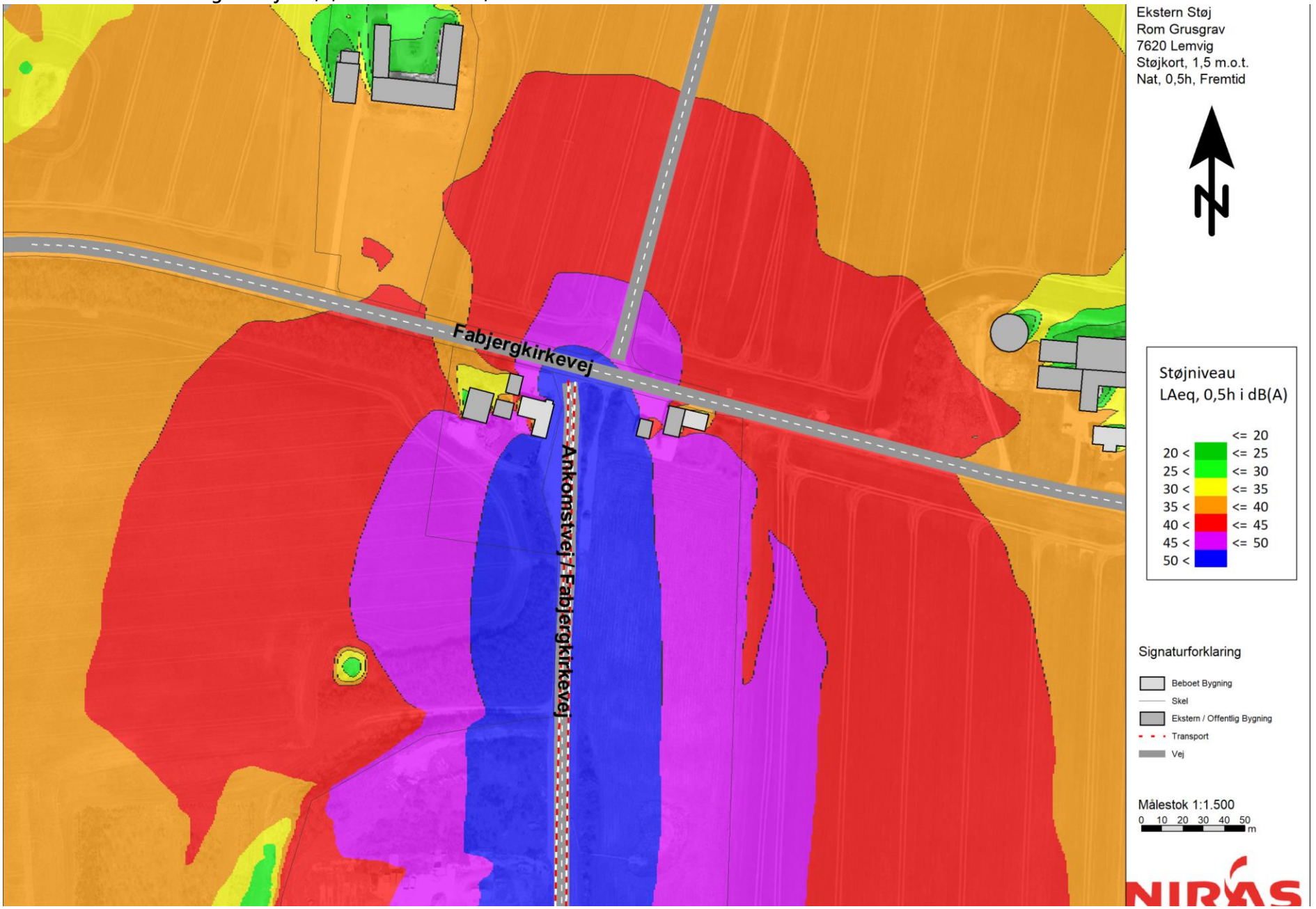
Bilag 1: Situationsplan - SoundPLAN

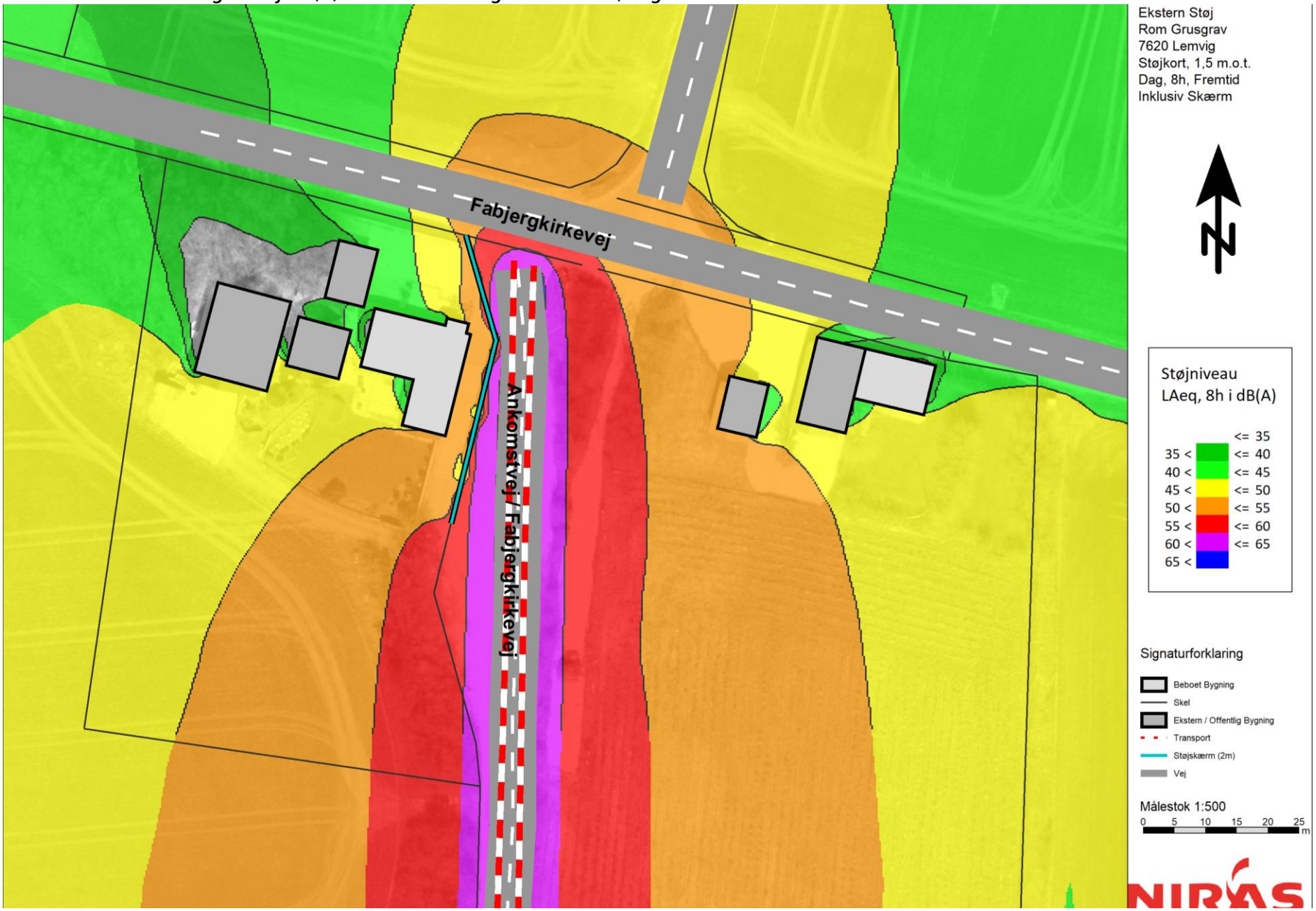
Bilag 2: Støjkort, 1,5 m.o.t. – Fremtid, Dag

Bilag 3: Støjkort, 1,5 m.o.t. – Fremtid, Nat

Bilag 4: Støjkort, 1,5 m.o.t. – Fremtidig – inkl. skærm, Dag

10411427_Rom-og-Skygge_Grusgrave
Terrænparametre - Fremtid - Ankomstvej

Kilde	Kildetype	Lw dB(A)	Lw pr. m,m² dB(A)	Kilde str. m,m²	Afstand til modtager m	Afstandskorr. dB	Terrænkorr. dB	Skærmvirkning dB	Luftabsorp. dB	Retningskorr. dB	Reflektionsbidrag dB
Receiver BP01 - Fabjergkirkevej 30A dB(A) Lmax,lim dB(A)											
Trafik - Fremtid	Line	86,7	57,7	797,4	38,4	-42,7	3,0	0,0	-0,1	0,0	0,0
Receiver BP02 - Fabjergkirkevej 32 dB(A) Lmax,lim dB(A)											
Trafik - Fremtid	Line	86,7	57,7	797,4	56,0	-46,0	3,1	0,0	-0,2	0,0	0,0

10411427_Rom-og-Skygge_Grusgrave
Terrænparametre - Fremtid - Ankomstvej + skærm

Kilde	Kildetype	Lw dB(A)	Lw pr. m,m² dB(A)	Kilde str. m,m²	Afstand til modtager m	Afstandskorr. dB	Terrænkorr. dB	Skærmvirkning dB	Luftabsorp. dB	Retningskorr. dB	Reflektionsbidrag dB
Receiver BP01 - Fabjergkirkevej 30A dB(A) Lmax,lim dB(A)											
Trafik - Fremtid	Line	86,7	57,7	797,4	38,4	-42,7	3,0	-5,8	-0,2	0,0	0,0
Receiver BP02 - Fabjergkirkevej 32 dB(A) Lmax,lim dB(A)											
Trafik - Fremtid	Line	86,7	57,7	797,4	56,0	-46,0	3,1	0,0	-0,2	0,0	0,0

Bilag 2 Besigtigelsesskema natur

Afrapportering af besigtigelser i og omkring Rom Grusgrav

Dato: 1. oktober 2021

Af figur 1 nedenfor fremgår de fem områder (lokaliteter) som er besigtiget i forbindelse med feltarbejdet. De resterende arealer og digerne mod syd er ligeledes blevet gennemgået med henblik på at fastlægge om der her er naturmæssige interesser som ikke kan ses fra luftfoto. Her vil fokus være på at gennemgå om der findes egnede levesteder for fredede og beskyttede arter.

Der er foretaget besigtigelse den 27. maj og 9. september 2021. Indeværende notat indeholder de feltskemaer som er udarbejdet for markfirben og padder.

Figur 1: Oversigt over feltlokaliteterne (grøn) der indgår i feltundersøgelserne af det ansøgte graveområde. Eksisterende råstofgrav (grøn linje). Det miljøvurderede område (rød linje).

Feltskema_padder

Lokalitet: 5	**Kommentar (beskrivelse, særlige forhold, kommentarer vedr. specielle artsfund):** **Vandhul i en gammel læsseplads. Ingen padder fundet ved besigtigelsen. Vurderes ikke at være et egnet ynglevandhul.** **Der blev på lokalitet 4 gjort et terrestrisk fund af butsnudet frø. Ingen af vandhullerne i grusgraven vurderes at være egende som ynglested for padder.**
Foto: figur 2	
Dato 1.besøg: 27/5	
Dato 2.besøg: -	

Art	Tilstede	Adulte	Æg/ægklumper (1-25, 26-100, 100-500, >500)	Haletudser /larver (1-25, 26-100, 100-500, >500)
Stor vandsalamander				
Spidssnudet frø				
Strandtudse				
Løgfrø				
Lille vandsalamander				
Butsnudet frø				
Brun frø sp.				
Skrubtudse				

Negative strukturer (kun søer):	**Positive strukturer i nærmeste omgivelser (<100 m) (både søer og markfirben):**
Fodring (sæt x):	Dødt ved (sæt x):
Udsætning af ænder (sæt x):	Stenbunke sæt x): x
Krebs (sæt x):	Krat/skov (sæt x): x
Fisk (sæt x):	Næringsfattig mose (sæt x):

Vurdering af lokalitets vigtighed som levested for bilag IV-padder (1-4)	
1. Ynglested for bilag IV-art: kvæk/æg/larver observeret. For løgfrø er det tilstrækkeligt, at arten er observeret i eller nær lokaliteten (sæt x):	
2. Bilag IV-art observeret, men ingen tegn på yngleaktivitet (sæt x):	
3. Bilag IV-paddeart ikke fundet, men lokalitet vurderes at være et egnet yngle-/rastested for mindst én bilag IV-art (sæt x):	
4. Bilag IV-paddeart ikke fundet. Lokalitet vurderes uegnet som yngle-/rastested for bilag IV-art (sæt x):	x

Figur 2: Vandhul (lokalitet 5) på den eksisterende læsseplads. NIRAS 27/5-2021.

Feltskema_markfirben

Lokalitet: 4	**Kommentar (beskrivelse af lokalitet, særlige forhold etc.): Flere store flader med åbent sand, der formentlig er ret meget i bevægelse grundet flytning af sand mv.** **De fleste større flader med vegetation var vest eller østvendte. Der var en enkelt sydvendt flade indenfor lokalitet 4.** **Der blev ikke fundet nogen markfirben ved besigtigelsen 27/5. Rom grusgrav som helhed kunne sagtens huse markfirben, men der blev ikke observeret nogen individer ved besigtigelsen.** **Besøg d. 9/9/21. Ingen markfirben observeret ved andet besøg. Lokalitet blev genbesøgt d. 9/9 om formiddagen kl. 10 med 0% skydække og +20 grader celcius.** **Det vurderes ikke, at der forekommer markfirben på lokaliteten.**
Foto: figur 3	
Dato 1.besøg: 27/5	
Dato 2.besøg: 9/9	

Tilstede	# voksne	# unger	Arten vurderes overset (sæt x)

Vurdering af lokalitets vigtighed som levested for markfirben (1-4)
1. Egnet yngle- og levested, arten observeret (adulte eller unger) (sæt X):
2. Egnet yngle- og levested, arten ikke observeret men kendt fra området (sæt X):
3. Mindre egnet yngle- og levested, arten ikke observeret (sæt X): **X**
4. Ikke egnet som yngle- og levested, arten ikke observeret (sæt X):

Positive strukturer i nærmeste omgivelser (<100 m) (både søer og markfirben):
Åbent sand (sæt x): X
Stenbunke (sæt x): X
Krat/skov (sæt x): X

Figur 3: Lokalitet 4 – eksisterende oplagsplads med flere blotlagte skråningsanlæg. NIRAS 27/5-2021

Lemvig Kommune

Afsender: Lemvig Kommune,
Rådhusgade 2, 7620 Lemvig
NCC Industry A/S Rom Grusværk
Fabjergkirkevej 30
7620 Lemvig
DK - Danmark

Dato 21-06-2024
A01-2 Natur og Miljø
Rådhusgade 2
7620 Lemvig
Telefon: 9663 1200
www.lemvig.dk
Sagsnummer: 13.02.17P19-1-24
Ref: KIRH
Dir.tlf.: 9663 1114

Tilladelse til grundvandssænkning i forbindelse med gravning under grundvandsspejl

NCC har søgt om ændring af vilkår i eksisterende tilladelse til råstofindvinding (givet 11-07-2022). Der ønskes tilladelse til, at indvindingen af råstoffer kan foregå både over og under grundvandsspejlet. Den forventede råstofindvindingsmængde under grundvandsspejlet er ca. 50.000 m³/år. Det er oplyst, at der graves 3 meter under grundvandsspejlet.
Ansøgningen om vandindvinding omfatter ansøgning om tilladelse til grundvandssænkning i forbindelse med gravning under grundvandsspejl.
Der efterbehandles til skov med søer mm.

1. Afgørelse og vilkår
På grundlag af nedenstående redegørelse har Lemvig Kommune besluttet at give tilladelse til at NCC midlertidigt kan sænke grundvandsspejlet som følge af gravning under dette. Tilladelsen gives i medfør af § 26 i vandforsyningsloven jf. lovbek. nr. 602 af 10. maj 2022. Tilladelsen gælder frem til i samme periode som gravetilladelsen – fra 11-07-2022 til 10-07-2032.

Denne tilladelse er givet i forbindelse med ændring af vilkår i råstoftilladelsen givet af Region Midtjylland den 11. juli 2022. Vilkårsændringen er gældende fra 21-06 2024, samt afgørelse efter lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) nr. 806 af 3. januar 2023, offentliggjort den 21-06 2024.

1.a Tilladelse til sænkning af grundvandsspejlet i forbindelse med vådgravning af råstoffer.

a) Det tillades at sænke vandspejlet i forbindelse med indvinding af råstoffer under grundvandsspejlet. Sænkningen må kun ske som følge af bortgravning af materialer, og ikke ved hjælp af aktiv bortledning med pumpning eller lign.
b) Grave søen efterlades som vandhul efter gravningen i hht. efterbehandlingsplanen. Søen må etableres, så den har bund i kote ca. 12, men forventes at ligge højere. Lerlaget under søen må ikke gennemgraves.
c) Søen og omgivelserne skal udformes i hht. gravetilladelsens vilkår for efterbehandling.

1. b
VVM screening (Vurdering af Virkning på Miljøet)
Region Midtjylland har i tilladelsen til råstofindvinding på graveområdet foretaget en miljøvurderingsscreening og vurderet at der ikke kræves en udarbejdelse af en VVM-redegørelse. Der er i tilladelsen til råstofindvindingen stillet vilkår, der tager hensyn til de konkrete miljøpåvirkninger som råstofindvindingen medfører og der henvises her til.

1.c
Vurdering i forhold til internationalt beskyttede områder - Natura 2000

Nærmeste Natura 2000 område er Nr. 224, Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage, der ligger ca. 700 km mod sydøst.
Det er udpeget som habitatområde (nr. 224). Natura 2000 områdets areal er 563 ha. Natura 2000 området Flynder Å og heder i Klosterhede Plantage er udpeget på grundlag af 8 naturtyper og 2 dyrearter.

Terrestrisk natur og våde naturtyper
Naturområderne i Klosterheden er præget af beliggenheden i de store skove, som er domineret af nåletræer. Både de næringsfattige vådområder og de næringsrige vådområder trues af forsuring som følge af kvælstofdepositionen, tilgroning og næringsstofbelastning.
Påvirkningen fra sænkning af grundvandsspejlet gravearbejdet vurderes som ikke forekommende, da grundvandssænkningen ikke påvirker hydrologien i naturtyperne på udpegningsgrundlaget, da vandet recirkuleres.

Udpegningsgrundlagets arter
Bæklampret: De fysiske forhold i vandløbene i habitatområde 224 er gode for Bæklampretter. Tilsvarende er vandkvaliteten også god, hvorfor der ikke vurderes at være nogen trusler mod Bæklampretten pt.
Odder: På baggrund af odderens positive fremgang i Jylland i løbet af 1990erne, og den udbredte forekomst i område nr. 224 vurderes der ikke umiddelbart at være trusler mod den udenfor habitatområdet.
Denne tilladelse ændrer ikke ved vandstanden i Flynder Å systemet og vil dermed ikke påvirke udpegningsgrundlagets arter.

Øvrige Natura 2000 områder ligger længere væk og det vurderes at alene afstanden er tilstrækkelig til at konkludere at de ikke påvirkes af den lokale grundvandssænkning i Rom.

Vurdering i forhold til internationalt beskyttede arter
(Habitatdirektivets bilag IV-arter)

I forbindelse med vurdering af projektet, er der foretaget en vurdering af potentielle påvirkninger af arter på Habitatdirektivets bilag IV.
Bilag IV arterne er beskyttet gennem Habitatdirektivets artikel 12, som i dansk lovgivning er implementeret gennem habitatbekendtgørelsens §§ 11 og 12 (jf. bek. nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter).
Vurderingen afklarer om projektet har negativ indflydelse på bilag IV dyrearternes yngle- og rasteområder, samt kan ødelægge bilag IV plantearter.
I Lemvig Kommune er der en række bilag IV arter, der potentielt kan forekomme.

Nærværende projekt omhandler grundvandssænkning indenfor et område, der tidligere har været dyrket mark og nu bliver til råstofgrav. Det vurderes at marken ikke udgør en attraktiv lokalitet for Bilag IV arter og at vandet i råstofgraven heller ikke vil opnå et naturindhold, der er beskyttet af habitatdirektivet, mens der er behov for grundvandssænkning. Efter endt råstofgravning vil lokaliteten formentlig være mere attraktiv for Bilag IV arter som markfirben og birkemus, hvis der efterbehandles til varierende natur.

Det vurderes, at projektet generelt ikke har negativ indflydelse på yngle- eller rasteområder for beskyttede dyrearter på habitatdirektivets bilag IV eller ødelægger plantearter på habitatdirektivets bilag IV.

2. Redegørelse

2. a Ansøgning
Lemvig Kommune har den 3. nov. 2023 modtaget en ansøgning om tilladelse til gravning under grundvandsspejl. Ansøgningen er videresendt fra Region Midt, der behandler selve gravetilladelsen. Ansøgningen er suppleret med yderlige oplysninger den i maj 2024.

Det er oplyst at der graves op til 3 meter under grundvandsspejlet med hydraulisk gravemaskine. Der forventes at kunne grave til kote 16.

NCC forventer at grave ca. 50.000 m³/år under grundvandsspejlet. Denne opgravning vil betyde, at der i graveperioden løber vand til hullet fra det grundvandsmagasin der graves i. Dette vil medføre en kortvarig sænkning af grundvandsspejlet på 5 cm i nærområdet. Når der ikke længere graves vil vandspejlet reetableres. Der er ikke vandindvindingsanlæg i området, der kan påvirkes af grundvandssænkningen.

2. b Geologiske og hydrogeologiske forhold
Oprindeligt terræn er i kote 30-35. De øverste ca. 22 m består af smeltevandssand og/eller grus. Dernæst 5-10 m smeltevandsler/silt, derefter 10-15 m smeltevandssand, 5 m moræneler, 4-5 m smeltevandsler og herunder smeltevandssand.

Det sekundære magasin er frit magasin med grundvandsspejl i kote 15-20. Området ligger i et ikke markant grundvandsskel. Grundvandsstrømningen forventes at være mod nord, men jo længere mod syd der graves desto nærmere vil gravefronten være på grundvandsskellet. Terrænet skråner mod syd.
Det primære grundvandsmagasin er spændt med potentiale i kote 13-14. Grundvandsstrømningen er mod nordvest.

Arealet ligger i et område med Særlige Drikkevandsinteresser (OSD).

Nærmeste boringer i området er ansøgers egne boringer etableret til grusvask, DGU nr. 53.375. Boringen ligger i det område der skal omgraves og skal sløjfes.

Der er ca. 6,5 km til boringerne i Klosterheden der forsyner Klosterhede vandværk.

Nærmeste aktive private drikkevandsboring ligger mere end 1 km fra det planlagte graveområde.

Der er ingen markvandingsboringer i området.

Lemvig Biogas har to boringer der indimellem anvendes til trykprøvning af tanke. Der er ikke kontinuerlig indvinding fra dem.

2. c Øvrige natur og miljøforhold
Det nærmeste areal omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven er mere end 300 meter fra graveområdet. Der er tale om en mindre tidligere gravesø.
Habitatområde 224 Flynder Å og Heder i Klosterhede plantage ligger ca. 700 m fra graveområdet. Grundvandssænkning i et magasin der ligger ca. 16 meter under terræn forventes ikke at påvirke habitatområdet.

2. d Samlet vurdering
Der er mere end 3000 meter fra graveområdet til nærmeste vandværksboring.
Den sænkning af grundvandsspejlet, der resulterer af den ønskede vandindvinding, skønnes at være begrænset og uden betydning for anden vandindvinding.

De restriktioner, der er på et råstofområde også efter endt efterbehandling, betyder, at der ikke må gødes og sprøjtes. Ligeledes må der ikke etableres nogen form for virksomhed på arealerne, der kan indebære en forureningsrisiko. Lemvig Kommune vurderer derfor samlet, at gravning under grundvandsspejl samt etableringen af en gravesø ikke udgør en yderligere belastning eller miljørisiko.

Der er ikke naturområder i nærheden, der kan påvirkes af vandindvindingen.

3. Klagevejledning
Afgørelsen kan efter Vandforsyningslovens § 75 påklages til Miljø-og Fødevareklagenævnet.

Du kan klage over afgørelsen inden for fire uger, fra offentliggørelsen den 21-06 2024. Det betyder at, klagefristen udløber **19-07 2024.**

Du klager via Klageportalen, som du finder på et link til på www.nmkn.dk . Klageportalen ligger på www.borger.dk eller www.virk.dk. Du logger på ligesom du plejer – typisk med NEM-id. På www.nmkn.dk kan du også finde information om hvordan du klager via klageportalen bl.a. korte videovejledninger, "spørgsmål og svar" samt telefonnummer og email-adresse til supportfunktion i klagenævnet.
Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer udenom klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Lemvig Kommune, Miljø og Natur. Vi sender anmodningen videre til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som beslutter om din anmodning kan imødekommes.

Når du klager skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, myndigheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Du kan finde vejledning om gebyrordningen på klagenævnet hjemmeside (www.nmkn.dk).

Klager kan indgives af:

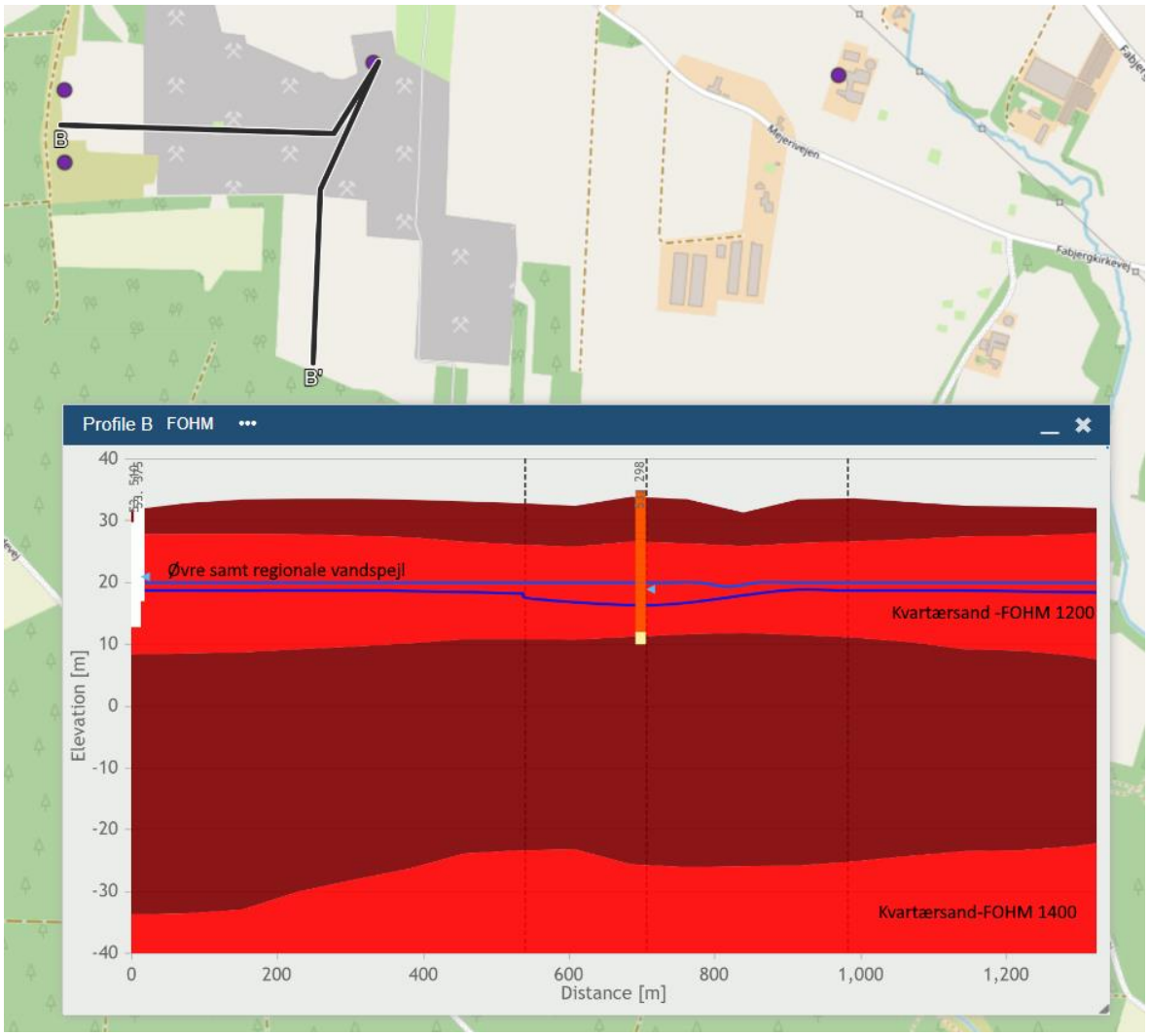
- Afgørelsens adressat
- Enhver, der har en individuel væsentlig interesse i sagens udfald.
- Klageberettigede myndigheder, foreninger og organisationer i overensstemmelse med Vandforsyningslovens § 80.

Hvis udnyttelse af en tilladelse eller godkendelse forudsætter udførelse af anlægsarbejder, må sådanne arbejder ikke påbegyndes før klagefristens udløb, eller, hvis der er klaget over afgørelsen, før Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse foreligger. Lemvig Kommune underretter straks den, der har fået tilladelsen eller godkendelsen, om at afgørelsen er påklaget.

Søgsmål
Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder, eller - hvis sagen påklages - inden 6 måneder efter, at endelig afgørelse foreligger.

Med venlig hilsen

Kirsten Harbo
Kemiker

Profile B FOHM
Øvre samt regionale vandspejl
Kvartærsand -FOHM 1200
Kvartærsand-FOHM 1400
Elevation [m]
Distance [m]
40
30
20
10
0
-10
-20
-30
-40
0
200
400
600
800
1,000
1,200
Mejerivejen
Fabjergkirkevej